

Zbiór Orzeczeń

OPINIA 1/15 TRYBUNAŁU (wielka izba)
z dnia 26 lipca 2017 r.

Spis treści

I.	Wniosek o wydanie opinii	4
II.	Ramy prawne	5
A.	Konwencja chicagowska	5
B.	Protokół (nr 21) w sprawie stanowiska Zjednoczonego Królestwa i Irlandii w odniesieniu do przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości	5
C.	Protokół (nr 22) w sprawie stanowiska Danii	5
D.	Dyrektywa 95/46/WE	6
E.	Dyrektywa 2004/82/WE	7
III.	Okoliczności poprzedzające przewidywaną umowę	8
IV.	Projekt decyzji Rady w sprawie zawarcia przewidywanej umowy	10
V.	Przewidywana umowa	10
VI.	Oceny przedstawione przez Parlament w jego wniosku o wydanie opinii	23
A.	W przedmiocie właściwej podstawy prawnej decyzji Rady w sprawie zawarcia przewidywanej umowy	23
B.	W przedmiocie zgodności przewidywanej umowy z postanowieniami traktatu FUE oraz Karty praw podstawowych Unii Europejskiej	24
VII.	Streszczenie uwag przedłożonych Trybunałowi	26
A.	W przedmiocie dopuszczalności wniosku o wydanie opinii	26
B.	W przedmiocie właściwej podstawy prawnej decyzji Rady w sprawie zawarcia przewidywanej umowy	26
C.	W przedmiocie zgodności przewidywanej umowy z postanowieniami traktatu FUE oraz karty .	27
VIII.	Stanowisko Trybunału	30

A.	W przedmiocie dopuszczalności wniosku o wydanie opinii	30
B.	W przedmiocie właściwej podstawy prawnej decyzji Rady w sprawie zawarcia przewidywanej umowy	31
1.	W przedmiocie celu i treści przewidywanej umowy	32
2.	W przedmiocie właściwej podstawy w świetle traktatu FUE	34
3.	W przedmiocie zgodności procedur przewidzianych w art. 16 ust. 2 TFUE i w art. 87 ust. 2 lit. a) TFUE	35
C.	W przedmiocie zgodności przewidywanej umowy z postanowieniami traktatu FUE oraz karty .	37
1.	W przedmiocie odnośnych praw podstawowych i ingerencji w te prawa.....	37
2.	W przedmiocie uzasadnienia ingerencji wynikających z przewidywanej umowy	39
a)	W przedmiocie podstawy przetwarzania danych PNR, o których mowa w przewidywanej umowie.....	40
b)	W przedmiocie celu interesu ogólnego i poszanowania istoty odnośnych praw podstawowych	41
c)	W przedmiocie przydatności wypadków przetwarzania danych osobowych wskazanych w przewidywanej umowie w świetle celu polegającego na zapewnieniu bezpieczeństwa publicznego	41
d)	W przedmiocie koniecznego charakteru ingerencji wynikających z przewidywanej umowy	41
1)	W przedmiocie danych PNR, o których mowa w przewidywanej umowie	42
i)	W przedmiocie wystarczająco precyzyjnego charakteru przewidywanej umowy w odniesieniu do danych PNR podlegających przekazaniu	42
ii)	W przedmiocie danych szczególnie chronionych	43
2)	W przedmiocie zautomatyzowanego przetwarzania danych PNR	44
3)	W przedmiocie celów przetwarzania danych PNR	45
i)	Zapobieganie przestępstwom terrorystycznym oraz poważnym przestępstwom międzynarodowym, ich wykrywanie lub ściganie	45
ii)	Pozostałe cele	45
4)	W przedmiocie organów kanadyjskich, o których mowa w przewidywanej umowie .	46
5)	W przedmiocie pasażerów lotniczych, których dotyczy przewidywana umowa	46
6)	W przedmiocie zatrzymywania i wykorzystywania danych PNR	47
i)	W przedmiocie zatrzymywania i wykorzystywania danych PNR przed przybyciem pasażerów lotniczych, podczas ich pobytu w Kanadzie oraz przy jej opuszczaniu	48

ii) W przedmiocie zatrzymywania i wykorzystywania danych PNR po opuszczeniu Kanady przez pasażerów lotniczych	49
7) W przedmiocie udostępniania danych PNR	50
i) Udostępnianie danych PNR organom państwowym	50
ii) Udostępnianie danych PNR osobom fizycznym	51
3. W przedmiocie indywidualnych praw pasażerów lotniczych	51
a) Prawo do informacji, dostępu i poprawiania	51
b) W przedmiocie prawa do środka odwoławczego	52
4. W przedmiocie nadzoru nad zabezpieczeniami w dziedzinie ochrony danych PNR	52
IX. Odpowiedź na wniosek o wydanie opinii	53

Opinia wydana na podstawie art. 218 ust. 11 TFUE – Projekt umowy między Kanadą a Unią Europejską – Przekazywanie danych dotyczących przelotu pasażera z Unii do Kanady – Właściwe podstawy prawne – Artykuł 16 ust. 2, art. 82 ust. 1 akapit drugi lit. d) oraz art. 87 ust. 2 lit. a) TFUE – Zgodność z art. 7 i 8 oraz z art. 52 ust. 1 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej

W postępowaniu w sprawie wydania opinii 1/15

mającym za przedmiot wniosek o wydanie opinii w trybie art. 218 ust. 11 TFUE, złożony przez Parlament Europejski w dniu 30 stycznia 2015 r.,

TRYBUNAŁ (wielka izba)

w składzie: K. Lenaerts, prezes, A. Tizzano, wiceprezes, L. Bay Larsen, T. von Danwitz (sprawozdawca), J.L. da Cruz Vilaça, M. Berger, A. Prechal i M. Vilaras, prezesi izb, A. Rosas, E. Levits, D. Šváby, E. Jarašiūnas i C. Lycourgos, sędziowie,

rzecznik generalny: P. Mengozzi,

sekretarz: V. Tourrès, administrator,

uwzględniając pisemny etap postępowania i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 5 kwietnia 2016 r.,

rozważywszy uwagi przedstawione:

- w imieniu Parlamentu Europejskiego przez F. Drexlera, A. Caiolę oraz D. Moore’a, działających w charakterze pełnomocników,
- w imieniu rządu bułgarskiego przez M. Georgiewą oraz E. Petranową, działające w charakterze pełnomocników,
- w imieniu rządu estońskiego przez K. Kraavi-Käerdi, działającą w charakterze pełnomocnika,

- w imieniu Irlandii przez E. Creedon, G. Hodge oraz A. Joyce’a, działających w charakterze pełnomocników, wspieranych przez M.D. Fennelly’ego, BL, oraz C. Doyle, BL,
- w imieniu rządu hiszpańskiego przez A. Rubia Gonzáleza oraz M. Sampola Pucurulla, działających w charakterze pełnomocników,
- w imieniu rządu francuskiego przez G. de Bergues’a, D. Colasa oraz F.X. Bréchota, działających w charakterze pełnomocników,
- w imieniu rządu Zjednoczonego Królestwa przez C. Brodie oraz D. Robertsona, działających w charakterze pełnomocników, wspieranych przez M.D. Bearda, QC, oraz S. Ford, barrister,
- w imieniu Rady Unii Europejskiej przez M.M. Joséphidès, S. Boelaert oraz E. Sitbona, działających w charakterze pełnomocników,
- w imieniu Komisji Europejskiej przez P. Van Nuffela, D. Nardiego, D. Maidani oraz P. Costę de Oliveirę, działających w charakterze pełnomocników,
- w imieniu Europejskiego Inspektora Ochrony Danych (EIOD) przez A. Buchtę, G. Zanfir oraz R. Roberta, działających w charakterze pełnomocników,

po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 8 września 2016 r.,

wydaje następującą

Opinię

I. Wniosek o wydanie opinii

- 1 Wniosek o wydanie opinii przedłożony Trybunałowi przez Parlament Europejski ma następujące brzmienie

„Czy projekt przewidywanej umowy [między Kanadą a Unią Europejską o przekazywaniu i przetwarzaniu danych dotyczących przelotu pasażera] jest zgodny z postanowieniami traktatów (art. 16 TFUE) i Kartą praw podstawowych Unii Europejskiej (art. 7, 8 i art. 52 ust. 1) w zakresie prawa osób fizycznych do ochrony danych osobowych?”

Czy art. 82 ust. 1 akapit drugi lit. d) oraz art. 87 ust. 2 lit. a) TFUE stanowią właściwą podstawę prawną aktu Rady [Unii Europejskiej] dotyczącego zawarcia przewidywanej umowy, czy też akt ten należy oprzeć na podstawie prawnej z art. 16 TFUE?”

- 2 Jako załączniki do wniosku o wydanie opinii Parlament przedłożył Trybunałowi, pośród innych dokumentów:
 - projekt umowy między Kanadą a Unią Europejską o przekazywaniu i przetwarzaniu danych dotyczących przelotu pasażera (zwanej dalej „przewidywaną umową”);
 - projekt decyzji Rady w sprawie zawarcia w imieniu Unii Umowy między Kanadą a Unią Europejską o przekazywaniu i przetwarzaniu danych dotyczących przelotu pasażera (zwanej dalej „projektem decyzji Rady w sprawie zawarcia przewidywanej umowy”) oraz
 - pismo z dnia 7 lipca 2014 r., w którym Rada zwróciła się do Parlamentu o wyrażenie zgody na rzeczony projekt decyzji.

II. Ramy prawne

A. Konwencja chicagowska

- 3 Konwencja o międzynarodowym lotnictwie cywilnym, podpisana w Chicago dnia 7 grudnia 1944 r. (Recueil des traités des Nations unies, vol. 15, nr 102, zwana dalej „konwencją chicagowską”), została ratyfikowana przez Kanadę, jak również wszystkie państwa członkowskie Unii Europejskiej, choć ta ostatnia nie jest stroną rzeczonoj konwencji.
- 4 Artykuł 13 tej konwencji stanowi:

„Z chwilą przybycia na terytorium Umawiającego się Państwa, przy opuszczaniu tego terytorium lub podczas pobytu na nim pasażerowie i załogi statków powietrznych oraz towary przewiezione tymi statkami podlegają ustawom i przepisom tego Państwa, dotyczącym przybycia wspomnianych pasażerów, załóg lub towarów na jego terytorium i opuszczeniu przez nich tego terytorium takim, jak przepisy w sprawie przyjęcia, odprawy, imigracji, paszportów, ceł i kwarantanny”.
- 5 Konwencją chicagowską utworzono Organizację Międzynarodowego Lotnictwa Cywilnego (ICAO), której celem – zgodnie z art. 44 teje konwencji – jest między innymi rozwijanie zasad i techniki międzynarodowej żeglugi powietrznej.

B. Protokół (nr 21) w sprawie stanowiska Zjednoczonego Królestwa i Irlandii w odniesieniu do przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości

- 6 Artykuł 1 Protokołu (nr 21) w sprawie stanowiska Zjednoczonego Królestwa i Irlandii w odniesieniu do przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości (Dz.U. 2010, C 83, s. 295, zwany dalej „protokołem nr 21”) stanowi:

„Z zastrzeżeniem artykułu 3, Zjednoczone Królestwo i Irlandia nie uczestniczą w przyjmowaniu przez Radę środków objętych częścią trzecią tytuł V Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej. Do decyzji Rady, w odniesieniu do których wymagana jest jednomyślność, konieczna jest zgoda wszystkich członków Rady, z wyjątkiem przedstawicieli rządów Zjednoczonego Królestwa i Irlandii.

[...]”.
- 7 Artykuł 3 ust. 1 rzeczonoj protokołu jest sformułowany następująco:

„Zjednoczone Królestwo lub Irlandia mogą pisemnie notyfikować Przewodniczącemu Rady, w terminie trzech miesięcy od przedstawienia Radzie propozycji lub inicjatywy w wykonaniu części trzeciej tytuł V Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, swoje życzenie uczestniczenia w przyjęciu i stosowaniu zaproponowanego środka, na podstawie czego państwo to uzyskuje do tego uprawnienie”.

C. Protokół (nr 22) w sprawie stanowiska Danii

- 8 W motywach od trzeciego do piątego preambuły do protokołu (nr 22) w sprawie stanowiska Danii (Dz.U. 2010, C 83, s. 299, zwanego dalej „protokołem nr 22”) stwierdzono, że wysokie umawiające się strony:

„[są ś]wiadome faktu, że utrzymanie w ramach traktatów porządku prawnego istniejącego od dnia przyjęcia decyzji z Edynburga znacznie ograniczy udział Danii w ważnych dziedzinach współpracy Unii oraz że w interesie Unii byłoby zapewnienie integralności dorobku dotyczącego przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości,

[pragną] zatem ustanowić ramy prawne, które będą przewidywać możliwość udziału Danii w przyjmowaniu środków zaproponowanych na podstawie części trzeciej tytuł [V] Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, i z radością [przyjmują] zamiar Danii skorzystania z tej możliwości, kiedy będzie to możliwe zgodnie z jej wymogami konstytucyjnymi,

[przyjmują do wiadomości], że Dania nie będzie sprzeciwiać się dalszemu rozwojowi współpracy między pozostałymi Państwami Członkowskimi dotyczącej środków, które Danii nie wiążą”.

9 Artykuł 1 tego protokołu stanowi:

„Dania nie uczestniczy w przyjęciu przez Radę środków zaproponowanych na podstawie części trzeciej tytuł V Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej. Do decyzji Rady, w odniesieniu do których wymagana jest jednomyślność, konieczna jest zgoda wszystkich członków Rady, z wyjątkiem przedstawiciela rządu Danii.

Do celów niniejszego artykułu większość kwalifikowaną określa się zgodnie z artykułem 238 ustęp 3 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej”.

10 Artykuł 2 rzeczonoego protokołu stanowi:

„Dania nie jest związana żadnymi z postanowień części trzeciej tytuł V Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej ani żadnym środkiem przyjętym zgodnie z tym tytułem, żadnym postanowieniem jakiegokolwiek umowy międzynarodowej zawartej przez Unię zgodnie z tym tytułem, ani żadną decyzją Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej stanowiącą wykładnię któregośkolwiek z takich postanowień lub środków, ani żadnym środkiem zmienionym lub możliwym do zmiany zgodnie z tym tytułem, ani nie mają one do niej zastosowania; takie postanowienia, środki lub decyzje nie mają żadnego wpływu na kompetencje, prawa i obowiązki Danii; takie postanowienia, środki lub decyzje nie mają żadnego wpływu na dorobek prawny Wspólnoty lub Unii ani nie stanowią części prawa Unii, gdy mają zastosowanie do Danii. W szczególności akty prawne Unii w dziedzinie współpracy policyjnej i współpracy sądowej w sprawach karnych przyjęte przed wejściem w życie Traktatu z Lizbony i podległe zmianie, dla Danii pozostają wiążące i mają do niej zastosowanie w formie niezmienionej”.

11 Artykuł 2a wspomnianego protokołu stanowi:

Artykuł 2 niniejszego Protokołu ma również zastosowanie do tych zasad określonych na podstawie artykułu 16 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, które dotyczą przetwarzania danych osobowych przez Państwa Członkowskie w wykonywaniu działań wchodzących w zakres zastosowania części trzeciej tytuł V rozdział 4 lub 5 tego traktatu”.

D. Dyrektywa 95/46/WE

12 Artykuł 25 dyrektywy 95/46/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 października 1995 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w zakresie przetwarzania danych osobowych i swobodnego przepływu tych danych (Dz.U. 1995, L 281, s. 31 – wyd. spec. w jęz. polskim, rozdz. 13, t. 15, s. 355) ma następujące brzmienie:

„1. Państwa członkowskie zapewniają, aby przekazywanie do państwa trzeciego danych osobowych poddawanych przetwarzaniu lub przeznaczonych do przetwarzania po ich przekazaniu mogło nastąpić tylko wówczas, gdy, niezależnie od zgodności z krajowymi przepisami przyjętymi na podstawie innych przepisów niniejszej dyrektywy, dane państwo trzecie zapewni odpowiedni stopień ochrony.

2. Odpowiedni stopień ochrony danych zapewnianej przez państwo trzecie należy oceniać w świetle wszystkich okoliczności dotyczących operacji przekazania danych lub zbioru takich operacji; szczególną uwagę zwracać się będzie na charakter danych, cel i czas trwania proponowanych operacji przetwarzania danych, kraj pochodzenia i kraj ostatecznego przeznaczenia, przepisy prawa, zarówno ogólne, jak i branżowe, obowiązujące w państwie trzecim oraz przepisy zawodowe i środki bezpieczeństwa stosowane w tym państwie.

[...]

6. Komisja może stwierdzić, zgodnie z procedurą określoną w art. 31 ust. 2, że państwo trzecie zapewnia prawidłowy stopień ochrony w znaczeniu ust. 2 niniejszego artykułu, co wynika z jego prawa krajowego lub międzynarodowych zobowiązań, jakie państwo to przyjęło, szczególnie po zakończeniu negocjacji określonych w ust. 5, w zakresie ochrony życia prywatnego i podstawowych praw i wolności osób fizycznych.

[...]”.

E. Dyrektywa 2004/82/WE

¹³ Artykuł 3 ust. 1 i 2 dyrektywy Rady 2004/82/WE z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie zobowiązania przewoźników do przekazywania danych pasażerów (Dz.U. 2004, L 2004, s. 24) stanowi:

„1. Państwa członkowskie podejmują niezbędne kroki do ustanowienia zobowiązania dla przewoźników do przesyłania na wniosek organów odpowiedzialnych za przeprowadzanie kontroli osób na granicach zewnętrznych, przed końcem kontroli, informacji dotyczących pasażerów, których będą wprowadzać przez autoryzowane przejścia graniczne, przez które te osoby wchodzi na terytorium państwa członkowskiego.

2. Informacje określone powyżej zawierają:

- numer i rodzaj wykorzystanego dokumentu podróży,
- obywatelstwo;
- pełne imię i nazwisko;
- datę urodzenia;
- przejście graniczne wejścia na terytorium państw członkowskich,
- kod transportu,
- czas wylotu i przylotu tego transportu,
- całkowit[ą] liczb[ę] pasażerów tego transportu,
- punkt początkowy załadowania”.

III. Okoliczności poprzedzające przewidywaną umowę

- 14 W dniu 18 lipca 2005 r. Rada przyjęła decyzję 2006/230/WE w sprawie zawarcia Umowy pomiędzy Wspólnotą Europejską a rządem Kanady o przetwarzaniu danych API/PNR (Dz.U. 2006, L 82, s. 14), którą zatwierdziła tę umowę (zwaną dalej „umową z 2006 r.”). Zgodnie z preambułą umowy została ona zawarta z uwzględnieniem „wymogu Rządu Kanady dotycząc[ego] przekazywania przez przewoźników lotniczych właściwym władzom Kanady zaawansowanych informacji o pasażerach oraz zapisu danych dotyczących nazwiska pasażera (zwan[ych] dalej »API/PNR«), w zakresie, w jakim są one zbierane i zawarte w automatycznych systemach rezerwacji oraz odprawy, należących do przewoźników”.
- 15 Zgodnie z art. 1 ust. 1 umowy z 2006 r. jej „celem [było] zapewnienie, że [by] dane API/PNR osób podróżujących na kwalifikujących się trasach są [były] dostarczane przy pełnym poszanowaniu podstawowych praw i wolności, w szczególności prawa do prywatności”. Na podstawie art. 3 ust. 1 tej umowy „[s]trony zg[odziły] się na przetwarzanie danych API/PNR osób podróżujących na kwalifikujących się trasach zgodnie z zobowiązaniami podjętymi przez właściwe organy otrzymujące dane API/PNR”. Zgodnie z załącznikiem I do rzeczonyj umowy właściwym organem w wypadku Kanady była Kanadyjska Agencja Służb Granicznych (CBSA).
- 16 Na mocy tych zobowiązań Komisja Wspólnot Europejskich przyjęła w dniu 6 września 2005 r. decyzję 2006/253/WE w sprawie odpowiedniej ochrony danych osobowych zawartych w Imiennym Rejestrze Pasażerów linii lotniczych, przekazany do Agencji Służb Granicznych Kanady (Dz.U. 2006, L 91, s. 49) Artykuł 1 tej decyzji stanowił, że „[d]la celów art. 25 ust. 2 dyrektywy [95/46] [CBSA] ma zapewnić odpowiedni poziom ochrony danych PNR przekazywanych ze Wspólnoty w związku z lotami do Kanady, zgodnie ze [zobowiązaniami CBSA w związku ze stosowaniem programu PNR] określonymi w załączniku” do rzeczonyj decyzji. W swoim art. 7 decyzja ta przewidywała, że „traci [ona] moc w trzy lata i sześć miesięcy od daty podania jej do wiadomości, chyba że zostanie przedłużona zgodnie z procedurą określoną w art. 31 ust. 2 dyrektywy [95/46]”. Do takiego przedłużenia nie doszło.
- 17 Skoro okres obowiązywania umowy z 2006 r. był zgodnie z jej art. 5 ust. 1 i 2 związany z okresem obowiązywania decyzji 2006/253, termin obowiązywania tej umowy upłynął we wrześniu 2009 r.
- 18 W dniu 5 maja 2010 r. Parlament przyjął rezolucję dotyczącą rozpoczęcia negocjacji w sprawie umów dotyczących rejestru nazwisk pasażerów (PNR) ze Stanami Zjednoczonymi, Australią i Kanadą (Dz.U. 2011, C 81 E, s. 70). W pkt 7 tej rezolucji Parlament wzywał do „spójnego podejścia do wykorzystania danych PNR w celach egzekwowania prawa i zapewnienia bezpieczeństwa poprzez stworzenie jednego zbioru zasad mających służyć jako podstawa umów z krajami trzecimi” oraz zwracał się do „Komisji o przedstawienie [...] wniosku w sprawie takiego pojedynczego modelu oraz projektu mandatu negocjacyjnego z krajami trzecim”, wyliczając jednocześnie w pkt 9 rzeczonyj rezolucji minimalne wymogi, jakie powinno spełniać wykorzystywanie danych dotyczących pasażerów lotniczych.
- 19 W dniu 2 grudnia 2010 r. Rada przyjęła decyzję upoważniającą Komisję do rozpoczęcia w imieniu Unii negocjacji z Kanadą w sprawie umowy o przekazywaniu i przetwarzaniu danych dotyczących przelotu pasażera (zwanym dalej „danymi PNR”) w celu zapobiegania terroryzmowi i innych poważnych przestępstw międzynarodowych oraz ich zwalczania, a także wytyczne negocjacyjne w tej sprawie.
- 20 Przewidywana umowa, będąca rezultatem negocjacji z Kanadą, została parafowana w dniu 6 maja 2013 r. W dniu 18 lipca 2013 r. Komisja przyjęła wniosek dotyczący decyzji Rady w sprawie zawarcia Umowy między Kanadą a Unią Europejską o przekazywaniu i przetwarzaniu danych dotyczących przelotu pasażera [COM(2013) 528 final, zwany dalej „wnioskiem dotyczącym decyzji Rady w sprawie zawarcia przewidywanej umowy”], a także wniosek dotyczący decyzji Rady w sprawie podpisania Umowy między Unią Europejską a Kanadą o przekazywaniu danych dotyczących przelotu pasażera i ich przetwarzaniu [COM(2013) 529 final].

- 21 Uzasadnienie wniosku dotyczącego decyzji Rady w sprawie zawarcia przewidywanej umowy zawierało następujące sformułowania:

„Ustawodawstwo kanadyjskie upoważnia [CBSA] do postawienia wszystkim przewoźnikom lotniczym obsługującym loty pasażerskie do Kanady i z powrotem wymogu zapewnienia jej elektronicznego dostępu do danych dotyczących przelotu pasażera (danych PNR) przed przylotem pasażera do Kanady lub przed jej opuszczeniem. Wnioski organów kanadyjskich opierają się na sekcji 107.1 ustawy celnej, rozporządzeniach dotyczących informacji pasażerskiej (ceł), art. 148 pkt 1 lit. d) ustawy o imigracji i ochronie uchodźców oraz rozporządzeniu 269 z rozporządzeń dotyczących emigracji i ochrony uchodźców.

Celem tego ustawodawstwa jest uzyskanie drogą elektroniczną danych PNR przed przylotem samolotu, a zatem znaczne zwiększenie zdolności Kanadyjskiej Agencji Służb Granicznych do wydajnej i skutecznej wcześniejszej oceny ryzyka w odniesieniu pasażerów oraz ułatwienie podróży w uczciwych zamiarach, a tym samym zwiększenie bezpieczeństwa Kanady. Unia Europejska, współpracując z Kanadą w kontekście walki z terroryzmem i innymi poważnymi przestępstwami międzynarodowymi, uważa przekazywanie danych PNR Kanadzie za rozwijanie międzynarodowej współpracy policyjnej i sądowej. Polegać ona będzie na przekazywaniu przez Kanadę informacji analitycznych wynikających z danych PNR właściwym organom policyjnym i sądowym państw członkowskich oraz – w ramach ich odpowiednich mandatów – Europolowi i Eurojustowi.

[...]

Przewoźnicy mają obowiązek umożliwienia [CBSA] dostępu do pewnych danych PNR, w zakresie, w jakim są one gromadzone i przechowywane w zautomatyzowanych systemach odpraw pasażerskich przewoźników lotniczych.

Unijne przepisy o ochronie danych nie zezwalają przewoźnikom z Europy i spoza niej obsługującym loty z [Unii] na przekazywanie danych PNR ich pasażerów państwom trzecim, które nie zapewniają odpowiedniego poziomu ochrony danych osobowych, bez ustanowienia dodatkowych właściwych zabezpieczeń. Ze względu na konieczność i znaczenie stosowania danych PNR w walce z terroryzmem i innymi poważnymi przestępstwami międzynarodowymi konieczne jest rozwiązanie stanowiące podstawę prawną dla przekazywania danych PNR z [Unii] do Kanady, a jednocześnie zapewniające przewoźnikom lotniczym pewność prawną. Rozwiązanie to powinno być ponadto stosowane jednolicie w całej Unii Europejskiej, aby zapewnić przewoźnikom lotniczym pewność prawną oraz zagwarantować poszanowanie praw osób fizycznych do ochrony danych osobowych i ich fizycznego bezpieczeństwa.

[...]”.

- 22 W dniu 30 września 2013 r. opinię w sprawie tych wniosków wydał Europejski Inspektor Ochrony Danych (zwany dalej „EIOD”). Pełny tekst tej opinii, której streszczenie zostało opublikowane w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej (Dz.U. 2014, C 51, s. 12), jest dostępny na stronie internetowej EIOD.
- 23 W dniu 5 grudnia 2013 r. Rada przyjęła decyzję w sprawie podpisania Umowy między Kanadą a Unią Europejską o przekazywaniu i przetwarzaniu danych dotyczących przelotu pasażera. W tym samym dniu instytucja ta zdecydowała o zwróceniu się do Parlamentu o wyrażenie zgody na jej projekt decyzji w sprawie zawarcia przewidywanej umowy.
- 24 Przewidywana umowa została podpisana w dniu 25 czerwca 2014 r.
- 25 Pismem z dnia 7 lipca 2014 r. Rada zwróciła się do Parlamentu o wyrażenie zgody na projekt decyzji Rady w sprawie zawarcia przewidywanej umowy.

- 26 W dniu 25 listopada 2014 r. Parlament przyjął rezolucję w sprawie zasięgnięcia opinii Trybunału Sprawiedliwości na temat zgodności z traktatami Umowy między Kanadą a Unią Europejską w sprawie przekazywania i przetwarzania danych dotyczących przelotu pasażera (Dz.U. 2016, C 289, s. 2).

IV. Projekt decyzji Rady w sprawie zawarcia przewidywanej umowy

- 27 Projekt decyzji Rady w sprawie zawarcia przewidywanej umowy wskazuje jako podstawy prawne tej decyzji art. 82 ust. 1 akapit drugi lit. d) oraz art. 87 ust. 2 lit. a) w związku z art. 218 ust. 6 lit. a) TFUE.

- 28 Motywy 5 i 6 tego projektu decyzji mają następujące brzmienie:

„(5) Zgodnie z art. 3 protokołu [nr 21] [Zjednoczone Królestwo i Irlandia] powiadomiły o chęci uczestniczenia w przyjęciu niniejszej decyzji.

(6) Zgodnie z art. 1 i 2 protokołu [nr 22] Dania nie uczestniczy w przyjęciu niniejszej decyzji i w związku z tym nie jest związana umową ani objęta zakresem jej stosowania”.

- 29 Artykuł 1 rzeczonego projektu decyzji stanowi:

„Umowa między Kanadą a Unią Europejską o przekazywaniu i przetwarzaniu przez przewoźników lotniczych danych zostaje niniejszym zatwierdzona w imieniu Unii.

Tekst umowy dołącza się do niniejszej decyzji”.

V. Przewidywana umowa

- 30 Przewidywana umowa ma następującą treść:

„Kanada

oraz

Unia Europejska

»Strony«,

Dążąc do zapobiegania terroryzmowi i przestępstwom powiązanim z terroryzmem, jak również innym poważnym przestępstwom międzynarodowym, a także do ich zwalczania, tłumienia oraz eliminowania, w celu ochrony swoich społeczeństw demokratycznych oraz wspólnych wartości i propagowania bezpieczeństwa i praworządności;

Uznając znaczenie zapobiegania terroryzmowi i przestępstwom powiązanim z terroryzmem, jak również innym poważnym przestępstwom międzynarodowym, a także ich zwalczania, tłumienia oraz eliminowania, przy równoczesnym zachowaniu praw podstawowych i wolności, w szczególności prawa do prywatności i ochrony danych;

Dążąc do zacieśniania i wspierania współpracy między Stronami w duchu partnerstwa między Kanadą a Unią Europejską;

Uznając, że wymiana informacji jest zasadniczym elementem walki z terroryzmem i powiązаныmi przestępstwami oraz innymi poważnymi przestępstwami międzynarodowymi, a wykorzystanie danych dotyczących przelotu pasażera (PNR) to szczególnie ważne narzędzie w realizacji tych celów;

Uznając, że w celu ochrony bezpieczeństwa publicznego oraz na potrzeby egzekwowania prawa należy ustanowić przepisy regulujące przekazywanie Kanadzie danych PNR przez przewoźników lotniczych;

Uznając, że Strony wyznają wspólne wartości w odniesieniu do ochrony danych i prywatności, odzwierciedlone w ich odpowiednich aktach prawnych;

Mając na uwadze zobowiązania Unii Europejskiej wynikające z art. 6 Traktatu o Unii Europejskiej dotyczące poszanowania praw podstawowych, prawo do prywatności w odniesieniu do przetwarzania danych osobowych określone w art. 16 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, zasady proporcjonalności i konieczności odnoszące się do prawa do życia prywatnego i rodzinnego, poszanowanie prawa do prywatności oraz ochronę danych osobowych na mocy art. 7 i 8 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej, art. 8 europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności oraz konwencji nr 108 Rady Europy o ochronie osób w związku z automatycznym przetwarzaniem danych osobowych [sporządzonej w Strasburgu dnia 28 stycznia 1981 r.] wraz z dodatkowym protokołem nr 181 [sporządzonym w Strasburgu dnia 8 listopada 2001 r.];

Uwzględniając odpowiednie przepisy kanadyjskiej Karty praw i swobód oraz kanadyjskie ustawodawstwo dotyczące prywatności;

Przyjmując do wiadomości zobowiązanie Unii Europejskiej do zapewnienia, aby nie uniemożliwić przewoźnikom lotniczym przestrzegania kanadyjskich przepisów dotyczących przekazywania Kanadzie danych PNR pochodzących z Unii Europejskiej zgodnie z niniejszą Umową;

Uznając, że dokonany w 2008 r. wspólny przegląd Umowy o przekazywaniu danych PNR z 2006 r. zawartej pomiędzy Stronami dał pomyślne rezultaty;

Uznając, że niniejsza Umowa nie będzie miała zastosowania do zaawansowanych informacji o pasażerach (ang. Advance Passenger Information, API), które są gromadzone i przekazywane Kanadzie przez przewoźników lotniczych do celów kontroli granicznych;

Uznając również, że niniejsza Umowa nie uniemożliwia Kanadzie dalszego przetwarzania informacji od przewoźników lotniczych w wyjątkowych okolicznościach, gdy niezbędne jest zminimalizowanie wszelkiego rodzaju poważnych i nagłych zagrożeń dla transportu lotniczego lub bezpieczeństwa narodowego, przy równoczesnym przestrzeganiu surowych ograniczeń określonych w kanadyjskich przepisach i w każdym przypadku bez przekraczania ograniczeń określonych w niniejszej Umowie;

Biorąc pod uwagę zainteresowanie Stron, a także państw członkowskich Unii Europejskiej wymianą informacji dotyczących metod przekazywania danych PNR oraz dalszym przekazywaniem tych danych poza Kanadę, jak wskazano we właściwych artykułach niniejszej Umowy, oraz biorąc pod uwagę zainteresowanie Unii Europejskiej rozwiązaniem tej kwestii w kontekście mechanizmu konsultacji i przeglądu ustanowionego w niniejszej Umowie;

Przyjmując do wiadomości, że Strony mogą zbadać potrzebę zawarcia i wykonalność podobnej umowy o przetwarzaniu danych PNR w odniesieniu do transportu morskiego;

Przyjmując do wiadomości zobowiązanie Kanady, zgodnie z którym kanadyjski właściwy organ przetwarza dane PNR wyłącznie do celów zapobiegania przestępstwom terrorystycznym i poważnym przestępstwom międzynarodowym oraz ich wykrywania, prowadzenia dochodzeń w ich sprawie i ich ścigania w ścisłej zgodności z zabezpieczeniami prywatności i ochrony danych osobowych określonymi w niniejszej Umowie;

Podkreślając znaczenie wymiany danych PNR oraz istotnych i właściwych informacji analitycznych dotyczących danych PNR uzyskanych przez Kanadę na mocy niniejszej Umowy z właściwymi organami policyjnymi i sądowymi państw członkowskich Unii Europejskiej, z Europolem i Eurojustem jako środka promowania międzynarodowej współpracy policyjnej i sądowej;

Stwierdzając, że niniejsza Umowa nie stanowi precedensu dla jakichkolwiek przyszłych uzgodnień między Kanadą a Unią Europejską ani między jedną ze Stron i jakąkolwiek inną Stroną w zakresie przetwarzania i przekazywania danych PNR ani w zakresie ochrony danych;

Uwzględniając wzajemne zobowiązanie Stron do stosowania i dalszego rozwijania norm międzynarodowych dotyczących przetwarzania danych PNR;

uzgodniły, co następuje:

Przepisy ogólne

Artykuł 1 Cel umowy

W niniejszej Umowie Strony określają warunki przekazywania i wykorzystania [danych PNR] do zapewnienia ochrony i bezpieczeństwa publicznego oraz określają środki ochrony tych danych.

Artykuł 2 Definicje

Do celów niniejszej Umowy:

- a) »przewoźnik lotniczy« oznacza komercyjną spółkę transportową wykorzystującą statki powietrzne jako środek transportu pasażerów podróżujących pomiędzy Kanadą a Unią Europejską;
- b) [»dane PNR«] oznaczają rekordy stworzone przez przewoźnika lotniczego dla każdej podróży zarezerwowanej przez pasażera lub w jego imieniu, niezbędne do przetwarzania i kontrolowania rezerwacji. W szczególności, w rozumieniu niniejszej Umowy, dane PNR składają się z elementów określonych w załączniku do niniejszej Umowy;
- c) »przetwarzanie« oznacza wszelkie operacje lub ciąg operacji dokonywany na danych PNR, przy użyciu lub bez użycia środków automatycznych, takie jak gromadzenie, zapisywanie, porządkowanie, przechowywanie, dostosowywanie lub zmiana, odzyskiwanie, wyszukiwanie, przeglądanie, wykorzystywanie, przesyłanie, rozpowszechnianie, ujawnianie lub udostępnianie w inny sposób, zestawianie lub łączenie, blokowanie, usuwanie lub niszczenie;
- d) »kanadyjski właściwy organ« oznacza kanadyjski organ odpowiedzialny za otrzymywanie i przetwarzanie danych PNR w ramach niniejszej Umowy;
- e) »dane szczególnie chronione« oznaczają wszelkie informacje ujawniające pochodzenie rasowe lub etniczne, opinie polityczne, przekonania religijne i filozoficzne, przynależność do związków zawodowych i dane dotyczące zdrowia lub życia seksualnego danej osoby.

Artykuł 3 Wykorzystywanie danych PNR

1. Kanada zapewnia przetwarzanie przez kanadyjski właściwy organ danych PNR uzyskanych na podstawie niniejszej Umowy wyłącznie do celów zapobiegania przestępstwom terrorystycznym lub poważnym przestępstwom międzynarodowym oraz ich wykrywania, prowadzenia dochodzeń w ich sprawie lub ich ścigania.
2. Do celów niniejszej Umowy »przestępstwo terrorystyczne« obejmuje:
 - a) czyn lub zaniechanie, których dokonuje się w celach, z powodów lub dla spraw politycznych, religijnych lub ideologicznych, z zamiarem zastraszenia społeczeństwa w odniesieniu do jego bezpieczeństwa, w tym bezpieczeństwa gospodarczego, lub z zamiarem zmuszenia osoby, rządu lub organizacji krajowej lub międzynarodowej do określonego działania lub powstrzymania się od wszelkich działań, oraz które celowo:
 - (i) powoduje śmierć lub poważne obrażenia ciała;
 - (ii) zagraża życiu osoby fizycznej;
 - (iii) powoduje poważne zagrożenie zdrowia lub bezpieczeństwa społeczeństwa;
 - (iv) powoduje znaczne uszkodzenie mienia, które może doprowadzić do szkód, o których mowa w ppkt (i)–(iii); lub
 - (v) powoduje poważną ingerencję w podstawową usługę, obiekt lub system albo poważne zakłócenie podstawowej usługi, obiektu lub systemu, inne niż wynikające ze zgodnego z prawem lub niezgodnego z prawem rzecznictwa, protestu, sprzeciwu lub wstrzymania pracy, takiego jak strajk, który nie ma na celu wyrządzenia szkody, o której mowa w ppkt (i)–(iii); lub
 - b) działania, które stanowią przestępstwo w rozumieniu i zakresie obowiązujących międzynarodowych konwencji i protokołów dotyczących terroryzmu; lub
 - c) świadome uczestniczenie w działaniu służącym wzmocnieniu zdolności podmiotu terrorystycznego do ułatwienia lub dokonania czynu lub zaniechania opisanego w lit. a) lub b) lub włączanie się w takie działanie lub udzielanie instrukcji osobie, grupie lub organizacji w celu dokonania takiego działania; lub
 - d) popełnienie przestępstwa podlegającego oskarżeniu publicznemu, jeżeli czynu lub zaniechania stanowiącego przestępstwo dokonuje się na rzecz lub pod kierunkiem podmiotu terrorystycznego, lub w powiązaniu z tym podmiotem; lub
 - e) gromadzenie mienia lub zachęcanie osoby, grupy lub organizacji do zapewnienia mienia, zapewnienie lub udostępnienie mienia lub usług finansowych lub innych usług powiązanych do celów dokonania czynu lub zaniechania opisanego w lit. a) lub b), lub wykorzystanie lub posiadanie mienia do celów dokonania czynu lub zaniechania opisanego w lit. a) lub b); lub
 - f) usiłowanie dokonania lub zagrożenie dokonaniem czynu lub zaniechania opisanego w lit. a) lub b), spiskowanie, ułatwianie, instruowanie lub doradzanie w odniesieniu do czynu lub zaniechania opisanego w lit. a) lub b), lub bycie współwinnym po fakcie, lub zapewnianie schronienia lub ukrywanie w celu umożliwienia podmiotowi terrorystycznemu ułatwienia lub dokonania czynu lub zaniechania opisanego w lit. a) lub b).
 - g) Do celów niniejszej litery [niniejszego ustępu] »podmiot terrorystyczny« oznacza:
 - (i) osobę, grupę lub organizację, której jednym z celów lub działań jest ułatwienie lub dokonanie czynu lub zaniechania opisanego w lit. a) lub b); lub
 - (ii) osobę, grupę lub organizację, która świadomie działa w imieniu lub pod kierunkiem osoby, grupy lub organizacji opisanej w ppkt (i) lub w powiązaniu z nią.

3. Poważne przestępstwa międzynarodowe oznaczają wszelkie przestępstwa podlegające w Kanadzie karze pozbawienia wolności w maksymalnym wymiarze co najmniej czterech lat lub które podlegają surowszej karze, określone w prawie kanadyjskim, jeśli przestępstwo ma charakter międzynarodowy. Do celów niniejszej Umowy uznaje się, że przestępstwo ma charakter międzynarodowy, jeśli zostaje popełnione:

- a) w więcej niż jednym państwie;
- b) w jednym państwie, lecz istotna część przygotowań do niego, jego planowania, kierowania nim lub kontroli nad nim odbywa się w innym państwie;
- c) w jednym państwie, lecz jest w nie zaangażowana zorganizowana grupa przestępcza prowadząca działalność przestępczą w więcej niż jednym państwie;
- d) w jednym państwie, niemniej jednak jego zasadnicze skutki odczuwane są w innym państwie; lub
- e) w jednym państwie, podczas gdy sprawca przebywa w innym państwie lub też zamierza przemieścić się do innego państwa.

4. W wyjątkowych przypadkach kanadyjski właściwy organ może przetwarzać dane PNR, jeśli jest to konieczne do ochrony żywotnych interesów jakiegokolwiek osoby, takich jak:

- a) zagrożenie śmiercią lub poważnymi obrażeniami; lub
- b) znaczne zagrożenie dla zdrowia publicznego, w szczególności zgodnie z normami uznanymi na poziomie międzynarodowym.

5. Kanada może również przetwarzać dane PNR w poszczególnych przypadkach w celu:

- a) zapewnienia nadzoru nad administracją publiczną lub jej odpowiedzialności; lub
- b) dostosowania się do wydanego wezwania do stawienia się w sądzie lub też nakazu lub zarządzenia wydanego przez sąd.

Artykuł 4 Zapewnienie udostępnienia danych PNR

1. Unia Europejska zapewnia, aby nie uniemożliwiać przewoźnikom lotniczym przekazywania kanadyjskiemu właściwemu organowi danych PNR zgodnie z niniejszą Umową.

2. Kanada nie wymaga od przewoźników lotniczych udostępniania elementów danych PNR, które nie są dotąd gromadzone lub przechowywane przez przewoźników lotniczych do celów rezerwacji.

3. Kanada usuwa po otrzymaniu wszelkie dane przekazane jej przez przewoźnika lotniczego, zgodnie z niniejszą Umową, jeżeli element danych nie jest wymieniony w załączniku.

4. Strony zapewniają, aby przewoźnicy lotniczy mogli przekazywać dane PNR kanadyjskiemu właściwemu organowi poprzez autoryzowanych agentów, którzy działają w imieniu lub w ramach odpowiedzialności przewoźnika lotniczego, do celów niniejszej Umowy i na warunkach w niej określonych.

Artykuł 5 Odpowiedni poziom ochrony

Pod warunkiem zgodności z niniejszą Umową uznaje się, że kanadyjski właściwy organ zapewnia odpowiedni poziom ochrony, w rozumieniu właściwych przepisów Unii Europejskiej dotyczących ochrony danych, do przetwarzania i wykorzystywania danych PNR. Przewoźnika lotniczego przekazującego dane PNR Kanadzie na mocy niniejszej Umowy uznaje się za spełniającego wymogi prawne Unii Europejskiej dotyczące przekazywania danych PNR z Unii Europejskiej do Kanady.

Artykuł 6 Współpraca policyjna i sądowa

1. Kanada udostępnia tak szybko, jak to jest możliwe, właściwe i stosowne informacje analityczne zawierające dane PNR uzyskane na mocy niniejszej Umowy Europolowi lub Eurojustowi, w zakresie ich odpowiednich mandatów, lub organom policyjnym i sądowym danego państwa członkowskiego Unii Europejskiej. Kanada zapewnia udostępnienie informacji zgodnie z porozumieniami i ustaleniami dotyczącymi egzekwowania prawa lub wymiany informacji pomiędzy Kanadą a Europolem, Eurojustem lub danym państwem członkowskim.

2. Kanada udostępnia, na wniosek Europolu lub Eurojustu, w zakresie ich odpowiednich mandatów, lub organu policyjnego lub sądowego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, dane PNR lub informacje analityczne zawierające dane PNR uzyskane na mocy niniejszej Umowy, w szczególnych przypadkach w celu zapobiegania przestępstwom terrorystycznym lub poważnym przestępstwom międzynarodowym oraz ich wykrywania, prowadzenia dochodzeń w ich sprawie lub ich ścigania w Unii Europejskiej. Kanada zapewnia udostępnienie informacji zgodnie z porozumieniami i ustaleniami dotyczącymi egzekwowania prawa, współpracy sądowej lub wymiany informacji pomiędzy Kanadą a Europolem, Eurojustem lub danym państwem członkowskim.

Zabezpieczenia dotyczące przetwarzania danych PNR

Artykuł 7 Niedyskryminacja

Kanada zapewnia, aby zabezpieczenia dotyczące przetwarzania danych PNR były stosowane do wszystkich pasażerów na takich samych zasadach, bez niezgodnej z prawem dyskryminacji.

Artykuł 8 Wykorzystanie danych szczególnie chronionych

1. Jeżeli dane PNR zgromadzone w odniesieniu do pasażera zawierają dane szczególnie chronione, Kanada zapewnia, aby kanadyjski właściwy organ maskował dane szczególnie chronione przy wykorzystaniu zautomatyzowanych systemów. Kanada zapewnia, aby kanadyjski właściwy organ nie przetwarzał dalej takich danych, z wyjątkiem przypadków wymienionych w ust. 3, 4 i 5.

2. Kanada przekazuje Komisji Europejskiej wykaz kodów i pojęć identyfikujących dane szczególnie chronione, które Kanada musi maskować. Kanada przekazuje ten wykaz w terminie 90 dni od wejścia w życie niniejszej Umowy.

3. Kanada może przetwarzać dane szczególnie chronione w poszczególnych przypadkach w wyjątkowych okolicznościach, jeśli takie przetwarzanie jest niezbędne, ponieważ życie osoby fizycznej jest w niebezpieczeństwie lub istnieje zagrożenie poważnych obrażeń.

4. Kanada zapewnia, aby dane szczególnie chronione były przetwarzane zgodnie z ust. 3 wyłącznie w ramach restrykcyjnych procedur, obejmujących następujące środki:

a) przetwarzanie danych szczególnie chronionych jest zatwierdzone przez naczelnika kanadyjskiego właściwego organu;

- b) dane szczególnie chronione są przetwarzane wyłącznie przez specjalnie i indywidualnie upoważnionego urzędnika; oraz
- c) po usunięciu maskowania dane szczególnie chronione nie są przetwarzane przy użyciu systemów zautomatyzowanych.

5. Kanada usuwa dane szczególnie chronione nie później niż 15 dni od dnia, w którym Kanada je otrzymała, chyba że Kanada zatrzymuje te dane zgodnie z art. 16 ust. 5.

6. Jeżeli zgodnie z ust. 3, 4 i 5 kanadyjski właściwy organ przetwarza dane szczególnie chronione osoby, która jest obywatelem państwa członkowskiego Unii Europejskiej, Kanada zapewnia, aby kanadyjski właściwy organ poinformował organy tego państwa członkowskiego o przetwarzaniu przy pierwszej odpowiedniej okazji. Kanada wydaje to powiadomienie zgodnie z porozumieniami i ustaleniami dotyczącymi egzekwowania prawa lub wymiany informacji pomiędzy Kanadą a danym państwem członkowskim.

Artykuł 9 Bezpieczeństwo i integralność danych

1. Kanada wdraża środki regulacyjne, proceduralne i techniczne w celu ochrony danych PNR przed przypadkowym, niezgodnym z prawem lub nieuprawnionym dostępem, przetwarzaniem lub utratą.

2. Kanada zapewnia weryfikację zgodności oraz ochronę, bezpieczeństwo, poufność i integralność danych. Kanada:

- a) stosuje do danych PNR procedury szyfrowania, autoryzacji i dokumentacji;
- b) ogranicza dostęp do danych PNR do upoważnionych urzędników;
- c) przechowuje dane PNR w bezpiecznym środowisku fizycznym, które jest chronione kontrolą dostępu; oraz
- d) ustanawia mechanizm gwarantujący, że wyszukiwanie danych PNR odbywa się zgodnie z art. 3.

3. Jeżeli dane PNR osoby fizycznej zostały udostępnione lub ujawnione bez upoważnienia, Kanada podejmuje środki, aby poinformować o tym osobę fizyczną, ograniczyć ryzyko poniesienia szkody oraz podejmuje środki naprawcze.

4. Kanada zapewnia, aby kanadyjski właściwy organ niezwłocznie informował Komisję Europejską o wszelkich istotnych incydentach przypadkowego, niezgodnego z prawem lub nieuprawnionego dostępu, przetwarzania lub utraty danych PNR.

5. Kanada zapewnia, aby wszelkie naruszenie bezpieczeństwa danych, prowadzące w szczególności do przypadkowego lub niezgodnego z prawem zniszczenia lub przypadkowej utraty, zmiany, nieuprawnionego ujawnienia danych lub dostępu do danych bądź jakiegokolwiek formy niezgodnego z prawem przetwarzania, podlegały skutecznym i odstraszającym środkom, które mogą obejmować sankcje.

Artykuł 10 Nadzór

1. Przestrzeganie zabezpieczeń ochrony danych podczas przetwarzania danych PNR zgodnie z niniejszą Umową będzie przedmiotem nadzoru przez niezależny organ publiczny lub inny organ ustanowiony środkami administracyjnymi («organ nadzorczy»), który sprawuje swoją funkcję w sposób bezstronny i działa w sposób niezależny, co można potwierdzić. Kanada zapewnia, aby organ nadzorczy miał skuteczne uprawnienia do badania zgodności z przepisami dotyczącymi gromadzenia,

wykorzystywania, ujawniania, zatrzymania i usuwania danych PNR. Organ nadzorczy może przeprowadzać przeglądy i dochodzenia, może sporządzać sprawozdania informujące o wynikach oraz formułować zalecenia dla kanadyjskiego właściwego organu. Kanada zapewnia, aby organ nadzorczy był uprawniony, w stosownych przypadkach, do zgłaszania naruszenia prawa dotyczącego niniejszej Umowy do prokuratury lub w celu podjęcia działań dyscyplinarnych.

2. Kanada zapewnia, aby organ nadzorczy zapewniał, aby skargi dotyczące przypadków niedopełnienia warunków niniejszej Umowy były przyjmowane i badane, by udzielano na nie odpowiedzi oraz by skutkowały podjęciem działań naprawczych.

*Artykuł 11*Przejrzystość

1. Kanada zapewnia, aby kanadyjski właściwy organ udostępnił na swojej stronie internetowej następujące informacje:

- a) wykaz ustawodawstwa zezwalającego na gromadzenie danych PNR;
- b) powody gromadzenia danych PNR;
- c) sposób ochrony danych PNR;
- d) sposób ujawniania danych PNR oraz zakres, w jakim jest to możliwe;
- e) informacje dotyczące dostępu do danych, ich poprawiania, dodawania zapisów oraz środków odwoławczych; oraz
- f) dane kontaktowe w razie pytań.

2. Strony współpracują z zainteresowanymi stronami, takimi jak branża transportu lotniczego, aby propagować przejrzystość, najlepiej w momencie dokonywania rezerwacji, poprzez przekazywanie pasażerom następujących informacji:

- a) powody gromadzenia danych PNR;
- b) wykorzystanie danych PNR;
- c) procedura wnioskowania o dostęp do danych PNR; oraz
- d) procedura wnioskowania o poprawienie danych PNR.

*Artykuł 12*Dostęp dla osób fizycznych

1. Kanada zapewnia każdej osobie fizycznej dostęp do jej danych PNR.

2. Kanada zapewnia, aby kanadyjski właściwy organ w rozsądnym terminie:

- a) przekazywał osobie fizycznej kopię jej danych PNR, jeżeli osoba fizyczna złoży pisemny wniosek o dostęp do swoich danych PNR;
- b) odpowiadał na piśmie na każdy wniosek;
- c) udzielał osobie fizycznej dostępu do zapisanych informacji potwierdzających, że dane PNR osoby fizycznej zostały ujawnione, jeżeli osoba fizyczna zażąda takiego potwierdzenia;

- d) określił prawne lub faktyczne powody odmowy zezwolenia na dostęp do danych PNR osoby fizycznej;
- e) informował osobę fizyczną, jeżeli dane PNR nie istnieją;
- f) informował osobę fizyczną, że może ona złożyć skargę, oraz o procedurze składania skargi.

3. Kanada może poddać ujawnienie informacji rozsądnym prawnym wymogom i ograniczeniom, obejmującym wszelkie ograniczenia niezbędne do zapobiegania przestępstwom oraz ich wykrywania, prowadzenia dochodzeń w ich sprawie lub ich ścigania, lub do ochrony bezpieczeństwa publicznego lub narodowego, przy należytych uwzględnieniu uzasadnionych interesów danej osoby fizycznej.

Artykuł 13 Poprawianie danych i dodawanie zapisów w przypadku osób fizycznych

1. Kanada zapewnia, aby każda osoba fizyczna mogła zażądać poprawienia swoich danych PNR.
2. Kanada zapewnia, aby kanadyjski właściwy organ rozpatrywał wszystkie pisemne wnioski o poprawienie danych i w rozsądnym terminie:
 - a) poprawiał dane PNR oraz informował osobę fizyczną, że dane zostały poprawione; lub
 - b) odmawiał całkowicie lub w części poprawienia danych oraz:
 - (i) dodawał do danych PNR zapis informujący o wszelkich wnioskach o poprawienie danych, które zostały odrzucone;
 - (ii) informował osobę fizyczną, że:
 - i. wniosek o poprawienie danych został odrzucony – oraz określał prawne lub faktyczne powody odrzucenia;
 - ii. do danych PNR dodano zapis informujący zgodnie z ppkt (i); oraz
 - c) informował osobę fizyczną, że może ona złożyć skargę, oraz o procedurze składania skargi.

Artykuł 14 Administracyjne i sądowe środki odwoławcze

1. Kanada zapewnia, aby niezależny organ publiczny lub organ ustanowiony środkami administracyjnym, który sprawuje swoją funkcję w sposób bezstronny i działa w sposób niezależny, co można potwierdzić, otrzymywał, rozpatrywał i odpowiadał na skargi wniesione przez osoby fizyczne dotyczące ich wniosku o dostęp do danych PNR, ich poprawienie lub dodanie zapisu. Kanada zapewnia, aby odpowiedni organ informowała skarżącego o możliwościach skorzystania z sądowych środków odwoławczych określonych w ust. 2.
2. Kanada zapewnia, aby każda osoba fizyczna, która uważa, że jej prawa zostały naruszone decyzją lub działaniem związanym z jej danymi PNR, mogła skorzystać ze skutecznych sądowych środków odwoławczych zgodnie z kanadyjskim prawem poprzez kontrolę sądową lub inny środek odwoławczy, który może obejmować rekompensatę.

Artykuł 15 Decyzje oparte na zautomatyzowanym przetwarzaniu

Kanada nie podejmuje decyzji, które mają znaczące negatywne skutki dla pasażera, wyłącznie na podstawie zautomatyzowanego przetwarzania danych PNR.

Artykuł 16 Zatrzymywanie danych PNR

1. Kanada nie zatrzymuje danych PNR dłużej niż pięć lat od dnia otrzymania przez nią danych PNR.

2. Kanada ogranicza dostęp do danych PNR do ograniczonej liczby urzędników szczególnie upoważnionych przez Kanadę.

3. Kanada pozbawia dane PNR cech umożliwiających identyfikację osoby poprzez maskowanie imion i nazwisk wszystkich pasażerów po 30 dniach od daty otrzymania przez Kanadę tych danych. Dwa lata po otrzymaniu przez Kanadę danych PNR Kanada w dalszym stopniu pozbawia dane cech umożliwiających identyfikację osoby poprzez maskowanie następujących elementów:

- a) innych nazwisk podanych w danych PNR, w tym liczby podróży wynikającej z danych PNR;
- b) wszelkich dostępnych informacji kontaktowych (w tym informacji na temat jednostki, która utworzyła dane);
- c) ogólnych uwag obejmujących inne informacje dodatkowe (OSI), informacje o usługach specjalnych (SSI) i o prośby o usługi specjalne (SSR), w zakresie, w jakim zawierają one informacje, dzięki którym można zidentyfikować osobę fizyczną; oraz
- d) wszelkich zaawansowanych informacji o pasażerach (API) zgromadzonych do celów rezerwacji, w zakresie, w jakim zawierają one jakiegokolwiek informacje, dzięki którym można zidentyfikować osobę fizyczną.

4. Kanada może usunąć maskowanie danych PNR, wyłącznie jeśli na podstawie dostępnych informacji jest to niezbędne do przeprowadzenia dochodzeń objętych zakresem art. 3, w następujący sposób:

- a) w okresie od 30 dni do dwóch lat od pierwotnego otrzymania – wyłącznie przez ograniczoną liczbę szczególnie upoważnionych urzędników; oraz
- b) w okresie od dwóch do pięciu lat od pierwotnego otrzymania – wyłącznie za uprzednim zezwoleniem naczelnika kanadyjskiego właściwego organu lub wyższego urzędnika szczególnie upoważnionego przez naczelnika.

5. Niezależnie od ust. 1:

- a) Kanada może zatrzymywać dane PNR wymagane do szczególnych działań, przeglądu, dochodzenia, działań mających na celu egzekwowanie prawa, postępowań sądowych, ścigania lub egzekwowania kar, aż do ich zakończenia;
- b) Kanada może przechowywać dane PNR, o których mowa w lit. a), przez dodatkowy okres dwóch lat, wyłącznie aby zapewnić odpowiedzialność administracji publicznej lub nadzór nad administracją publiczną, tak aby mogły one być ujawnione pasażerowi, jeżeli pasażer tego zażąda.

6. Kanada niszczy dane PNR po upływie okresu zatrzymania danych PNR.

Artykuł 17 Rejestrowanie i dokumentowanie przetwarzania danych PNR

Kanada rejestruje i dokumentuje wszystkie operacje przetwarzania danych PNR. Kanada wykorzystuje rejestry lub dokumentowanie wyłącznie do:

- a) własnego monitorowania i weryfikowania zgodności z prawem przetwarzania danych;
- b) zapewnienia właściwej integralności danych;
- c) zapewnienia bezpieczeństwa przetwarzania danych; oraz

d) zapewnienia nadzoru nad administracją publiczną i jej odpowiedzialności.

Artykuł 18 Ujawnianie danych w Kanadzie

1. Kanada zapewnia, aby kanadyjski właściwy organ nie ujawniał danych PNR innym organom rządowym w Kanadzie, chyba że spełnione są następujące warunki:

- a) dane PNR są ujawniane organom rządowym, których funkcje są bezpośrednio związane z zakresem art. 3;
- b) dane PNR są ujawniane wyłącznie w poszczególnych przypadkach;
- c) w szczególnych okolicznościach ujawnienie jest niezbędne do celów określonych w art. 3;
- d) ujawniana jest tylko minimalna niezbędna ilość danych PNR;
- e) otrzymujący organ rządowy zapewnia ochronę równorzędną do zabezpieczeń opisanych w niniejszej Umowie; oraz
- f) otrzymujący organ rządowy nie ujawnia danych PNR innym podmiotom, chyba że kanadyjski właściwy organ wyraził zgodę na ujawnienie zgodnie z warunkami określonymi w niniejszym ustępie.

2. Przy przekazywaniu informacji analitycznych zawierających dane PNR uzyskane na mocy niniejszej Umowy przestrzega się zabezpieczeń mających zastosowanie do danych PNR w niniejszym artykule.

Artykuł 19 Ujawnianie danych poza Kanadą

1. Kanada zapewnia, aby kanadyjski właściwy organ nie ujawniał danych PNR organom rządowym w państwach innych niż państwa członkowskie Unii Europejskiej, chyba że spełnione są następujące warunki:

- a) dane PNR są ujawniane organom rządowym, których funkcje są bezpośrednio związane z zakresem art. 3;
- b) dane PNR są ujawniane wyłącznie w poszczególnych przypadkach;
- c) dane PNR są ujawniane, wyłącznie jeśli jest to niezbędne do celów określonych w art. 3;
- d) ujawniana jest tylko minimalna niezbędna ilość danych PNR;
- e) kanadyjski właściwy organ ma pewność, że:
 - (i) zagraniczny organ otrzymujący dane PNR stosuje normy ochrony danych PNR, które są równoważne z normami określonymi w niniejszej Umowie, zgodnie z porozumieniami i ustaleniami wprowadzającymi te normy; lub
 - (ii) zagraniczny organ stosuje normy ochrony danych PNR, które zostały uzgodnione z Unią Europejską.

2. Jeżeli zgodnie z ust. 1 kanadyjski właściwy organ ujawnia dane PNR osoby, która jest obywatelem państwa członkowskiego Unii Europejskiej, Kanada zapewnia, aby kanadyjski właściwy organ poinformował organy tego państwa członkowskiego o ujawnieniu przy pierwszej odpowiedniej okazji. Kanada wydaje to powiadomienie zgodnie z porozumieniami i ustaleniami dotyczącymi egzekwowania prawa lub wymiany informacji pomiędzy Kanadą a danym państwem członkowskim.

3. Przy przekazywaniu informacji analitycznych zawierających dane PNR uzyskane na mocy niniejszej Umowy przestrzega się zabezpieczeń mających zastosowanie do danych PNR w niniejszym artykule.

Artykuł 20 Metoda przekazywania danych

Strony zapewniają, aby przewoźnicy lotniczy przekazywali dane PNR kanadyjskiemu właściwemu organowi wyłącznie na podstawie metody »dostarczania« (metody »push«) oraz zgodnie z następującymi procedurami przestrzeganymi przez przewoźników lotniczych:

- a) przewoźnicy lotniczy przekazują dane PNR za pośrednictwem środków elektronicznych, zgodnie z wymogami technicznymi kanadyjskiego właściwego organu, lub, w przypadku awarii technicznej, wszelkim innymi stosownymi środkami zapewniającymi odpowiedni poziom bezpieczeństwa danych;
- b) przekazywanie danych PNR odbywa się przy użyciu wzajemnie uzgodnionego formatu komunikacji;
- c) przekazywanie danych PNR odbywa się w bezpieczny sposób przy użyciu wspólnych protokołów wymaganych przez kanadyjski właściwy organ.

Artykuł 21 Częstotliwość przekazywania danych

1. Kanada zapewnia, aby kanadyjski właściwy organ wymagał od przewoźnika lotniczego przekazania danych PNR:

- a) w planowy sposób, przy czym najwcześniejsze przekazanie może nastąpić do 72 godzin przed planowanym odlotem; oraz
- b) maksymalnie pięć razy w przypadku danego lotu.

2. Kanada zapewnia, aby kanadyjski właściwy organ informował przewoźników lotniczych o określonych terminach przekazania.

3. W szczególnych przypadkach, gdy istnieje wskazanie, że niezbędny jest dodatkowy dostęp, by odpowiedzieć na konkretne zagrożenie związane z zakresem art. 3, kanadyjski właściwy organ może wymagać od przewoźnika lotniczego dostarczania danych PNR przed zaplanowanymi przekazaniem danych, między takimi przekazaniem lub po zaplanowanych przekazaniach. Przy wykonywaniu tych uprawnień Kanada działa rozważnie i proporcjonalnie oraz wykorzystuje metody przekazywania opisane w art. 20.

Postanowienia wykonawcze i końcowe

Artykuł 22 Dane PNR otrzymane przed wejściem w życie niniejszej Umowy

Kanada stosuje warunki niniejszej Umowy do wszystkich danych PNR, które przechowuje w momencie, gdy Umowa wchodzi w życie.

Artykuł 23 Wzajemność

1. Jeżeli Unia Europejska przyjmie system przetwarzania danych PNR dla Unii Europejskiej, Strony przeprowadzą konsultacje w celu stwierdzenia, czy niniejsza Umowa powinna zostać zmieniona, aby zapewnić pełną wzajemność.

2. Właściwe organy Kanady i właściwe organy Unii Europejskiej współpracują w celu osiągnięcia spójności swoich systemów przetwarzania danych PNR w sposób, który jeszcze bardziej zwiększa bezpieczeństwo obywateli Kanady, Unii Europejskiej i innych państw.

Artykuł 24 Brak odstępstwa

Niniejszej Umowy nie należy rozumieć jako odstępstwa od jakichkolwiek zobowiązań między Kanadą a państwem członkowskim Unii Europejskiej lub państwem trzecim w zakresie wystąpienia z wnioskiem o pomoc lub odpowiedzi na taki wniosek w ramach instrumentu wzajemnej pomocy.

[...]

Artykuł 26 Konsultacje, przegląd i zmiany

[...]

2. Strony wspólnie dokonują przeglądu wdrażania niniejszej Umowy rok po jej wejściu w życie, a następnie w regularnych odstępach czasu i dodatkowo, jeżeli zażąda tego któraś ze Stron i obie podejmą taką decyzję.

[...]

Artykuł 28 Czas trwania

1. Z zastrzeżeniem ust. 2 niniejsza Umowa pozostaje w mocy przez okres siedmiu lat od daty jej wejścia w życie.

2. Po upływie okresu siedmiu lat niniejsza Umowa zostaje automatycznie przedłużona na dodatkowe siedem lat, chyba że jedna ze Stron poinformuje drugą Stronę, że nie zamierza przedłużyć niniejszej Umowy. Strona musi powiadomić drugą Stronę na piśmie za pośrednictwem kanałów dyplomatycznych przynajmniej sześć miesięcy przed upływem okresu siedmiu lat.

3. Kanada nadal stosuje warunki niniejszej Umowy do wszystkich danych PNR otrzymanych przed rozwiązaniem niniejszej Umowy.

[...]

Załącznik

Elementy danych dotyczących przelotu pasażera, o których mowa w art. 2 lit. b)

1. Kod lokalizacji danych PNR;
2. Data rezerwacji/wystawienia biletu;
3. Data(-y) planowanej podróży;
4. Imię (imiona) i nazwisko(-a);
5. Dostępne informacje dotyczące programów dla stałych klientów (frequent flier) i dotyczące korzyści (darmowe bilety, zamiana klasy biletu na wyższą itd.);
6. Inne nazwiska podane w danych PNR, w tym liczba podróżnych wynikająca z danych PNR;

7. Wszelkie dostępne informacje kontaktowe (w tym informacje na temat jednostki, która utworzyła dane);
8. Wszystkie dostępne informacje o płatnościach/fakturowaniu (nie obejmuje to innych szczegółów transakcji dotyczących karty kredytowej lub konta i niepowiązanych z transakcją dotyczącą podróży);
9. Wszystkie trasy podróży dla konkretnego rekordu PNR;
10. Biuro podróży/agent biura podróży;
11. Informacje o systemie code share;
12. Informacje podzielone/rozdzielone;
13. Status podróży (travel status) pasażera (w tym potwierdzenia i zgłoszenie do odprawy);
14. Informacje o biletach, w tym numer biletu, bilety w jedną stronę i automatycznie skalkulowana taryfa;
15. Wszelkie informacje o bagażu;
16. Informacje o miejscu, w tym numer miejsca w samolocie;
17. Uwagi ogólne, w tym inne informacje dodatkowe (OSI), informacje o usługach specjalnych (SSI) i o prośbach o usługi specjalne (SSR);
18. Wszelkie zaawansowane informacje o pasażerach (Advance Passenger Information (API)) zgromadzone do celów rezerwacji;
19. Wszelkie dotychczasowe zmiany danych PNR wymienionych w pkt 1–18”.

VI. Oceny przedstawione przez Parlament w jego wniosku o wydanie opinii

A. W przedmiocie właściwej podstawy prawnej decyzji Rady w sprawie zawarcia przewidywanej umowy

- 31 Zdaniem Parlamentu o ile przewidywana umowa, w myśl jej art. 1, zmierza do osiągnięcia dwóch celów, mianowicie z jednej strony zapewnienia ochrony i bezpieczeństwa publicznego oraz z drugiej strony określenia środków ochrony danych PNR, o tyle jej celem zasadniczym jest jednak ochrona danych osobowych. Prawo Unii w dziedzinie ochrony danych tego rodzaju stoi bowiem zdaniem Parlamentu na przeszkodzie przekazywaniu danych PNR państwom trzecim, które nie zapewniają odpowiedniego stopnia ochrony danych osobowych. Tak więc przewidywana umowa zmierza jego zdaniem do utworzenia pewnej formy „decyzji stwierdzającej odpowiedni poziom ochrony” w rozumieniu art. 25 ust. 6 dyrektywy 95/46 w celu zaoferowania podstawy prawnej przekazywania danych PNR z Unii do Kanady. Podejście to jest w jego przekonaniu tożsame z tym, które zostało przyjęte wcześniej, w umowie z 2006 r. i w decyzji 2006/253, gdyż decyzja ta została wydana na podstawie art. 25 ust. 6 dyrektywy 95/46.
- 32 W związku z tym błędny jest jego zdaniem wybór art. 82 ust. 1 akapit drugi lit. d) oraz art. 87 ust. 2 lit. a) jako podstaw prawnych decyzji Rady w sprawie zawarcia przewidywanej umowy. Uważa on, że decyzja ta powinna raczej opierać się na art. 16 TFUE, jako że artykuł ten stosuje się do ogółu

dziedzin prawa Unii, w tym dziedzin, o których mowa w tytule V części trzeciej traktatu FUE, dotyczącym przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, co znajduje potwierdzenie w deklaracji w sprawie ochrony danych osobowych w dziedzinie współpracy wymiarów sprawiedliwości w sprawach karnych i współpracy policyjnej, załączonej do Aktu końcowego konferencji międzyrządowej, która przyjęła Traktat z Lizbony (Dz.U. 2010, C 83, s. 345).

- 33 Treść przewidywanej umowy potwierdza zdaniem Parlamentu jego ocenę, zgodnie z którą główny element składowy tej umowy odnosi się do ochrony danych osobowych. Znaczna większość postanowień przewidywanej umowy, w szczególności jej kluczowe artykuły, którymi są art. 4 ust. 1 i art. 5, stanowiące podstawę prawną dla przekazywania danych PNR z Unii do Kanady, dotyczy bowiem ochrony danych osobowych. Ponadto tym, co przewiduje ta umowa, jest nie przekazywanie danych PNR przez organy europejskie organom kanadyjskim, lecz przekazywanie tych danych organom kanadyjskim przez podmioty prywatne, to jest przedsiębiorstwa lotnicze. Trudno byłoby więc stwierdzić, że przepisy te wchodzą w zakres współpracy policyjnej i sądowej w ścisłym znaczeniu. Zresztą art. 6 przewidywanej umowy, zatytułowany „Współpraca policyjna i sądowa”, ma zdaniem Parlamentu jedynie pomocniczy charakter w stosunku do art. 4 i 5 tej umowy, ponieważ nie może zostać zastosowany, jeżeli uprzednio nie zostały zastosowane te dwa ostatnie artykuły. Kanada nie może bowiem udostępniać odnośnych informacji, nie otrzymawszy uprzednio danych PNR od przewoźników lotniczych, którzy ze swej strony mogą przekazywać dane PNR Kanadzie wyłącznie na podstawie „decyzji stwierdzającej odpowiedni poziom ochrony”. Ponadto tenże art. 6 nie reguluje zdaniem Parlamentu wymiany informacji między zainteresowanymi organami i jedynie odsyła do innych umów międzynarodowych w tej dziedzinie.
- 34 Jeżeli mimo to Trybunał uznałby, że przewidywana umowa zmierza do realizacji celów nierozdzielnie ze sobą związanych, to decyzja Rady w sprawie przewidywanej umowy mogłaby wówczas opierać się jednocześnie na art. 16, art. 82 ust. 1 akapit drugi lit. d) oraz art. 87 ust. 2 lit. a) TFUE. Jeżeli chodzi o ewentualną możliwość zastosowania protokołów nr 21 i 22, Parlament przypomina stanowisko Trybunału zawarte w wyroku z dnia 27 lutego 2014 r., Zjednoczone Królestwo/Rada (C-656/11, EU:C:2014:97, pkt 49), zgodnie z którym na zgodność z prawem wyboru podstawy prawnej aktu Unii nie ma znaczenia wpływ, jaki akt ten może mieć na kwestię stosowania jednego z protokołów załączonych do traktatów.

B. W przedmiocie zgodności przewidywanej umowy z postanowieniami traktatu FUE oraz Karty praw podstawowych Unii Europejskiej

- 35 W świetle wątpliwości wyrażonych przez EIOD w szczególności w opinii z dnia 30 września 2013 r. oraz w świetle wyroku z dnia 8 kwietnia 2014 r., Digital Rights Ireland i in. (C-293/12 i C-594/12, EU:C:2014:238) Parlament wyraża pogląd, że brak pewności prawnej co do tego, czy przewidywana umowa jest zgodna z art. 16 TFUE, a także z art. 7, 8 i art. 52 ust. 1 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej (zwanej dalej „kartą”).
- 36 Zdaniem Parlamentu przekazywanie danych PNR z Unii do Kanady dla celów ewentualnego dostępu organów kanadyjskich do tych danych, co reguluje przewidywana umowa, wchodzi w zakres art. 7 i 8 karty. Dane te, uwzględnione całościowo, mogą bowiem dostarczyć bardzo precyzyjnych wskazówek dotyczących życia prywatnego osób, których dane PNR są przetwarzane, takich jak miejsca stałego lub czasowego pobytu, przemieszczanie się i podejmowane czynności. Umowa ta wiąże się zatem daleko idącą i szczególnie poważną ingerencją w prawa podstawowe gwarantowane w art. 7 i 8 karty.
- 37 Przypominając wymogi zawarte z jednej strony w art. 52 ust. 1 karty, a z drugiej strony w jej art. 8 ust. 2, Parlament twierdzi, że należy zastanowić się, czy przewidywana umowa stanowi „ustawę” w rozumieniu tych postanowień oraz czy może ona stanowić podstawę ograniczeń w korzystaniu z praw gwarantowanych w art. 7 i 8 karty. I tak podczas gdy termin „ustawa” jest zbliżony z pojęciem „aktu ustawodawczego” zawartym w traktacie FUE, umowa międzynarodowa nie jest takim aktem

ustawodawczym, a zatem pojawia się pytanie, czy nie byłoby bardziej odpowiednie przyjęcie raczej aktu wewnętrznego, opartego na art. 16 TFUE, niż zawieranie umowy międzynarodowej na podstawie art. 218 TFUE, takiej jak przewidywana umowa.

- 38 Jeżeli chodzi o zasadę proporcjonalności, Parlament odwołuje się do wyroku Trybunału z dnia 8 kwietnia 2014 r., *Digital Rights Ireland i in.* (C-293/12 i C-594/12, EU:C:2014:238, pkt 47, 48) i twierdzi, że w niniejszej sprawie zakres uprawnień dyskrecjonalnych ustawodawcy Unii jest ograniczony oraz że sądowa kontrola przestrzegania wymogów wynikających z tej zasady, w sytuacji gdy chodzi o ingerencję w prawa podstawowe, powinna być ścisła.
- 39 Ponadto, jak zdaniem Parlamentu wynika z wyroku Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z dnia 1 lipca 2008 r., *Liberty i inni przeciwko Zjednoczonemu Królestwu* (CE:ECHR:2008:0701JUD005824300, §§ 62, 63) oraz z wyroku Trybunału z dnia 8 kwietnia 2014 r., *Digital Rights Ireland i in.* (C-293/12 i C-594/12, EU:C:2014:238, pkt 54 i przytoczone tam orzecznictwo) przewidywana umowa powinna zawierać jasne i precyzyjne normy dotyczące zakresu i sposobu stosowania rozpatrywanych środków, a także ustanawiać minimalne wymogi służące temu, aby osoby, których dane osobowe zostały przetworzone, miały wystarczające gwarancje rzeczywistej ochrony swoich danych przed ryzykiem nadużyć oraz ich bezprawnym udostępnianiem i wykorzystywaniem.
- 40 W pierwszej kolejności Parlament ogólnie zastanawia się nad tym, czy wdrożenie „systemu PNR” jest konieczne w rozumieniu art. 52 ust. 1 zdanie drugie karty. Jego zdaniem Rada i Komisja nie wykazały dotąd, na podstawie obiektywnych przesłanek, że zawarcie przewidywanej umowy jest rzeczywiście „konieczne”.
- 41 W drugiej kolejności Parlament podnosi, że przewidywana umowa obejmuje całościowo wszystkich pasażerów lotniczych, mimo że nie znajdują się oni w sytuacji mogącej dawać podstawy do wszczęcia postępowania karnego oraz nie wymagając istnienia związku między ich danymi PNR a zagrożeniem dla bezpieczeństwa publicznego. Temu ogólnemu brakowi granic towarzyszy jego zdaniem okoliczność, że kryteria i warunki wymienione w tej umowie są ogólnikowe i nie pozwalają na ograniczenie przetwarzania danych PNR przez organy kanadyjskie do tego, co jest ściśle konieczne. Parlament wskazuje również, że rzeczona umowa nie uzależnia dostępu właściwych organów kanadyjskich do tych danych od uprzedniej kontroli dokonywanej przez sąd lub niezależny organ administracyjny, dzięki której dostęp do rzeczonych danych oraz ich wykorzystywanie byłyby ograniczone do tego, co jest ściśle konieczne do osiągnięcia zamierzonego celu, a kontrola ta następowałaby na uzasadniony wniosek skierowany do tego sądu lub tego organu, przedstawiony w kontekście postępowań mających na celu zapobieganie przestępstwom, ich wykrywanie lub ściganie.
- 42 W trzeciej kolejności, w odniesieniu do okresu zatrzymywania danych PNR, ustalonego w art. 16 przewidywanej umowy na pięć lat, Parlament wskazuje, że miałby on zastosowanie bez żadnego rozróżnienia do ogółu pasażerów lotniczych. Ponadto Rada nie przedstawiła jego zdaniem żadnego uzasadnienia, opartego na obiektywnych kryteriach, odnośnie do wyboru takiego okresu. Nawet przy założeniu, że okres trzyipółletni przewidziany w umowie z 2006 r. był możliwy do zaakceptowania, pojawia się pytanie, z jakiego powodu należało go wydłużyć do lat pięciu.
- 43 W czwartej i ostatniej kolejności Parlament podnosi, że przewidywana umowa nie gwarantuje, że środki, których przyjęcie będzie należało do organów kanadyjskich, będą odpowiednie i spełnią zasadnicze wymogi z art. 8 karty i art. 16 TFUE.

VII. Streszczenie uwag przedłożonych Trybunałowi

- 44 W związku z wnioskiem o wydanie opinii uwagi na piśmie przedłożyły Trybunałowi rządy bułgarski i estoński, Irlandia, rządy hiszpański, francuski i rząd Zjednoczonego Królestwa, a także Rada i Komisja.
- 45 Ponadto, na podstawie art. 196 § 3 regulaminu postępowania przed Trybunałem, Trybunał wystosował do państw członkowskich i instytucji pytania w celu uzyskania odpowiedzi na piśmie, a także, na podstawie art. 24 akapit drugi statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, wezwał do udzielenia na nie odpowiedzi EIOD. EIOD przekazał Trybunałowi swoje uwagi.

A. W przedmiocie dopuszczalności wniosku o wydanie opinii

- 46 Rząd francuski oraz Rada zastanawiają się nad dopuszczalnością pytania drugiego rozpatrywanego wniosku o wydanie opinii. Z jednej bowiem strony Parlament, stawiając to ostatnie pytanie, nie podważa ich zdaniem ani kompetencji Unii do zawarcia przewidywanej umowy, ani podziału kompetencji w tym zakresie między Unią a państwami członkowskimi. Z drugiej strony powołanie się, nawet błędne, na art. 82 TFUE i 87 TFUE nie ma w ich przekonaniu żadnego wpływu na procedurę, jaką należy stosować w celu przyjęcia decyzji Rady w sprawie zawarcia przewidywanej umowy, ponieważ stosowanie zarówno art. 16 TFUE, jak i art. 82 TFUE i 87 TFUE wymaga stanowienia zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą. Tak więc w obu przypadkach ma ich zdaniem zastosowanie art. 218 ust. 6 lit. a) ppkt (v) TFUE, w związku z czym wymagana jest zgoda Parlamentu.

B. W przedmiocie właściwej podstawy prawnej decyzji Rady w sprawie zawarcia przewidywanej umowy

- 47 Rządy bułgarski i estoński, Irlandia, rząd francuski i rząd Zjednoczonego Królestwa, a także Rada i Komisja uważają, że głównym celem przewidywanej umowy jest zapewnienie ochrony i bezpieczeństwa publicznego, co wynika w szczególności z motywów od pierwszego do trzeciego jej preambuły, jak również z art. 1 i 3. W ich przekonaniu gdyby ochronę danych osobowych należało uznać za jeden z celów tej umowy, to miałby on charakter pomocniczy w stosunku do celu głównego.
- 48 Rada i Komisja dodają, że o ile prawdą jest, że przekazywanie danych PNR państwom trzecim powinno odbywać się z poszanowaniem karty, o tyle postanowienia przewidywanej umowy dotyczące ochrony tych danych stanowią jedynie narzędzie, poprzez które umowa ta zmierza do realizacji celu polegającego na zwalczaniu terroryzmu oraz poważnych przestępstw międzynarodowych. Tak więc okoliczność, że rzeczona umowa ustala w drodze znaczącej liczby postanowień szczegółowe zasady i warunki przekazywania danych PNR z poszanowaniem praw podstawowych oraz tworzy pewną formę „decyzji stwierdzającej odpowiedni poziom ochrony”, nie podważa faktu, że głównym celem tej umowy pozostają ochrona i bezpieczeństwo publiczne. Artykuł 16 TFUE stanowi ich zdaniem właściwą podstawę prawną aktu jedynie wówczas, gdy jego głównym celem jest ochrona danych osobowych. Natomiast akty mające na celu realizację polityk sektorowych wymagające pewnych operacji przetwarzania danych osobowych powinny opierać się na podstawie prawnej odpowiadającej danej polityce oraz powinny przestrzegać zarówno art. 8 karty, jak i aktów Unii przyjętych na podstawie art. 16 TFUE.
- 49 Jeżeli chodzi o ewentualny związek art. 16, art. 82 ust. 1 akapit drugi lit. d) oraz art. 87 ust. 2 lit. a) TFUE jako materialnych podstaw prawnych decyzji Rady w sprawie zawarcia przewidywanej umowy, rząd francuski pomocniczo podnosi, że można taki związek rozważyć, ponieważ wspomniane podstawy prawne są możliwe do pogodzenia, jako że wszystkie one przewidują zwykłą procedurę ustawodawczą. Oczywiście co do zasady, zważywszy na fakt, że Irlandia i Zjednoczone Królestwo, jak również Królestwo Danii, na podstawie protokołów nr 21 i 22, nie uczestniczą w przyjmowaniu

środków objętych tytułem V części trzeciej traktatu FUE, dany akt nie może opierać się jednocześnie na postanowieniach objętych tym tytułem oraz na postanowieniach, które nie są nim objęte. Jednak w wypadku przyjęcia na podstawie art. 16 TFUE norm dotyczących przetwarzania przez państwa członkowskie danych osobowych w ramach działalności wchodzącej w zakres zastosowania rozdziałów 4 lub 5 tytułu V części trzeciej traktatu FUE w ich przyjmowaniu nie uczestniczą Irlandia i Zjednoczone Królestwo, jak również Królestwo Danii, ponieważ te państwa członkowskie nie są – zgodnie z art. 6a protokołu nr 21 oraz art. 2a protokołu nr 22, związane takimi normami.

- 50 Zdaniem Rady natomiast związek art. 16 TFUE oraz art. 82 TFUE i 87 TFUE nie jest prawnie dopuszczalny ze względu na normy szczególne regulujące sposób głosowania w Radzie, wynikające z protokołów nr 21 i 22 w odniesieniu do uczestnictwa, odpowiednio, Irlandii i Zjednoczonego Królestwa oraz Królestwa Danii.

C. W przedmiocie zgodności przewidywanej umowy z postanowieniami traktatu FUE oraz karty

- 51 Ogół państw członkowskich, które przedłożyły uwagi Trybunałowi, a także Rada i Komisja twierdzą zasadniczo, że przewidywana umowa jest zgodna z postanowieniami traktatu.
- 52 Jeżeli chodzi o ingerencję w prawa podstawowe ustanowione w art. 7 i 8 karty, rządy estoński i francuski przychylają się do stanowiska Parlamentu, zgodnie z którym przewidywana umowa wiąże się z taką ingerencją, ponieważ w swoim art. 4 ust. 1 zobowiązuje Unię do tego, by nie uniemożliwiała przekazywania kanadyjskiemu właściwemu organowi danych PNR, zaś w art. 3 przewiduje przetwarzanie tych danych przez rzeczony organ. Rząd francuski uważa jednak, że takiej ingerencji nie można uznać za szczególnie poważną, zważywszy na fakt, że jej zakres nie jest tak szeroki, jak zakres wynikający z dyrektywy 2006/24/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 marca 2006 r. w sprawie zatrzymywania generowanych lub przetwarzanych danych w związku ze świadczeniem ogólnie dostępnych usług łączności elektronicznej lub udostępnianiem publicznych sieci łączności oraz zmieniającej dyrektywę 2002/58/WE (Dz.U. 2006, L 105, s. 54), analizowanej w sprawie zakończonej wyrokiem z dnia 8 kwietnia 2014 r., *Digital Rights Ireland i in.* (C-293/12 i C-594/12, EU:C:2014:238). Ponadto dane PNR nie dostarczają jego zdaniem bardzo precyzyjnych wskazówek dotyczących życia prywatnego pasażerów lotniczych.
- 53 Ogół państw członkowskich, które przedłożyły uwagi Trybunałowi, a także Rada i Komisja uważają, że przewidywana umowa zmierza do celu leżącego w interesie ogólnym, jakim jest zwalczanie terroryzmu oraz poważnej przestępczości międzynarodowej.
- 54 Jeżeli chodzi o wymogi wynikające z zasady proporcjonalności, Rada i Komisja zgadzają się z Parlamentem i zauważają w szczególności – powołując się na wyrok Trybunału z dnia 8 kwietnia 2014 r., *Digital Rights Ireland i in.* (C-293/12 i C-594/12, EU:C:2014:238, pkt 54) oraz na art. 6 ust. 1 lit. c) dyrektywy 95/46 – że przewidywana umowa powinna zawierać jasne i precyzyjne reguły dotyczące zakresu i stosowania rozpatrywanej ingerencji oraz wystarczające gwarancje rzeczywistej ochrony danych osobowych przed ryzykiem nadużyć oraz bezprawnym dostępem do nich i ich bezprawnym wykorzystywaniem.
- 55 Co się tyczy w szczególności konieczności przekazania danych PNR do Kanady, Komisja, wspierana przez Radę, przyznaje, że nie istnieją dokładne statystyki pozwalające stwierdzić, na ile te dane przyczyniają się do zapobiegania przestępczości lub terroryzmowi oraz ich wykrywania, jak również do prowadzenia dochodzeń w ich sprawie lub ich ścigania. Jednak niezbędność wykorzystywania danych PNR znajduje jej zdaniem potwierdzenie w informacjach pochodzących od państw trzecich i od państw członkowskich, które już wykorzystują te dane na potrzeby ochrony porządku publicznego. W szczególności uzasadnienie wniosku z dnia 2 lutego 2011 r. dotyczącego dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie wykorzystania danych dotyczących przelotu pasażera w celu zapobiegania przestępstwom terrorystycznym i poważnej przestępczości, ich wykrywania, prowadzenia

dochodzeń w ich sprawie i ich ścigania [COM(2011) 32 wersja ostateczna] zawiera w tej kwestii stwierdzenie, że doświadczenia niektórych państw pokazują, że wykorzystanie danych PNR pozwoliło uzyskać zasadnicze postępy w walce z handlem narkotykami, handlem ludźmi oraz terroryzmem, a także lepiej zrozumieć skład i funkcjonowanie sieci terrorystycznych i innych sieci kryminalnych.

- 56 Ponadto, jak twierdzi Komisja, organy kanadyjskie przekazały informacje potwierdzające, że dane PNR przyczyniły się w sposób decydujący do zidentyfikowania potencjalnych podejrzanych o akty terrorystyczne lub poważnej przestępczości. I tak podczas gdy z lotów między Unią a Kanadą w okresie od kwietnia 2014 r. do marca 2015 r. skorzystało 28 mln podróżnych, dane te pozwoliły na zatrzymanie 178 osób, zatrzymanie środków odurzających w 71 przypadkach oraz pornografii dziecięcej w 2 przypadkach. Dane te pozwoliły również na wszczęcie lub prowadzenie 169 śledztw w sprawach dotyczących terroryzmu. Wreszcie z komunikatu Komisji z dnia 21 września 2010 r. w sprawie globalnego podejścia do przekazywania danych dotyczących przelotu pasażera (PNR) państwom trzecim [COM(2010) 492 wersja ostateczna, zwanego dalej „komunikatem COM(2010) 492”] wynika, że Unia jest zobowiązana „wobec siebie i państw trzecich do współpracy z nimi w walce z [zagrożeniami terrorystycznymi i poważnymi przestępstwami międzynarodowymi]”.
- 57 Rząd estoński, Irlandia, rządy hiszpański, francuski i Zjednoczonego Królestwa, jak również Rada i Komisja są zasadniczo zdania, że przewidywana umowa spełnia wymogi wynikające z zasady proporcjonalności i że niniejsza sprawa różni się od sprawy rozstrzygniętej wyrokiem z dnia 8 kwietnia 2014 r., *Digital Rights Ireland i in.* (C-293/12 i C-594/12, EU:C:2014:238). Mechanizm przewidziany w tej umowie jest ich zdaniem bliższy systematycznej kontroli dokonywanej na granicach zewnętrznych oraz kontrolom bezpieczeństwa stosowanym na lotniskach niż takiemu zatrzymywaniu danych, o jakim mowa w dyrektywie 2006/24. Ponadto rzeczona umowa, której właściwości i skutki są wyraźnie bardziej ograniczone niż w przypadku tej dyrektywy, w odróżnieniu od niej zawiera rygorystyczne zapisy dotyczące warunków i granic dostępu do danych i ich wykorzystania, a także normy dotyczące bezpieczeństwa danych. Wreszcie umowa ta przewiduje sprawowanie przez niezależny organ nadzoru nad przestrzeganiem tych norm, informowanie osób, których dane dotyczą, o kwestiach związanych z przekazywaniem i przetwarzaniem ich danych, prawo dostępu i sprostowania, jak również administracyjne i sądowe środki odwoławcze w celu zagwarantowania praw tych osób.
- 58 Jeżeli chodzi o argument Parlamentu, zgodnie z którym przewidywana umowa nie uzależnia przekazywania danych PNR od istnienia zagrożenia dla bezpieczeństwa publicznego, rządy estoński, francuski i Zjednoczonego Królestwa oraz Komisja podnoszą zasadniczo, że wykorzystywanie takich danych ma na celu umożliwienie identyfikacji osób dotąd nieznanymi właściwym służbom, a mogących stwarzać ryzyko dla bezpieczeństwa, ponieważ osoby znane w tym zakresie mogą zostać zidentyfikowane na podstawie zaawansowanych informacji o pasażerach. Gdyby dozwolone było przekazywanie jedynie danych PNR dotyczących osób już zgłoszonych jako stanowiące ryzyko dla bezpieczeństwa, niemożliwe byłoby osiągnięcie celu prewencyjnego.
- 59 W odniesieniu do ograniczeń dotyczących wykorzystywania danych PNR Rada i Komisja twierdzą, że zawarte w art. 3 ust. 3 przewidywanej umowy odesłanie do prawa kanadyjskiego nie pozwala na wysnucie wniosku, że umowa ta jest zbyt ogólnikowa. Instytucje te zauważają w tej kwestii, że trudno jest zamieścić w umowie międzynarodowej wyłącznie pojęcia przewidziane w prawie Unii. Jeżeli chodzi o art. 3 ust. 5 lit. b) tej umowy, wspomniane instytucje stoją na stanowisku, że postanowienie to jest odzwierciedleniem nałożonego przez kanadyjską konstytucję na wszystkie kanadyjskie organy publiczne obowiązku dostosowania się do orzeczenia, które zostało wydane przez sąd i ma powagę rzeczy osądzonej. Ponadto u podstaw tego postanowienia leży założenie, że dostęp do danych PNR podlega badaniu przez organ sądowy w świetle kryteriów konieczności i proporcjonalności i jest uzasadniane w orzeczeniu sądowym. Wreszcie instytucje te wskazują, że organy kanadyjskie w praktyce nigdy od czasu wejścia w życie umowy z 2006 r. nie wdrożyły tego postanowienia.

- 60 Jeżeli chodzi o ograniczenia dotyczące organów i osób mających dostęp do danych PNR Rada i Komisja uważają, że brak wskazania właściwego kanadyjskiego organu w przewidywanej umowie jest kwestią o charakterze proceduralnym, pozbawioną wszelkiego wpływu na poszanowanie przez tę umowę zasady proporcjonalności. W każdym wypadku w czerwcu 2014 r. Kanada poinformowała Unię, że właściwym kanadyjskim organem w rozumieniu art. 2 lit. d) przewidywanej umowy jest CBSA. Skoro zgodnie z art. 16 ust. 2 przewidywanej umowy Kanada powinna ograniczyć dostępu do danych PNR do „ograniczonej liczby urzędników szczególnie upoważnionych”, to wynika stąd, że do otrzymywania i przetwarzania danych upoważnieni są jedynie funkcjonariusze CBSA. Dodatkowe gwarancje zawarte są wreszcie w art. 9 ust. 2 lit. a) i b), a także w art. 9 ust. 4 i 5 tej umowy.
- 61 W odniesieniu do faktu, że przewidywana umowa nie uzależnia dostępu do danych PNR od uprzedniej weryfikacji dokonywanej przez organ sądowy lub niezależny organ administracyjny, Irlandia wskazuje, że taka weryfikacja nie jest konieczna w świetle zabezpieczeń przewidzianych już w art. 11–14, 16, 18 i 20 tej umowy. Rządy estoński i Zjednoczonego Królestwa uważają, że nie jest możliwe określenie z góry kryteriów odnoszących się do danych PNR, które powinny być przetwarzane, a zatem nie sposób wymagać w sposób systematyczny uzyskiwania uprzedniego zezwolenia. Takie zezwolenie mogłoby więc być wyłącznie ogólne, a zatem nie stanowiłoby żadnej wartości dodanej.
- 62 Jeżeli chodzi o kwestię udostępniania danych PNR innym organom, Komisja wskazuje, że w art. 1, 3, 18 i 19 przewidywanej umowy zostały ściśle określone cele, dla których dane te mogą być przetwarzane, a także warunki ich ujawniania. W każdym wypadku, jak podkreśla ta instytucja, wszelkie udostępnienie danych PNR powinno zgodnie art. 17 rzeczonyj umowy być rejestrowane i dokumentowane oraz powinno być przedmiotem kontroli a posteriori przez niezależny organ.
- 63 Jeżeli chodzi o okres zatrzymania danych PNR, rządy estoński i francuski, Irlandia oraz rząd Zjednoczonego Królestwa twierdzą, że nie wykracza on poza to, co jest ściśle konieczne w całościowym kontekście przewidywanej umowy. W świetle złożonego i trudnego charakteru dochodzeń o czyny związane z terroryzmem i poważną przestępczością międzynarodową może się zdarzyć, że między podróżą pasażera, którego takie czyny mogą dotyczyć, a chwilą, gdy organy ścigania będą potrzebować dostępu do danych PNR w celu wykrywania, dochodzenia i ścigania takich przestępstw, może upłynąć pewien czas. Zakończenie postępowań karnych może w stosownym wypadku nastąpić później niż pięć lat po udostępnieniu danych PNR. Ponadto należy ich zdaniem uwzględnić postanowienia art. 16 tej umowy, które narzucają rygorystyczne warunki w odniesieniu do maskowania i do usuwania maskowania danych PNR w celu zwiększenia ochrony danych osobowych, a także postanowienia art. 8 ust. 5 rzeczonyj umowy, przewidujące szczególnie reżim dla danych szczególnie chronionych.
- 64 Rada i Komisja dodają, że okres zatrzymania danych PNR powinien być, zgodnie z art. 6 dyrektywy 95/46, określany stosownie do koniecznego charakteru tych danych w świetle realizacji celów, jakim ich gromadzenie służy, a zatem proporcjonalność okresu ich konkretnego zatrzymania nie może być oceniana w sposób abstrakcyjny. Instytucje te podkreślają, że pięcioletni okres zatrzymania wskazany w przewidywanej umowie został przez jej strony uznany za ściśle konieczny dla realizacji celów tej umowy. Dodają one, że okres trzyipółletni, taki jak był przewidziany w umowie z 2006 r., mógłby zdaniem Kanady utrudniać skuteczne korzystanie z danych PNR w celu wykrywania sytuacji o wysokim stopniu zagrożenia terroryzmem lub przestępczością zorganizowaną, jeśli uwzględnić czasochłonność dochodzeń. Ponadto przewidywana umowa zakłada w art. 16 ust. 3 pierwsze pozbawienie danych PNR cech umożliwiających identyfikację osoby 30 dni po ich otrzymaniu oraz dodatkowe pozbawienie ich cech umożliwiających identyfikację osoby po dwóch latach.
- 65 W odniesieniu do wymaganej w art. 8 ust. 3 karty i art. 16 ust. 2 TFUE kontroli poszanowania zasad ochrony danych osobowych przez niezależny organ Rada i Komisja wyrażają pogląd, że brak wskazania w przewidywanej umowie właściwego kanadyjskiego organu nie podważa odpowiedniego charakteru środków, jakie Kanada ma obowiązek przyjąć. Instytucje te dodają, że Komisja została powiadomiona o tożsamości właściwych organów, o których mowa w art. 10 i 14 tej umowy.

- 66 Co do poszanowania orzecznictwa Trybunału, w szczególności wyroku z dnia 9 marca 2010 r., Komisja/Niemcy (C-518/07, EU:C:2010:125, pkt 30), zgodnie z którym organ nadzorczy powinien cechować się niezależnością, pozwalającą mu na wykonywanie zadań bez wpływu z zewnątrz, Komisja zauważa, że kanadyjski komisarz ds. ochrony prywatności jest organem niezależnym zarówno na poziomie instytucjonalnym, jak i funkcjonalnym. Komisja dodaje, że z uwagi na fakt, że ustawodawstwo kanadyjskie nie ustanawia prawa dostępu dla cudzoziemców niezamieszkałych w Kanadzie, konieczne było wprowadzenie w art. 10 i 14 przewidywanej umowy instytucji „organu ustanowionego środkami administracyjnymi” w celu zagwarantowania, by ogół zainteresowanych osób mógł wykonywać swoje prawa, w tym prawo dostępu.

VIII. Stanowisko Trybunału

- 67 Należy na wstępie przypomnieć, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Trybunału postanowienia umowy międzynarodowej zawartej przez Unię zgodnie z art. 217 TFUE i 218 TFUE stanowią od momentu jej wejścia w życie integralną część porządku prawnego Unii [zob. podobnie wyroki: z dnia 30 kwietnia 1974 r., Haegeman, 181/73, EU:C:1974:41, pkt 5; z dnia 11 marca 2015 r., Oberto i O’Leary, C-464/13 i C-465/13, EU:C:2015:163, pkt 29; opinia 2/13 (Przystąpienie Unii do EKPC) z dnia 18 grudnia 2014 r., EU:C:2014:2454, pkt 180]. Postanowienia takiej umowy powinny być zatem w pełni zgodne z traktatami oraz wynikającymi z nich zasadami o charakterze konstytucyjnym.

A. W przedmiocie dopuszczalności wniosku o wydanie opinii

- 68 Zgodnie z art. 218 ust. 11 TFUE Parlament, Rada, Komisja lub państwo członkowskie mogą uzyskać opinię Trybunału w sprawie zgodności z traktatami umowy, której zawarcie jest przewidywane.
- 69 Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Trybunału postanowienie to ma na celu uniknięcie komplikacji, jakie mogłyby wyniknąć z kwestionowania przed sądem zgodności z traktatami umów międzynarodowych wiążących Unię. Orzeczenie sądowe stwierdzające ewentualnie, po zawarciu umowy międzynarodowej wiążącej Unię, jej niezgodność z postanowieniami traktatów – ze względu na jej treść albo procedurę zastosowaną przy jej zawarciu – prowadziłoby bowiem do powstania istotnych trudności nie tylko wewnątrz Unii, lecz także w ramach stosunków międzynarodowych, i mogłoby nieść niekorzystne skutki dla wszystkich zainteresowanych stron, w tym również państw trzecich [opinia 2/13 (Przystąpienie Unii do EKPC) z dnia 18 grudnia 2014 r., EU:C:2014:2454, pkt 145, 146 i przytoczone tam orzecznictwo].
- 70 W ramach postępowania przewidzianego w art. 218 ust. 11 TFUE powinno być zatem możliwe zbadanie wszystkich kwestii mogących wzbudzać wątpliwości co do materialnej lub formalnej ważności umowy w świetle traktatów. Orzeczenie w przedmiocie zgodności umowy z traktatami może w tym aspekcie zależeć nie tylko od przepisów dotyczących kompetencji, procedury lub instytucjonalnej organizacji Wspólnoty, ale również od przepisów prawa materialnego [zob. podobnie, w odniesieniu do art. 300 ust. 6 WE, opinia 1/08 (Porozumienia zmieniające listy szczegółowych zobowiązań w ramach GATS) z dnia 30 listopada 2009 r., EU:C:2009:739, pkt 108 i przytoczone tam orzecznictwo]. Dotyczy to również kwestii zgodności umowy międzynarodowej z art. 6 ust. 1 akapit pierwszy TUE oraz, w konsekwencji, z gwarancjami ustanowionymi w karcie, gdyż ma ona taką samą moc prawną, jaką mają traktaty.
- 71 Jeżeli chodzi o kwestię właściwej podstawy prawnej decyzji Rady w sprawie zawarcia przewidywanej umowy, należy przypomnieć, że wybór właściwej podstawy prawnej ma znaczenie konstytucyjne, ponieważ posiadając tylko kompetencje powierzone, Unia musi powiązać przyjmowane akty z postanowieniem traktatu, które ją do tego przyjęcia skutecznie upoważniają (zob. podobnie wyrok z dnia 1 października 2009 r., Komisja/Rada, C-370/07, EU:C:2009:590, pkt 47).

- 72 Zastosowanie błędnej podstawy prawnej może zatem przesądzić o nieważności samego aktu zawarcia, a tym samym o wadliwości zgody Unii na związanie umową, którą podpisała.
- 73 Argument rządu francuskiego i Rady, zgodnie z którym ewentualny błędny wybór podstawy prawnej w niniejszej sprawie nie miałby wpływu na kompetencję Unii do zawarcia przewidywanej umowy, na podział kompetencji w tej kwestii między Unię i państwa członkowskie czy też na procedurę przyjmowania, jaką należy zastosować, nie może doprowadzić do uznania za niedopuszczalne drugiego pytania przedstawionego we wniosku o wydanie opinii.
- 74 Ze względu bowiem na przypomnianą w pkt 69 niniejszej opinii rolę postępowania przewidzianego w art. 218 ust. 11 TFUE, polegającą na zapobieganiu, w drodze uprzedniego przedłożenia sprawy Trybunałowi, ewentualnym komplikacjom na szczeblu Unii oraz na szczeblu międzynarodowym, jakie mogłyby wyniknąć z nieważności aktu zawarcia umowy międzynarodowej, samo tylko ryzyko takiej nieważności jest wystarczające, by uznać za dopuszczalne zwrócenie się do Trybunału. Ponadto kwestia ustalenia, jakie rzeczywiste skutki miałyby w danym wypadku błędny wybór podstawy prawnej lub podstaw prawnych na ważność aktu zawarcia umowy międzynarodowej, takiego jak decyzja Rady w sprawie zawarcia przewidywanej umowy, jest nierozzerwalnie związana z badaniem co do istoty kwestii dotyczącej właściwej podstawy prawnej i nie może być badana w ramach dopuszczalności wniosku o wydanie opinii.
- 75 Z powyższych rozważań wynika, że wniosek o wydanie opinii jest dopuszczalny w całości.

B. W przedmiocie właściwej podstawy prawnej decyzji Rady w sprawie zawarcia przewidywanej umowy

- 76 Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Trybunału wybór podstawy prawnej aktu Unii, w tym aktu przyjętego w celu zawarcia umowy międzynarodowej, musi opierać się na obiektywnych czynnikach, które mogą zostać poddane kontroli sądowej, a do których należą w szczególności cel i treść tego aktu (wyroki: z dnia 6 maja 2014 r., Komisja/Parlament i Rada, C-43/12, EU:C:2014:298, pkt 29; a także z dnia 14 czerwca 2016 r., Parlament/Rada, C-263/14, EU:C:2016:435, pkt 43 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 77 Jeżeli analiza aktu Unii wykaże, że służy on realizacji dwóch celów lub że posiada on dwa elementy składowe, a jeden z tych celów lub elementów składowych można określić jako główny, podczas gdy drugi ma charakter jedynie pomocniczy, to akt powinien opierać na tylko jednej podstawie prawnej, a mianowicie na podstawie prawnej wymaganej przez ten główny lub dominujący cel lub element składowy. Jeżeli natomiast zostanie ustalone, że akt zmierza jednocześnie do osiągnięcia kilku celów lub ma kilka elementów składowych związanych w sposób nierozłączny, z których to celów lub elementów żaden nie ma charakteru pomocniczego w stosunku do pozostałych, w taki sposób, że znajdują zastosowanie różne postanowienia traktatów, środek taki należy wyjątkowo wydać na różnych, odpowiednich podstawach prawnych (wyrok z dnia 14 czerwca 2016 r., Parlament/Rada, C-263/14, EU:C:2016:435, pkt 44 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 78 Niemniej Trybunał orzekł już, że użycie dwóch podstaw prawnych jest wykluczone, jeżeli procedury przewidziane dla każdej z tych podstaw są ze sobą niezgodne (wyrok z dnia 6 listopada 2008 r. Parlament/Rada, C-155/07, EU:C:2008:605, pkt 37 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 79 To właśnie w świetle tych uwag należy określić podstawę prawną właściwą dla decyzji Rady w sprawie zawarcia przewidywanej umowy.

1. W przedmiocie celu i treści przewidywanej umowy

- 80 Jak wynika z akapitu trzeciego preambuły przewidywanej umowy, poprzez tę umowę umawiające się strony zmierzają do zacieśniania i wspierania ich współpracy. W tym celu w art. 1 rzeczony umowy, zatytułowanym „Cel umowy” wskazano, że „Strony określają warunki przekazywania i wykorzystania [danych PNR] do zapewnienia ochrony i bezpieczeństwa publicznego oraz określają środki ochrony tych danych”.
- 81 Jeżeli chodzi wskazany w tymże art. 1 cel związany z zapewnieniem ochrony i bezpieczeństwa publicznego, w akapicie pierwszym preambuły przewidywanej umowy uściślono w szczególności, że strony dążą do zapobiegania terroryzmowi i przestępstwom powiązanim z terroryzmem, jak również innym poważnym przestępstwom międzynarodowym, a także do ich zwalczania i tłumienia. W tym kontekście w akapitach drugim i czwartym preambuły podkreślono znaczenie z jednej strony zwalczania terroryzmu, przestępstw powiązanych z terroryzmem i innych poważnych przestępstw międzynarodowych oraz z drugiej strony wykorzystania danych PNR oraz wymiany informacji do celów tego zwalczania. Na tej podstawie w akapicie piątym preambuły stwierdzono, że należy ustanowić przepisy regulujące przekazywanie Kanadzie danych PNR przez przewoźników lotniczych w celu ochrony bezpieczeństwa publicznego oraz na potrzeby egzekwowania prawa. Wreszcie w akapicie szesnastym preambuły podkreślono, że znaczenie wymiany danych PNR oraz istotnych i właściwych informacji analitycznych dotyczących danych PNR uzyskanych przez Kanadę z właściwymi organami policyjnymi i sądowymi państw członkowskich Unii Europejskiej, z Europolem i Eurojustem jako środka promowania międzynarodowej współpracy policyjnej i sądowej.
- 82 Należy więc uznać, że przewidywana umowa ma na celu zapewnienie bezpieczeństwa publicznego poprzez przekazywanie danych PNR do Kanady i wykorzystywanie ich w ramach zwalczania przestępstw terrorystycznych i innych poważnych przestępstw międzynarodowych, w tym poprzez wymianę tych danych z właściwymi organami państw członkowskich Unii, jak również z Europolem i Eurojustem.
- 83 Jeżeli chodzi o drugi cel wskazany w art. 1 przewidywanej umowy, to jest określenie środków ochrony danych PNR, należy zauważyć, po pierwsze, że w drugim, szóstym i siódmym akapicie preambuły tej umowy podkreślono konieczność poszanowania – zgodnie ze zobowiązaniami Unii wynikającymi z art. 6 TUE – praw podstawowych, w szczególności prawa do prywatności oraz prawa do ochrony danych osobowych gwarantowanych odpowiednio w art. 7 i 8 karty, z jednoczesnym przypomnieniem, że umawiające się strony wyznają wspólne wartości w odniesieniu do ochrony danych i prywatności.
- 84 Po drugie, z postanowień art. 5 przewidywanej umowy wynika, że przepisy, których powinien przestrzegać kanadyjski właściwy organ przy przetwarzaniu danych, muszą zapewniać odpowiedni, wymagany prawem Unii poziom ochrony danych osobowych, a zatem umowa ta ma na celu również zagwarantowanie takiego poziomu ochrony rzeczonych danych.
- 85 To właśnie z powyższych względów art. 1 przewidywanej umowy wprost wyraża oba cele, do których realizacji umowa ta zmierza.
- 86 Co się tyczy treści przewidywanej umowy, należy zauważyć, że jej pierwsza część, zatytułowana „Przepisy ogólne” (art. 1–6), zawiera art. 5, przewidujący, że pod warunkiem zgodności z rzeszoną umową uznaje się, że kanadyjski właściwy organ zapewnia odpowiedni poziom ochrony, w rozumieniu prawa Unii w dziedzinie ochrony danych, przy przetwarzaniu i wykorzystywaniu danych PNR oraz że uznaje się, że przewoźnik lotniczy przekazujący dane PNR Kanadzie na mocy tej samej umowy spełnia wymogi prawne Unii dotyczące przekazywania tych danych z Unii do Kanady. Ta pierwsza część ta zawiera również art. 4 przewidywanej umowy, której ustęp 1 przewiduje, że Unia zapewni, aby nie uniemożliwić przewoźnikom lotniczym przekazywania kanadyjskiemu właściwemu organowi danych PNR, a organ ten, na podstawie art. 2 lit. d) tej umowy, jest odpowiedzialny za otrzymywanie i przetwarzanie tych danych. Ponadto art. 3 rzeczony umowy, który określa cele uzasadniające

przetwarzanie danych PNR przez kanadyjski właściwy organ, stanowi w ust. 1, że przetwarzanie to jest dozwolone wyłącznie do celów zapobiegania przestępstwom terrorystycznym lub poważnym przestępstwom międzynarodowym oraz ich wykrywania, prowadzenia dochodzeń w ich sprawie lub ich ścigania, przewidując jednocześnie w ust. 4 i 5 ściśle określone odstępstwa od tej zasady. Wreszcie zgodnie z art. 6 tej umowy dane PNR oraz właściwe i stosowne informacje analityczne zawierające takie dane są udostępniane lub przekazywane do wiadomości organom sądowym i policyjnym państw członkowskich, Europolowi lub Eurojustowi zgodnie z porozumieniami i ustaleniami dotyczącymi egzekwowania prawa lub wymiany informacji.

- 87 W części drugiej, zatytułowanej „Zabezpieczenia dotyczące przetwarzania danych PNR” (art. 7–21), przewidywana umowa zawiera normy i zasady regulujące lub ograniczające wykorzystanie danych PNR w Kanadzie przez kanadyjski właściwy organ, jak również ich ujawnianie innym organom rządowym tego państwa trzeciego i organom rządowym innych państw trzecich. I tak przewidywana umowa zawiera w art. 7 klauzulę niedyskryminacji, a w art. 8 – normę dotyczącą konkretnie danych szczególnie chronionych, obwarowaną warunkami ograniczającymi wykorzystanie tych danych. Ta druga część obejmuje również normy, zawarte odpowiednio w art. 9 i 10 tej umowy, dotyczące, po pierwsze – bezpieczeństwa i integralności danych PNR, a po drugie – nadzoru nad przestrzeganiem zabezpieczeń przewidzianych w rzeczonyj umowie. Jeżeli chodzi o art. 11–14 tej samej umowy, to ustanawiają one zasadę przejrzystości oraz określają prawa osób, o których dane osobowe chodzi, takie jak prawo dostępu do danych, prawo do żądania ich poprawienia, a także prawo do środków odwoławczych.
- 88 Nadal w drugiej części przewidywana umowa wymaga w art. 15, by Kanada nie podejmowała decyzji, które mają znaczące negatywne skutki dla pasażera, wyłącznie na podstawie zautomatyzowanego przetwarzania danych PNR, a w art. 16 zawiera normy dotyczące w szczególności okresu zatrzymywania tych danych oraz ich maskowania oraz usuwania maskowania. W tej drugiej części ustanowiono ponadto, w art. 18 i 19, normy dotyczące ujawniania rzeczonych danych przez kanadyjski właściwy organ oraz, w art. 20 i 21, normy regulujące metodę i częstotliwość przekazywania tych danych.
- 89 Z poszczególnych ustaleń dotyczących treści przewidywanej umowy wynika, że dotyczy ona w szczególności wprowadzenia systemu złożonego z pewnego zbioru norm mających chronić dane osobowe, których Kanada zobowiązuje się, jak wskazano w akapicie piętnastym preambuły tej umowy, przestrzegać przy przetwarzaniu danych PNR.
- 90 Uwzględniając jednocześnie cele i treść przewidywanej umowy, należy stwierdzić, że zawiera ona dwa elementy składowe – pierwszy dotyczy konieczności zapewnienia bezpieczeństwa publicznego, a drugi dotyczy ochrony danych PNR.
- 91 Jeżeli chodzi o kwestię, który z tych dwóch elementów składowych jest dominujący, należy zauważyć, że z pewnością przekazywanie danych PNR przez przewoźników lotniczych do Kanady i wykorzystywanie tych danych przez kanadyjski właściwy organ są jako takie uzasadnione wyłącznie celem polegającym na zapewnieniu bezpieczeństwa publicznego w tym państwie trzecim oraz wewnątrz Unii Europejskiej.
- 92 Jednak treść przewidywanej umowy w znacznej mierze tworzą szczegółowe normy zapewniające, by przekazywanie danych PNR do Kanady w celu ich wykorzystania dla potrzeb zapewnienia ochrony publicznej i bezpieczeństwa publicznego było realizowane w warunkach zgodnych z ochroną danych osobowych.

- 93 W tej kwestii należy wskazać, że przekazywanie danych osobowych takich jak dane PNR z Unii do państwa trzeciego może się dokonywać zgodnie z prawem wyłącznie wówczas, gdy istnieją w tym państwie normy zapewniające poziom ochrony podstawowych praw i wolności zasadniczo równoważny poziomowi gwarantowanemu w Unii (zob. podobnie wyrok z dnia 6 października 2015 r., Schrems, C-362/14, EU:C:2015:650, pkt 68, 74).
- 94 Wynika stąd, że dwa wskazane elementy składowe przewidywanej umowy są ze sobą związane w sposób nierozdzielny. Należy zatem uznać, że oba te elementy mają zasadniczy charakter.

2. W przedmiocie właściwej podstawy w świetle traktatu FUE

- 95 W świetle powyższych rozważań wskazać trzeba, że decyzja w sprawie zawarcia przewidywanej umowy wiąże się, po pierwsze, bezpośrednio z celem, do którego zmierza art. 16 ust. 2 TFUE.
- 96 Postanowienie to bowiem – bez uszczerbku dla art. 39 TUE – stanowi właściwą podstawę prawną, gdy jednym z celów lub elementów składowych norm przyjmowanych przez prawodawcę Unii jest ochrona danych osobowych, co dotyczy również norm wpisujących się w przyjmowanie środków objętych postanowieniami traktatu FUE dotyczących współpracy wymiarów sprawiedliwości w sprawach karnych i współpracy policyjnej, co znajduje potwierdzenie w art. 6a protokołu nr 21 i w art. 2a protokołu nr 22, podobnie jak w deklaracji wspomnianej w pkt 32 niniejszej opinii.
- 97 Z powyższego wynika, że decyzja Rady w sprawie zawarcia przewidywanej umowy powinna opierać się na art. 16 TFUE.
- 98 Po drugie, decyzja ta powinna opierać się również na art. 87 ust. 2 lit. a) TFUE. Postanowienie to przewiduje bowiem, że do celów art. 87 ust. 1 TFUE, zgodnie z którym Unia „rozwija współpracę policyjną obejmującą wszystkie właściwe organy państw członkowskich”, Parlament i Rada mogą ustanawiać środki dotyczące „gromadzenia, przechowywania, przetwarzania, analizowania i wymiany istotnych informacji”.
- 99 W tej kwestii należy wskazać z jednej strony, że istotne informacje w rozumieniu art. 87 ust. 2 lit. a) TFUE w dziedzinach zapobiegania przestępstwom lub ich wykrywania i ścigania mogą zawierać dane osobowe, oraz z drugiej strony, że terminy „przetwarzanie” i „wymiana” w odniesieniu do takich informacji obejmują jednocześnie ich przekazywanie właściwym organom państw członkowskich i ich wykorzystywanie przez te organy. W tych okolicznościach środki dotyczące przekazywania danych osobowych organom właściwym w dziedzinach zapobiegania przestępstwom lub ich wykrywania i ścigania oraz przetwarzania tych danych przez te same organy są objęte współpracą policyjną, o której mowa w art. 87 ust. 2 lit. a) TFUE, i mogą być przyjmowane na podstawie tego postanowienia.
- 100 Analizowana w niniejszej sprawie przewidywana umowa wprowadza w szczególności normy regulujące zarówno przekazywanie danych PNR kanadyjskiemu właściwemu organowi, jak i wykorzystywanie tych danych przez ten organ. Zgodnie z art. 2 lit. d) w związku z art. 3 ust. 1 tej umowy rzeczony organ jest właściwy do przetwarzania danych PNR do celów zapobiegania przestępstwom terrorystycznym lub poważnym przestępstwom międzynarodowym oraz ich wykrywania, prowadzenia dochodzeń w ich sprawie lub ich ścigania. Ponadto art. 6 rzeczonej umowy przewiduje, po pierwsze, że Kanada udostępnia tak szybko, jak to jest możliwe, właściwe i stosowne informacje analityczne zawierające dane PNR Europolowi lub Eurojustowi, jak również organom policyjnym i sądowym danego państwa członkowskiego. Po drugie, artykuł ten stanowi, że na wniosek tych agencji lub organów Kanada, w szczególnych przypadkach, udostępnia dane PNR lub informacje analityczne zawierające takie dane w celu zapobiegania przestępstwom terrorystycznym lub poważnym przestępstwom międzynarodowym oraz ich wykrywania, prowadzenia dochodzeń w ich sprawie lub ich ścigania na terenie Unii. Jak

wskazał rzecznik generalny w pkt 105 i 106 opinii, rzeczona umowa dotyczy więc przetwarzania i wymiany istotnych informacji w rozumieniu art. 87 ust. 2 lit. a) TFUE, a także, jak wynika w szczególności z pkt 80 niniejszej opinii, wiąże się z celem art. 87 ust. 1 TFUE.

- 101 W tym stanie rzeczy okoliczność, że dane PNR są pierwotnie gromadzone przez przewoźników lotniczych w celach komercyjnych, a nie przez organ właściwy w dziedzinach zapobiegania przestępstwom lub ich wykrywania i ścigania, nie może – wbrew twierdzeniom Parlamentu – stanowić przeszkody dla tego, by art. 87 ust. 2 lit. a) TFUE również stanowił właściwą podstawą prawną decyzji Rady w sprawie zawarcia przewidywanej umowy.
- 102 Decyzja ta natomiast nie może opierać się na art. 82 ust. 1 akapit pierwszy lit. d) TFUE, który przewiduje możliwość przyjmowania przez Radę i Parlament środków mających na celu „ułatwianie współpracy między organami sądowymi lub równoważnymi organami państw członkowskich w ramach ścigania karnego i wykonywania orzeczeń”.
- 103 Jak bowiem wskazał rzecznik generalny w pkt 108 opinii, żadne z postanowień przewidywanej umowy nie ma na celu ułatwiania takiej współpracy. Jeżeli chodzi o kanadyjski właściwy organ, to nie jest on ani organem sądowym, ani organem mu równoważnym.
- 104 W takich okolicznościach, w świetle orzecznictwa przytoczonego w pkt 77 niniejszej opinii, decyzja Rady w sprawie zawarcia przewidywanej umowy powinna opierać się zarówno na art. 16 ust. 2 TFUE, jak i na art. 87 ust. 2 lit. a) TFUE, chyba że takie połączenie podstaw prawnych byłoby wykluczone w myśl orzecznictwa przypomnianego w pkt 78 niniejszej opinii.

3. W przedmiocie zgodności procedur przewidzianych w art. 16 ust. 2 TFUE i w art. 87 ust. 2 lit. a) TFUE

- 105 Tytułem wstępu należy przypomnieć, że w ramach procedury służącej zawarciu umowy międzynarodowej zgodnie z art. 218 TFUE to materialne podstawy prawne decyzji w sprawie zawarcia owej umowy określają rodzaj procedury stosowanej na mocy art. 218 ust. 6 TFUE (wyrok z dnia 24 czerwca 2014 r., Parlament/Rada, C-658/11, EU:C:2014:2025, pkt 58).
- 106 Obie materialne podstawy prawne mające zastosowanie do rozpatrywanej umowy, mianowicie art. 16 ust. 2 TFUE i art. 87 ust. 2 lit. a) TFUE, przewidują postępowanie zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą, która zakłada głosowanie większością kwalifikowaną w Radzie i pełne uczestnictwo w procedurze Parlamentu. Tak więc łączne zastosowanie jednego i drugiego z tych postanowień nie wiąże się co do zasady z różnymi procedurami przyjmowania.
- 107 Jednakże Rada podnosi zasadniczo, że z uwagi na postanowienia zawarte w protokołach nr 21 i 22 zasady głosowania w Radzie różnią się w zależności od tego, czy decyzja dotycząca zawarcia umowy międzynarodowej opiera się na art. 16 ust. 2 TFUE, czy na art. 87 ust. 2 lit. a) TFUE.
- 108 W tej kwestii należy zauważyć, że Trybunał jak najbardziej orzekł już, że protokoły nr 21 i 22 nie mogą mieć żadnego wpływu na kwestię właściwej podstawy prawnej dla celów przyjęcia danej decyzji (zob. podobnie wyrok z dnia 22 października 2013 r., Komisja/Rada, C-137/12, EU:C:2013:675, pkt 73).
- 109 Jednak w zakresie, w jakim różnica w zasadach głosowania w Radzie może powodować niemożność pogodzenia odnośnych podstaw prawnych (zob. podobnie wyroki: z dnia 10 stycznia 2006 r., Komisja/Parlament i Rada, C-178/03, EU:C:2006:4, pkt 58; a także z dnia 19 lipca 2012 r., Parlament/Rada, C-130/10, EU:C:2012:472, pkt 47, 48), należy ustalić, jaki jest wpływ tych protokołów na zasady głosowania w Radzie w sytuacji łącznego zastosowania art. 16 ust. 2 TFUE i art. 87 ust. 2 lit. a) TFUE jako podstaw decyzji Rady w sprawie zawarcia przewidywanej umowy.

- 110 Jeżeli chodzi o protokół nr 21, to z motywu 5 projektu decyzji Rady w sprawie zawarcia przewidywanej umowy wynika, że Irlandia i Zjednoczone Królestwo powiadomiły o chęci uczestniczenia w przyjęciu tej decyzji. I tak, jak wskazał rzecznik generalny w pkt 128 opinii, postanowienia tego protokołu nie mają wpływu na zasady głosowania w Radzie w sytuacji łącznego zastosowania art. 16 ust. 2 TFUE i art. 87 ust. 2 lit. a) TFUE jako podstaw rzeczonyj decyzji.
- 111 Jeżeli chodzi o protokół nr 22, to jak wynika z akapitów od trzeciego do piątego jego preambuły i jak zauważył rzecznik generalny w pkt 132 opinii, ma on na celu ustanowienie ram prawnych umożliwiających państwu członkowskim dalsze rozwijanie współpracy w przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości poprzez przyjmowanie, bez udziału Królestwa Danii, środków, które nie wiążą tego państwa członkowskiego, oferując mu jednocześnie możliwość udziału w przyjmowaniu środków w tej dziedzinie i związania się nimi na warunkach określonych w art. 8 rzeczonyj protokołu.
- 112 W tym celu art. 1 akapit pierwszy protokołu nr 22 stanowi, że Królestwo Danii nie uczestniczy w przyjęciu przez Radę środków zaproponowanych na podstawie tytułu V części trzeciej traktatu FUE. Ponadto art. 2 tego protokołu przewiduje, że Królestwo Danii nie jest związane takimi środkami. Zgodnie z art. 2a rzeczonyj protokołu tenże art. 2 ma „również zastosowanie do tych zasad określonych na podstawie artykułu 16 [TFUE], które dotyczą przetwarzania danych osobowych przez państwa członkowskie w wykonywaniu działań wchodzących w zakres zastosowania części trzeciej tytuł V rozdział 4 lub 5 tego traktatu”, mianowicie tych, które należą do współpracy policyjnej i sądowej w sprawach karnych.
- 113 W niniejszej sprawie należy zauważyć, że skoro decyzja w sprawie zawarcia przewidywanej umowy powinna opierać się jednocześnie na art. 16 TFUE i art. 87 TFUE, a zatem wchodzi w zakres rozdziału 5 tytułu V części trzeciej traktatu FUE, ponieważ jej podstawą powinien być rzeczony art. 87 TFUE, to Królestwo Danii – na podstawie art. 2 i 2a protokołu nr 22– nie będzie związane przepisami tej decyzji, a tym samym również przewidywaną umową. Zresztą zgodnie z art. 1 tego protokołu Królestwo Danii nie będzie uczestniczyć w przyjęciu tej decyzji.
- 114 Wbrew temu, co wydaje się sugerować Rada, wniosku takiego nie podważa okoliczność, że art. 2a protokołu nr 22 ogranicza się do odesłania do art. 2 rzeczonyj protokołu, nie wyłączając wyraźnie uczestnictwa Królestwa Danii w przyjmowaniu przepisów opartych na art. 16 TFUE i w nim wskazanych.
- 115 Z systemowej lektury tego protokołu wynika w tym względzie, że art. 2 protokołu nie może być odczytywany i stosowany niezależnie od jego art. 1. Przewidziana w rzeczonym art. 2 zasada, że Królestwo Danii nie jest związane wskazanymi w nim środkami, postanowieniami i orzeczeniami, jest nierozłącznie związana z zasadą zawartą w rzeczonym art. 1, zgodnie z którym wspomniane państwo członkowskie nie uczestniczy w przyjęciu przez Radę środków należących do tytułu V części trzeciej traktatu FUE, a zatem jednej z tych zasad nie można interpretować w oderwaniu od drugiej. W tym stanie rzeczy zawarte w art. 2a protokołu nr 22 odesłanie do art. 2 należy rozumieć w ten sposób, że obejmuje ono również jego art. 1.
- 116 Ponadto, jak wskazał rzecznik generalny w pkt 132 opinii, byłoby sprzeczne z celem protokołu nr 22, przypomnianym w pkt 11 niniejszej opinii, pozwolenie Królestwu Danii na uczestnictwo w przyjęciu aktu Unii mającego za podstawę prawną zarówno art. 16 TFUE, jak i jedno z postanowień traktatu FUE dotyczących współpracy policyjnej i sądowej w sprawach karnych, przy jednoczesnym braku związania jej takim aktem.
- 117 Protokół nr 22 nie może zatem skutkować odmiennymi zasadami głosowania w Radzie w wypadku łącznego zastosowania art. 16 ust. 2 TFUE i art. 87 ust. 2 lit. a) TFUE.

- 118 W tych okolicznościach na pytanie drugie rozpatrywanego wniosku o wydanie opinii należy udzielić następującej odpowiedzi: decyzja Rady w sprawie zawarcia przewidywanej umowy powinna opierać się łącznie na art. 16 ust. 2 TFUE i na art. 87 ust. 2 lit. a) TFUE.

C. W przedmiocie zgodności przewidywanej umowy z postanowieniami traktatu FUE oraz karty

- 119 W zakresie, w jakim kwestia zgodności przewidywanej umowy z postanowieniami traktatu FUE oraz karty odnosi się do art. 16 TFUE oraz art. 7 i 8 karty, a także w świetle ocen przedstawionych przez Parlament we wniosku o wydanie opinii, należy przyjąć, że instytucja ta domaga się opinii w przedmiocie zgodności przewidywanej umowy, odpowiednio, z prawem do poszanowania życia prywatnego oraz z prawem do ochrony danych osobowych.
- 120 Z uwagi na okoliczność, że poniższe rozważania będą dotyczyły zgodności przewidywanej umowy z prawem do ochrony danych osobowych, gwarantowanym zarówno w art. 16 ust. 1 TFUE, jak i w art. 8 karty, Trybunał będzie się odwoływał jedynie do tego drugiego postanowienia. O ile prawdą jest bowiem, że oba te postanowienia stanowią, iż każdy ma prawo do ochrony danych osobowych, które go dotyczą, o tyle jedynie art. 8 karty wymienia w ust. 2 w sposób bardziej konkretny przesłanki przetwarzania tych danych.

1. W przedmiocie odnośnych praw podstawowych i ingerencji w te prawa

- 121 Zgodnie z wyszczególnieniem zamieszczonym w załączniku do przewidywanej umowy dane PNR, których ona dotyczy, obejmują w szczególności – oprócz imienia i nazwiska pasażera lub pasażerów lotniczych – informacje niezbędne do dokonania rezerwacji, jak daty planowanej podróży i trasy podróży, informacje o biletach, grupy osób zarejestrowanych pod tym samym nr rezerwacji, informacje kontaktowe pasażera lub pasażerów, informacje o płatnościach lub fakturowaniu, informacje o bagażu, jak również uwagi ogólne o pasażerach.
- 122 Skoro więc dane PNR zawierają informacje o zidentyfikowanych osobach fizycznych, mianowicie o pasażerach lotniczych korzystających z lotów między Unią a Kanadą, różne aspekty przetwarzania, jakiemu zgodnie z przewidywaną umową mogą zostać poddane, mianowicie ich przekazywanie z Unii do Kanady, dostęp do nich w celu wykorzystania lub ich zatrzymanie, dotyczą prawa podstawowego do poszanowania życia prywatnego, gwarantowanego w art. 7 karty. Prawo to bowiem odnosi się do wszelkich informacji dotyczących zidentyfikowanej lub możliwej do zidentyfikowania osoby fizycznej (zob. podobnie wyroki: z dnia 9 listopada 2010 r., Volker und Markus Schecke i Eifert, C-92/09 i C-93/09, EU:C:2010:662, pkt 52; z dnia 24 listopada 2011 r., Asociación Nacional de Establecimientos Financieros de Crédito, C-468/10 i C-469/10, EU:C:2011:777, pkt 42; a także z dnia 17 października 2013 r., Schwarz, C-291/12, EU:C:2013:670, pkt 26).
- 123 Ponadto wypadki przetwarzania danych osobowych, o których mowa w przewidywanej umowie, wchodzą również w zakres art. 8 karty z tego powodu, że stanowią przetwarzanie danych osobowych w rozumieniu tego artykułu i w związku z tym muszą spełniać wynikające z niego wymogi w zakresie ochrony danych (zob. podobnie wyroki: z dnia 9 listopada 2010 r., Volker und Markus Schecke i Eifert, C-92/09 i C-93/09, EU:C:2010:662, pkt 49; z dnia 5 maja 2011 r., Deutsche Telekom, C-543/09, EU:C:2011:279, pkt 52; a także z dnia 8 kwietnia 2014 r., Digital Rights Ireland i in., C-293/12 i C-594/12, EU:C:2014:238, pkt 29).
- 124 Jak Trybunał miał już sposobność orzec, udostępnianie danych osobowych podmiotowi trzeciemu, takiemu jak organ rządowy, stanowi ingerencję w prawo podstawowe gwarantowane w art. 7 karty, niezależnie od tego, w jaki sposób te dane zostaną później wykorzystane. To samo dotyczy zatrzymania danych osobowych, jak również dostępu do tych danych w celu ich wykorzystania przez organy rządowe. W tym względzie nie ma znaczenia okoliczność, czy informacje związane z życiem

prywatnym mają charakter szczególnie chroniony, ani też to, czy też ze względu na tę ingerencję zainteresowane osoby doświadczyły ewentualnych niedogodności (zob. podobnie wyroki: z dnia 20 maja 2003 r., *Österreichischer Rundfunk i in.*, C-465/00, C-138/01 i C-139/01, EU:C:2003:294, pkt 74, 75; z dnia 8 kwietnia 2014 r., *Digital Rights Ireland i in.*, C-293/12 i C-594/12, EU:C:2014:238, pkt 33–35; a także z dnia 6 października 2015 r., *Schrems*, C-362/14, EU:C:2015:650, pkt 87).

- 125 Tak więc zarówno przekazywanie danych PNR z Unii do kanadyjskiego właściwego organu, jak i negocjowane przez Unię z Kanadą uregulowanie przesłanek zatrzymywania tych danych, ich wykorzystania, jak również ewentualnego późniejszego przekazania innym organom kanadyjskim, Europolowi, Eurojustowi, organom sądowym lub policyjnym państw członkowskich lub innych państw trzecich, na co pozwalają w szczególności art. 3, 4, 6, 8, 12, 15, 16, 18 i 19 przewidywanej umowy, stanowią ingerencję w prawo gwarantowane w art. 7 karty.
- 126 Czynności te wyczerpują również znamiona ingerencji w prawo podstawowe do ochrony danych osobowych zagwarantowane w art. 8 karty, gdyż stanowią przetwarzanie danych osobowych (zob. podobnie wyroki: z dnia 17 października 2013 r., *Schwarz*, C-291/12, EU:C:2013:670, pkt 25; a także z dnia 8 kwietnia 2014 r., *Digital Rights Ireland i in.*, C-293/12 i C-594/12, EU:C:2014:238, pkt 36).
- 127 W tej kwestii należy zauważyć, po pierwsze, że przewidywana umowa pozwala na systematyczne i ciągłe przekazywanie danych PNR ogółu pasażerów lotniczych korzystających z lotów między Unią a Kanadą.
- 128 Po drugie, nawet jeżeli niektóre dane PNR, rozpatrywane oddzielnie, nie wydają się ujawniać istotnych informacji o życiu prywatnym danych osób, to jednak, rozpatrywane jako całość, mogą między innymi ujawniać pełną trasę podróży, nawyki turystyczne, relacje między dwoma osobami lub większą ich liczbą, a także informacje o sytuacji finansowej pasażerów lotniczych, ich zwyczajach żywieniowych lub stanie zdrowia, a nawet mogą dostarczać o tych pasażerach informacji szczególnie chronionych, takich jak informacje, o których mowa w art. 2 lit. e) przewidywanej umowy.
- 129 Rzeczywisty charakter ingerencji dozwolonych przewidywaną umową znajdują potwierdzenie w immanentnych cechach założonego w niej systemu przekazywania i przetwarzania danych PNR.
- 130 Zgodnie z art. 21 ust. 1 przewidywanej umowy rzeczne dane powinny być bowiem przekazywane przed planowanym odlotem pasażera lotniczego i służą zasadniczo, jak wynika z uwag Rady, Komisji i EIOD, podobnie jak z pkt 2.1 komunikatu COM(2010) 492, jako „narzędzie wywiadu”.
- 131 W tym celu, jak wynika z pkt 2.2 rzeczonego komunikatu i co potwierdzili w odpowiedziach na pytania Trybunału w szczególności Parlament, Rada, Komisja i EIOD, przekazywane dane PNR powinny być zgodnie z przewidywaną umową analizowane systematycznie, przed przylotem samolotu do Kanady, w sposób zautomatyzowany, na podstawie określonych wcześniej modeli i kryteriów. Rzeczne dane mogą być również automatycznie weryfikowane poprzez porównanie ich z innymi bazami danych. Takie wypadki przetwarzania mogą zaś dostarczać dodatkowych informacji na temat życia prywatnego pasażerów lotniczych.
- 132 Analizy te mogą ponadto skutkować dodatkowymi kontrolami na granicach w odniesieniu do pasażerów lotniczych zidentyfikowanych jako osoby mogące stanowić zagrożenie dla bezpieczeństwa publicznego oraz ewentualnie podejmowaniem na podstawie tych weryfikacji indywidualnych decyzji o wiążących skutkach dla tych pasażerów. Ponadto analizy te są dokonywane, mimo iż nie istnieją uzasadnione indywidualnymi okolicznościami powody pozwalające na uznanie, że dane osoby mogą stanowić zagrożenie dla bezpieczeństwa publicznego. Wreszcie skoro okres zatrzymywania danych PNR może w myśl art. 16 ust. 1 przewidywanej umowy wynosić nawet pięć lat, umowa ta pozwala na dysponowanie informacjami na temat życia prywatnego przez szczególnie długi czas.

2. W przedmiocie uzasadnienia ingerencji wynikających z przewidywanej umowy

- 133 Artykuł 7 karty gwarantuje każdemu prawo do poszanowania życia prywatnego i rodzinnego, domu i komunikowania się. Ponadto art. 8 ust. 1 karty wyraźnie przyznaje każdemu prawo do ochrony danych osobowych, które go dotyczą.
- 134 Rzeczone prawo do ochrony danych osobowych wymaga w szczególności, by ciągłość wysokiego poziomu ochrony praw i wolności przyznanego prawem Unii była zapewniona w razie przekazywania danych osobowych z Unii do państwa trzeciego. Nawet jeżeli środki mające na celu zapewnienie takiego stopnia ochrony mogą różnić się od środków wprowadzonych w Unii w celu zagwarantowania poszanowania wymogów płynących z prawa Unii, to jednak środki te powinny w praktyce skutecznie zapewniać ochronę merytorycznie równoważną ochronie gwarantowanej w Unii (zob. analogicznie wyrok z dnia 6 października 2015 r., Schrems, C-362/14, EU:C:2015:650, pkt 72–74).
- 135 W tym kontekście należy również zauważyć, że zgodnie z czwartym akapitem preambuły karty „w obliczu zmian w społeczeństwie, postępu społecznego oraz rozwoju naukowego i technologicznego, niezbędne jest wzmocnienie ochrony praw podstawowych”.
- 136 Jednak prawa gwarantowane w art. 7 i 8 karty nie stanowią prerogatyw o charakterze absolutnym, lecz powinny być oceniane w świetle ich funkcji społecznej (zob. podobnie wyroki: z dnia 12 czerwca 2003 r., Schmidberger, C-112/00, EU:C:2003:333, pkt 80; z dnia 9 listopada 2010, Volker und Markus Schecke i Eifert, C-92/09 i C-93/09, EU:C:2010:662, pkt 48; a także z dnia 17 października 2013 r., Schwarz, C-291/12, EU:C:2013:670, pkt 33).
- 137 W tym względzie należy również wskazać, że zgodnie z art. 8 ust. 2 karty dane osobowe powinny w szczególności być przetwarzane „w określonych celach i za zgodą osoby zainteresowanej lub na innej uzasadnionej podstawie przewidzianej ustawą”.
- 138 Ponadto zgodnie z art. 52 ust. 1 zdanie pierwsze karty wszelkie ograniczenia w korzystaniu z uznanych w niej praw i wolności muszą być przewidziane ustawą i szanować ich istotę. Zgodnie z art. 52 ust. 1 zdanie pierwsze karty, z zastrzeżeniem zasady proporcjonalności, ograniczenia mogą być wprowadzone wyłącznie wtedy, gdy są konieczne i rzeczywiście odpowiadają celom interesu ogólnego uznawanym przez Unię lub potrzebom ochrony praw i wolności innych osób.
- 139 Należy dodać, że wymóg, zgodnie z którym wszelkie ograniczenia w korzystaniu z praw podstawowych muszą być przewidziane ustawą, oznacza, że podstawa prawna umożliwiająca ingerencję w te prawa sama powinna definiować zakres ograniczenia w wykonywaniu danego prawa (zob. podobnie wyrok z dnia 17 grudnia 2015 r., WebMindLicenses, C-419/14, EU:C:2015:832, pkt 81).
- 140 Jeżeli chodzi o poszanowanie zasady proporcjonalności, to zgodnie z utrwalonym orzecnictwem Trybunału ochrona prawa podstawowego do poszanowania życia prywatnego na poziomie Unii wymaga, aby odstępstwa od ochrony danych osobowych i jej ograniczenia zawierały się w granicach tego, co ściśle konieczne (wyroki: z dnia 16 grudnia 2008 r., Satakunnan Markkinapörssi i Satamedia, C-73/07, EU:C:2008:727, pkt 56; z dnia 8 kwietnia 2014 r., Digital Rights Ireland i in., C-293/12 i C-594/12, EU:C:2014:238, pkt 51, 52; z dnia 6 października 2015 r., Schrems, C-362/14, EU:C:2015:650, pkt 92; a także z dnia 21 grudnia 2016 r., Tele2 Sverige i Watson i in., C-203/15 i C-698/15, EU:C:2016:970, pkt 96, 103).
- 141 By zadośćuczynić temu wymogowi, dane uregulowanie Unii powinno zawierać jasne i precyzyjne reguły dotyczące zakresu i sposobu stosowania rozpatrywanych środków, a także ustanawiać minimalne zabezpieczenia służące temu, aby osoby, których dane zostały przekazane, miały wystarczające gwarancje rzeczywistej ochrony swoich danych osobowych przed ryzykiem nadużyć. Powinno ono w szczególności wskazywać, w jakich okolicznościach i pod jakimi warunkami może zostać przyjęty środek przewidujący przetwarzanie takich danych, gwarantując w ten sposób, że ingerencja będzie

ograniczona do tego, co ściśle konieczne. Konieczność posiadania takich gwarancji jest jeszcze bardziej istotna, gdy dane osobowe są przetwarzane w sposób zautomatyzowany. Uwagi te są szczególnie istotne, gdy rzecz dotyczy owej szczególnej kategorii danych osobowych, którą stanowią dane szczególnie chronione (zob. podobnie wyroki: z dnia 8 kwietnia 2014 r., *Digital Rights Ireland i in.*, C-293/12 i C-594/12, EU:C:2014:238, pkt 54, 55; a także z dnia 21 grudnia 2016 r., *Tele2 Sverige i Watson i in.*, C-203/15 i C-698/15, EU:C:2016:970, pkt 109, 117; zob. podobnie ETPC, 4 grudnia 2008 r., *S. i Marper przeciwko Zjednoczonemu Królestwu*, CE:ECHR:2008:1204JUD003056204, § 103).

a) W przedmiocie podstawy przetwarzania danych PNR, o których mowa w przewidywanej umowie

- 142 Jeżeli chodzi kwestię, czy przekazywanie danych PNR do Kanady i ich późniejsze przetwarzanie opierają się na „zgodzie” pasażerów lotniczych lub na „innej uzasadnionej podstawie przewidzianej ustawą” w rozumieniu art. 8 ust. 2 karty, należy wskazać, że takie wypadki przetwarzania danych PNR służą celowi odmiennemu od celu gromadzenia tych danych przez przewoźników lotniczych.
- 143 Nie można zatem uznać, że opierają się one na wyrażonej przez pasażerów lotniczych wobec przewoźników lotniczych zgodzie na gromadzenie tych danych w celu dokonania rezerwacji, a zatem wymagają one, jako takie, bądź odrębnej zgody pasażerów lotniczych, bądź innej uzasadnionej podstawy przewidzianej ustawą.
- 144 Skoro żadne z postanowień przewidywanej umowy nie uzależnia przekazywania Kanadzie danych PNR od zgody zainteresowanych pasażerów lotniczych, należy ustalić, czy umowa ta stanowi inną uzasadnioną podstawę przewidzianą ustawą w rozumieniu art. 8 ust. 2 karty.
- 145 W tej kwestii należy zauważyć, że argument Parlamentu, zgodnie z którym przewidywana umowa nie mieści się w pojęciu „ustawy” w rozumieniu art. 8 ust. 2 karty, a tym samym jej art. 52 ust. 1, ponieważ nie jest ona „aktem ustawodawczym”, w żadnym razie nie zasługuje na uwzględnienie.
- 146 Z jednej strony bowiem art. 218 ust. 6 TFUE odzwierciedla na płaszczyźnie zewnętrznej podział uprawnień między instytucjami mający zastosowanie na płaszczyźnie wewnętrznej i ustanawia symetrię między procedurą przyjęcia środków Unii na płaszczyźnie wewnętrznej a procedurą przyjęcia umów międzynarodowych w celu zagwarantowania, że – w odniesieniu do danej dziedziny – Parlament i Rada dysponują takimi samymi uprawnieniami, przy poszanowaniu równowagi instytucjonalnej określonej przez traktaty (wyrok z dnia 24 czerwca 2014 r., *Parlament/Rada*, C-658/11, EU:C:2014:2025, pkt 56), tak więc zawieranie umów międzynarodowych dotyczących dziedzin, w których na płaszczyźnie wewnętrznej stosuje się zwykłą procedurę ustawodawczą określoną w art. 294 TFUE, wymaga, na podstawie art. 218 ust. 6 lit. a) ppkt (v) TFUE, zgody Parlamentu, a zatem – jak wskazał rzecznik generalny w pkt 192 opinii – taką umowę można uważać za równoważną na płaszczyźnie zewnętrznej temu, czym na płaszczyźnie wewnętrznej jest akt ustawodawczy. Z drugiej strony w niniejszym postępowaniu nie podnoszono, by przewidywana umowa mogła nie spełniać przesłanek dostępności i przewidywalności, jakie są wymagane, by ingerencje, z jakimi się ona wiąże, można było uznać za przewidziane ustawą w rozumieniu art. 8 ust. 2 i art. 52 ust. 1 karty.
- 147 Wynika stąd, że przekazywanie danych PNR do Kanady opiera się na „innej [...] podstawie”, która jest „przewidziana ustawą” w rozumieniu art. 8 ust. 2 karty. Co do kwestii, czy podstawa ta jest uzasadniona w rozumieniu tego postanowienia, należy zauważyć, że kwestia ta nakłada się w niniejszej sprawie na kwestię posiadania przez cel przewidywanej umowy przymiotu interesu ogólnego, co będzie badane w pkt 148 i nast. niniejszej opinii.

b) W przedmiocie celu interesu ogólnego i poszanowania istoty odnośnych praw podstawowych

- 148 Jak stwierdzono w pkt 82 niniejszej opinii, przewidywana umowa ma na celu zapewnienie bezpieczeństwa publicznego poprzez przekazywanie danych PNR do Kanady i wykorzystywanie ich w ramach zwalczania przestępstw terrorystycznych i innych poważnych przestępstw międzynarodowych.
- 149 Jak wynika z orzecznictwa Trybunału, cel ten stanowi cel interesu ogólnego Unii, który może uzasadniać ingerencje, nawet poważne, w prawa podstawowe ustanowione w art. 7 i 8 karty. Ponadto ochrona bezpieczeństwa publicznego przyczynia się również do ochrony praw i wolności innych osób. W tym względzie wskazać należy, że art. 6 karty gwarantuje każdemu prawo nie tylko do wolności, ale też do bezpieczeństwa osobistego (zob. podobnie wyroki: z dnia 8 kwietnia 2014 r., *Digital Rights Ireland i in.*, C-293/12 i C-601/15, EU:C:2016:84, pkt 42, 44; a także z dnia 15 lutego 2016 r., N., C-601/15 PPU, EU:C:2016:84, pkt 53).
- 150 Jeżeli chodzi o istotę prawa podstawowego do poszanowania życia prywatnego, ustanowionego w art. 7 karty, należy zauważyć, że nawet jeżeli dane PNR mogą w stosownych wypadkach ujawniać bardzo dokładne informacje o życiu prywatnym danej osoby, to charakter tych informacji sprawia, że są one ograniczone do pewnych aspektów życia prywatnego, związanych w szczególności z podróżami lotniczymi między Kanadą a Unią. Jeżeli chodzi o istotę prawa do ochrony danych osobowych, ustanowionego w art. 8 karty, należy zauważyć, że przewidywana umowa zakreśla w art. 3 cele przetwarzania danych PNR, a w art. 9 zawiera normy służące zapewnieniu w szczególności bezpieczeństwa, poufności i integralności tych danych, a także ochronie przed niezgodnymi z prawem wypadkami dostępu do nich i ich przetwarzania.
- 151 W takich okolicznościach ingerencje, z którymi wiąże się przewidywana umowa, mogą być uzasadnione celem interesu ogólnego Unii i nie są one te tego rodzaju, by mogły naruszać istotę praw podstawowych ustanowionych w art. 7 i 8 karty.

c) W przedmiocie przydatności wypadków przetwarzania danych osobowych wskazanych w przewidywanej umowie w świetle celu polegającego na zapewnieniu bezpieczeństwa publicznego

- 152 Jeżeli chodzi o kwestię, czy przekazywanie danych PNR do Kanady i ich późniejsze przetwarzanie w tym państwie trzecim jest przydatne do zapewnienia bezpieczeństwa publicznego, to z pkt 2.2 komunikatu COM(2010) 492 wynika, że ocena ryzyka stwarzanego przez pasażerów lotniczych poprzez analizę tych danych przed ich przybyciem „ułatwia i przyspiesza kontrolę bezpieczeństwa i kontrolę graniczną”. Ponadto Komisja podkreśliła w uwagach na piśmie, że zgodnie z informacjami udzielonymi przez CBSA przetwarzanie danych PNR pozwoliło między innymi, w okresie od kwietnia 2014 r. do marca 2015 r., na zatrzymanie 178 osób spośród 28 mln podróżnych, którzy korzystali z lotów między Unią Europejską a Kanadą.
- 153 W tych okolicznościach można przyjąć, że przekazywanie danych PNR do Kanady i ich późniejsze przetwarzanie są przydatne do zapewnienia osiągnięcia celu przewidywanej umowy związanego z zapewnieniem ochrony publicznej i bezpieczeństwa publicznego.

d) W przedmiocie koniecznego charakteru ingerencji wynikających z przewidywanej umowy

- 154 Jeżeli chodzi o konieczny charakter ingerencji wynikających z przewidywanej umowy, należy – zgodnie z orzecznictwem przytoczonym w pkt 140 i 141 niniejszej opinii – ustalić, czy są one ograniczone do tego, co ściśle konieczne, oraz, w tym kontekście, czy umowa ta zawiera jasne i precyzyjne reguły dotyczące zakresu i sposobu stosowania wprowadzanych przez nią środków.

1) *W przedmiocie danych PNR, o których mowa w przewidywanej umowie*

i) W przedmiocie wystarczająco precyzyjnego charakteru przewidywanej umowy w odniesieniu do danych PNR podlegających przekazaniu

- 155 Jeżeli chodzi o dane, o których mowa w przewidywanej umowie, to umowa ta powinna zatem określać w sposób jasny i precyzyjny dane PNR, które przewoźnicy lotniczy mają obowiązek przekazywać Kanadzie na podstawie rzeczowej umowy.
- 156 W tej kwestii należy zauważyć, że o ile 19 rubryk danych PNR figurujących w załączniku do przewidywanej umowy odpowiada, zgodnie z uwagami Komisji, załącznikowi I do wytycznych Organizacji Międzynarodowego Lotnictwa Cywilnego (ICAO) dotyczących danych PNR, o tyle należy jednak podkreślić – jak wskazał rzecznik generalny w pkt 217 opinii – że rubryka 5, która obejmuje „dostępne informacje dotyczące programów dla stałych klientów (frequent flier) i dotyczące korzyści (darmowe bilety, zamiana klasy biletu na wyższą itd.)” oraz rubryka 7, obejmująca „wszelkie dostępne informacje kontaktowe (w tym informacje na temat jednostki, która utworzyła dane)”, nie określają w sposób wystarczająco jasny i precyzyjny danych PNR podlegających przekazaniu.
- 157 Użyty bowiem w rubryce 5 skrót „itd.” nie wyznacza w sposób wystarczający zakresu danych podlegających przekazaniu. Ponadto sformułowanie tej rubryki nie pozwala na ustalenie, czy rzeczona rubryka obejmuje informacje dotyczące wyłącznie statusu pasażerów w programach związanych z korzyściami, czy też przeciwnie, obejmuje ona ogół informacji dotyczących pasażerów lotniczych i transakcji dokonywanych w ramach takich programów.
- 158 Podobnie rubryka 7, w której użyto sformułowania „wszelkie dostępne informacje kontaktowe”, nie wyznacza w sposób wystarczający zakresu danych podlegających przekazaniu. W szczególności nie precyzuje ona rodzaju objętych nią informacji kontaktowych ani też czy te informacje kontaktowe obejmują również – co można wywnioskować z pisemnej odpowiedzi Komisji na pytania Trybunału – informacje o osobach trzecich, które dokonały rezerwacji lotu dla pasażera, o osobach trzecich, za których pośrednictwem można się z nim skontaktować, lub wreszcie o osobach trzecich, które powinny zostać powiadomione w nagłym wypadku.
- 159 Jeżeli chodzi o rubrykę 8, to obejmuje ona „wszelkie dostępne informacje o płatnościach/fakturowaniu (z wyjątkiem innych szczegółów transakcji dotyczących karty kredytowej lub konta i niepowiązanych z transakcją dotyczącą podróży)”. Z pewnością rubryka ta może wydawać się szczególnie szeroka, jako że zawiera wyrażenie „wszelkie dostępne informacje”. Jednak, jak wynika z odpowiedzi Komisji na pytania Trybunału, należy przyjąć, że rzeczona rubryka obejmuje wyłącznie informacje dotyczące sposobu płatności za bilet lotniczy i wystawiania faktury za niego, z wyłączeniem wszelkich innych informacji niepozostających w bezpośrednim związku z lotem. Można zatem uznać, że interpretowana w ten sposób rubryka 8 spełnia wymogi jasności i precyzji.
- 160 Rubryka 17 obejmuje „uwagi ogólne, w tym inne informacje dodatkowe (OSI), informacje o usługach specjalnych (SSI) i o prośbach o usługi specjalne (SSR)”. Zgodnie z wyjaśnieniami przedstawionymi w szczególności przez Komisję jest to rubryka zwana „tekstem dowolnym” (free text) i służy przedstawieniu „wszystkich informacji dodatkowych” w stosunku do informacji wymienionych w innych miejscach załącznika do przewidywanej umowy. Tak więc rubryka ta nie zawiera żadnej wskazówki co do charakteru i zakresu informacji, które powinny zostać przekazane, i wydaje się nawet, że może ona obejmować informacje nie pozostające w żadnym związku z celem przekazywania danych PNR. Ponadto, skoro informacje wskazane w tej rubryce określone są jedynie przykładowo, o czym świadczy użycie sformułowania „w tym”, rubryka ta nie określa żadnej granicy co do charakteru i zakresu informacji, jakie mogą się w niej zawierać. W tym stanie rzeczy nie można uznać, że rubryka jest zakreślona w sposób wystarczająco jasny i precyzyjny.

- 161 Co się tyczy na koniec rubryki 18, to obejmuje ona „wszelkie zaawansowane informacje o pasażerach (Advance Passenger Information (API)) zgromadzone do celów rezerwacji”. Zgodnie z wyjaśnieniami udzielonymi przez Radę i Komisję informacje te odpowiadają informacjom, o których mowa w art. 3 ust. 2 dyrektywy 2004/82, a którymi są: numer i rodzaj wykorzystanego dokumentu podróży, obywatelstwo, pełne imię i nazwisko, data urodzenia, przejście graniczne wejścia na terytorium państw członkowskich, kod transportu, czas wylotu i przylotu tego transportu, całkowita liczba pasażerów tego transportu, a także punkt początkowy załadowania. Rubrykę tę, w zakresie, w jakim będzie interpretowana w ten sposób, że obejmuje wyłącznie informacje wyraźnie wymienione w tym ostatnim przepisie, można uznać za spełniającą wymogi jasności i precyzji.
- 162 Postanowienia art. 4 ust. 3 przewidywanej umowy, które przewidują po stronie Kanady obowiązek usuwania każdej przekazanej jej danej, jeżeli nie jest ona wymieniona w załączniku do tej umowy, nie pozwalają na zarządzenie brakowi precyzji, którym dotknięte są rubryki 5, 7 i 17 tego załącznika. W zakresie bowiem, w jakim ten wykaz sam w sobie nie określa w sposób wystarczająco jasny i precyzyjny danych PNR podlegających przekazaniu, postanowienia te nie są w stanie zarządzić niepewności co do danych PNR, które powinny zostać przekazane.
- 163 W takich okolicznościach należy w odniesieniu do danych PNR podlegających przekazaniu do Kanady stwierdzić, że rubryki 5, 7 i 17 załącznika do przewidywanej umowy nie zakreślają w sposób wystarczająco jasny i precyzyjny zakresu ingerencji w prawa podstawowe ustanowione w art. 7 i 8 karty.

ii) W przedmiocie danych szczególnie chronionych

- 164 Jeżeli chodzi o przekazywanie danych szczególnie chronionych w rozumieniu art. 2 lit. e) przewidywanej umowy, to postanowienie to definiuje je jako ogół informacji ujawniających „pochodzenie rasowe lub etniczne, opinie polityczne, przekonania religijne i filozoficzne, przynależność do związków zawodowych” lub dotyczące „zdrowia lub życia seksualnego danej osoby”. O ile żadna z 19 rubryk figurujących w załączniku do tej umowy nie wskazuje wprost danych tej natury, o tyle dane te mogą, co potwierdziła w szczególności Komisja w odpowiedzi na pytania Trybunału, wynikać z rubryki 17. Ponadto okoliczność, że art. 8 i 16 przewidywanej umowy zawierają normy szczególnie dotyczące wykorzystywania i zatrzymywania danych szczególnie chronionych, w sposób nieunikniony prowadzi do wniosku, że strony tej umowy dopuściły możliwość przekazywania takich danych do Kanady.
- 165 W tej kwestii należy zauważyć, że każdy środek oparty na założeniu, że jedna lub kilka z cech wskazanych w art. 2 lit. e) przewidywanej umowy mogłaby sama przez się i niezależnie od indywidualnego zachowania danego pasażera mieć znaczenie w odniesieniu do celu przetwarzania danych PNR, mianowicie zwalczania terroryzmu oraz poważnej przestępczości międzynarodowej, naruszałby prawa zagwarantowane w art. 7 i 8 karty w związku z jej art. 21. Zważywszy na niebezpieczeństwo przetwarzania danych sprzecznego z art. 21 karty, przekazywanie do Kanady danych szczególnie chronionych wymagałoby precyzyjnego i szczególnie solidnego uzasadnienia, wywodzonego z powodów innych niż ochrona bezpieczeństwa publicznego przed terroryzmem i poważną przestępczością międzynarodową. Tymczasem w niniejszej sprawie brak tego rodzaju uzasadnienia.
- 166 Ponadto należy zauważyć, że prawodawca Unii wykluczył przetwarzanie danych szczególnie chronionych w art. 6 ust. 4, w art. 7 ust. 6 i w art. 13 ust. 4 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/681 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie wykorzystywania danych dotyczących przelotu pasażera (danych PNR) w celu zapobiegania przestępstwom terrorystycznym i poważnej przestępczości, ich wykrywania, prowadzenia postępowań przygotowawczych w ich sprawie i ich ścigania (Dz.U. 2016, L 119, s. 132).

167 W świetle ustaleń dokonanych w dwóch poprzednich punktach należy stwierdzić, że art. 7, 8 i 21, a także art. 52 ust. 1 karty stoją na przeszkodzie zarówno przekazywaniu danych szczególnie chronionych do Kanady, jak i wynegocjowanemu przez Unię z tym państwem trzecim uregulowaniu warunków wykorzystywania i zatrzymywania takich danych przez organy tego państwa trzeciego.

2) *W przedmiocie zautomatyzowanego przetwarzania danych PNR*

168 Jak wynika z pkt 130–132 niniejszej opinii oraz jak wskazał rzecznik generalny w pkt 252 opinii, dane PNR przekazywane Kanadzie powinny być zasadniczo analizowane w sposób zautomatyzowany, na podstawie określonych wcześniej modeli i kryteriów oraz poprzez porównywanie z różnymi bazami danych.

169 Tymczasem ocena ryzyka stwarzanego przez pasażerów lotniczych dla bezpieczeństwa publicznego jest przeprowadzana, jak wynika z pkt 130, 131 niniejszej opinii, poprzez zautomatyzowane analizy danych PNR przed przybyciem tych pasażerów do Kanady. W zakresie, w jakim analizy te dokonywane są na podstawie danych osobowych niezweryfikowanych oraz opierają się one na określonych wcześniej modelach i kryteriach, w sposób nieunikniony obarczone są pewnym marginesem błędu, co przyznały w szczególności rząd francuski i Komisja w trakcie rozprawy.

170 Jak wynika z pkt 30 opinii EIOD w sprawie projektu wniosku dotyczącego decyzji ramowej Rady w sprawie wykorzystywania danych dotyczących rezerwacji pasażera (Passenger Name Record – PNR) w celu egzekwowania prawa (Dz.U. 2008, C 110, s. 1), do którego EIOD odwołał się w odpowiedzi na pytanie Trybunału, ten margines błędu okazuje się znaczący.

171 Prawdą jest, że jeżeli chodzi o konsekwencje zautomatyzowanego przetwarzania danych PNR, art. 15 przewidywanej umowy stanowi, że Kanada nie podejmuje „decyzji, które mają znaczące negatywne skutki dla pasażera, wyłącznie na podstawie zautomatyzowanego przetwarzania danych PNR”. Podobnie art. 3 tej umowy, który określa cele przetwarzania tych danych przez kanadyjski właściwy organ, oraz art. 7 rzeczonyj umowy, który zawiera klauzule niedyskryminacji, mają zastosowanie do tego rodzaju przetwarzania.

172 Mimo to zauważyć należy, że zakres ingerencji wynikający ze zautomatyzowanych analiz danych PNR w prawa ustanowione w art. 7 i 8 karty zależy zasadniczo od określonych wcześniej modeli i kryteriów, a także baz danych, na których opiera się ten rodzaj przetwarzania danych. A zatem – oraz w świetle rozważań przedstawionych w pkt 169 i 170 niniejszej opinii, określone wcześniej modele i kryteria powinny być z jednej strony konkretne i wiarygodne, pozwalające – jak zaznaczył rzecznik generalny w pkt 256 opinii – na uzyskanie wyników ukierunkowanych na osoby, na których mogłoby ciążyć racjonalne podejrzenie udziału w przestępstwach terrorystycznych lub poważnych przestępstwach międzynarodowych, a z drugiej strony niedyskryminacyjne. Należałoby również doprecyzować, że bazy danych, z którymi dane PNR są porównywane, powinny być wiarygodne, aktualne i ograniczone do danych wykorzystywanych przez Kanadę w związku ze zwalczania terroryzmu oraz poważnej przestępczości międzynarodowej.

173 Ponadto w zakresie, w jakim zautomatyzowane analizy danych PNR obarczone są w sposób nieunikniony, co stwierdzono w pkt 169 niniejszej opinii, pewnym marginesem błędu, każdy pozytywny wynik zautomatyzowanego przetwarzania rzeczonych danych powinien, zgodnie z art. 15 przewidywanej umowy, zostać poddany indywidualnej ocenie przeprowadzonej w sposób niezautomatyzowany, zanim zostanie zastosowany indywidualny środek mający negatywne skutki dla danego pasażera lotniczego. Środek taki nie może zatem, zgodnie z rzeczoną art. 15, opierać się w sposób decydujący wyłącznie na wyniku zautomatyzowanego przetwarzania danych PNR.

174 Wreszcie w celu zagwarantowania w praktyce, że wcześniej określone modele i kryteria, ich użycie, a także wykorzystane bazy danych nie będą miały dyskryminującego charakteru i będą ograniczone do tego, co ściśle konieczne, wiarygodność i aktualność tych wcześniej określonych modeli i kryteriów powinna być przedmiotem wspólnego przeglądu – uwzględniającego dane statystyczne i badania międzynarodowe – wdrażania przewidywanej umowy, o którym mowa w jej art. 26 ust. 2.

3) W przedmiocie celów przetwarzania danych PNR

i) Zapobieganie przestępstwom terrorystycznym oraz poważnym przestępstwom międzynarodowym, ich wykrywanie lub ściganie

175 Zgodnie z art. 3 ust. 1 przewidywanej umowy dane PNR mogą być przetwarzane przez kanadyjski właściwy organ wyłącznie do celów zapobiegania przestępstwom terrorystycznym lub poważnym przestępstwom międzynarodowym oraz ich wykrywania, prowadzenia dochodzeń w ich sprawie lub ich ścigania.

176 Jeżeli chodzi o wyrażenie „przestępstwo terrorystyczne”, art. 3 ust. 2 tej umowy definiuje w sposób jasny i precyzyjny działalność objętą tym wyrażeniem i jednocześnie osoby, grupy i organizacje, które mogą być uznane za „podmiot terrorystyczny”.

177 Podobnie w odniesieniu do wyrażenia „poważne przestępstwa międzynarodowe” – art. 3 ust. 3 akapit pierwszy przewidywanej umowy definiuje z jasnością i precyzją wagę odnośnych przestępstw, przewidując wymóg, by były to przestępstwa podlegające karze pozbawienia wolności w maksymalnym wymiarze co najmniej czterech lat lub karze surowszej. Ponadto, jeżeli chodzi o charakter tych przestępstw, postanowienie to również należy uznać za wystarczająco precyzyjne, jako że odsyła ono do przestępstw zdefiniowanych w prawie kanadyjskim. Wreszcie art. 3 ust. 3 akapit drugi tej umowy wymienia w sposób jasny i precyzyjny różne sytuacje, w których przyjmuje się, że przestępstwo ma charakter międzynarodowy.

178 W tych okolicznościach należy stwierdzić, że art. 3 ust. 1–3 przewidywanej umowy zawiera normy jasne, precyzyjne i ograniczone do tego, co ściśle konieczne.

ii) Pozostałe cele

179 Artykuł 3 ust. 4 przewidywanej umowy pozwala kanadyjskiemu właściwemu organowi, w wyjątkowych wypadkach, na przetwarzanie danych PNR, jeśli jest to konieczne do ochrony żywotnych interesów jakiegokolwiek osoby, między innymi w razie zagrożenia śmiercią lub poważnymi obrażeniami, znacznego zagrożenia dla zdrowia publicznego, w szczególności zgodnie z normami uznanymi na poziomie międzynarodowym. Artykuł 3 ust. 5 lit. a) i b) tej umowy zezwala ponadto Kanadzie na przetwarzanie danych PNR w „poszczególnych przypadkach” w celach, odpowiednio, „zapewnienia nadzoru nad administracją publiczną lub jej odpowiedzialności” oraz „dostosowania się do wydanego wezwania do stawiennictwa w sądzie lub też nakazu lub zarządzenia wydanego przez sąd”.

180 Skoro art. 3 ust. 4 przewidywanej umowy ogranicza wypadki, w których kanadyjski właściwy organ może wykorzystywać dane zgromadzone na podstawie rzeczonyj umowy w celach innych niż immanentne cele przewidywanej umowy, dotyczące zwalczania terroryzmu i poważnych przestępstw międzynarodowych, do ochrony żywotnych interesów osób, to postanowienie to określa wypadki, w których takie wykorzystywanie jest dopuszczalne, w sposób jasny i precyzyjny. Zresztą w zakresie, w jakim rzeczony postanowienie stanowi, że kanadyjski właściwy organ jest do tego uprawniony jedynie w drodze wyjątku, należy uznać, że postanowienie to zawiera normy, które są ograniczone do tego, co ściśle konieczne.

181 Natomiast sformułowanie przypadków, w których na podstawie art. 3 ust. 5 lit. a) i b) Kanada może przetwarzać dane PNR, jest zbyt niejasne i ogólne, by spełnić konieczne wymogi jasności i precyzji. Okazuje się więc, że normy zawarte w tym postanowieniu nie są ograniczone do tego, co ściśle konieczne do osiągnięcia zamierzonego celu rzeczonyj umowy.

4) W przedmiocie organów kanadyjskich, o których mowa w przewidywanej umowie

182 Zgodnie z art. 2 lit. d) przewidywanej umowy kanadyjski właściwy organ jest odpowiedzialny za otrzymywanie i przetwarzanie danych PNR w ramach tej umowy. Zgodnie z jej art. 5 uznaje się, że organ ten zapewnia odpowiedni poziom ochrony, w rozumieniu prawa Unii, przetwarzania i wykorzystywania rzeczonych danych. Ponadto, jak wynika z akapitu piętnastego preambuły do rzeczonyj umowy, Kanada zobowiązuje się to tego, by rzeczony organ działał w zgodności z wymienionymi w tej umowie zabezpieczeniami prywatności i ochrony danych osobowych.

183 O ile tożsamość kanadyjskiego właściwego organu nie jest jako taka wskazana w przewidywanej umowie, o tyle jej art. 30 ust. 2 lit. a) zobowiązuje Kanadę do powiadomienia Komisji o nazwie tego organu przed wejściem w życie rzeczonyj umowy. Należy zatem uznać, że umowa ta jest wystarczająco jasna i precyzyjna w odniesieniu do tożsamości kanadyjskiego właściwego organu.

184 Ponadto należy oczywiście zauważyć, że art. 18 ust. 1 rzeczonyj umowy nie precyzuje tożsamości innych „organów rządowych w Kanadzie”, którym kanadyjski właściwy organ ma prawo ujawnić dane PNR na warunkach określonych w tym postanowieniu. Jednak z art. 18 ust. 1 lit. a), c) i e) przewidywanej umowy wyraźnie wynika, że dane PNR mogą być ujawniane wyłącznie organom, „których funkcje są bezpośrednio związane z zakresem art. 3”, jeżeli „ujawnienie jest niezbędne do celów określonych w art. 3” i z zastrzeżeniem, że organy te zapewniają „ochronę równorzędną do zabezpieczeń opisanych w niniejszej Umowie”.

185 W zakresie, w jakim liczne postanowienia przewidywanej umowy, mianowicie art. 3 ust. 5, art. 6 ust. 1 i 2, art. 8 ust. 3–5, art. 12 ust. 3, art. 16 i art. 17 tej umowy wskazują „Kanadę” jako instancję odpowiedzialną za przetwarzanie danych PNR, o których mowa w tych postanowieniach, rzeczoną umowę należy rozumieć w ten sposób, że wyznacza ona bądź kanadyjski właściwy organ, bądź organy wskazane w jej art. 18. Interpretowane w ten sposób, art. 3 ust. 5, art. 6 ust. 1 i 2, art. 8 ust. 3–5, art. 12 ust. 3, art. 16 i art. 17 przewidywanej umowy mogą zostać uznane za spełniające wymogi jasności i precyzji.

5) W przedmiocie pasażerów lotniczych, których dotyczy przewidywana umowa

186 Przewidywana umowa obejmuje dane PNR ogółu pasażerów korzystających z lotów między Unią a Kanadą. Przekazywanie tych danych Kanadzie następuje niezależnie od jakiegokolwiek obiektywnego elementu pozwalającego na uznanie, że pasażerowie mogą stanowić zagrożenie dla bezpieczeństwa publicznego.

187 W tej kwestii należy zauważyć, że – jak wskazano w pkt 152 i 169 niniejszej opinii – dane PNR podlegają w szczególności przetwarzaniu w sposób zautomatyzowany. I tak, jak podkreśliło wielu interwenientów, przetwarzanie to ma na celu zidentyfikowanie ryzyka dla bezpieczeństwa publicznego, jakie ewentualnie mogłyby stwarzać osoby, które na tym etapie nie są znane właściwym służbom, a które ze względu na to ryzyko mogłyby zostać poddane dokładniejszemu sprawdzeniu. W tej kwestii należy wskazać, że zautomatyzowane przetwarzanie danych przed przybyciem pasażerów do Kanady ułatwia i przyspiesza kontrole, zwłaszcza na granicach. Ponadto wyłączenie określonych kategorii osób lub określonych stref pochodzenia mogłoby stanowić przeszkodę dla realizacji celu zautomatyzowanego przetwarzania danych PNR, którym jest zidentyfikowanie, poprzez weryfikację tych danych, osób mogących stanowić zagrożenie dla bezpieczeństwa publicznego wśród ogółu pasażerów lotniczych, oraz mogłoby umożliwić obejście tego sprawdzenia.

188 Zresztą zgodnie z art. 13 konwencji chicagowskiej, na który powołały się w szczególności Rada i Komisja w odpowiedziach na pytania Trybunału, wszyscy pasażerowie z chwilą przybycia na terytorium umawiającego się państwa, podczas pobytu na nim oraz przy opuszczaniu tego terytorium podlegają ustawom i przepisom tego państwa dotyczącym przybycia pasażerów lotniczych na jego terytorium lub opuszczenia go. Wszyscy pasażerowie lotniczy zainteresowani przybyciem do Kanady lub opuszczenia tego państwa na podstawie tego artykułu podlegają zatem kontrolom granicznym oraz mają obowiązek przestrzegania warunków wjazdu i wyjazdu określonych obowiązującym prawem kanadyjskim. Ponadto, jak wynika z pkt 152 i 187 niniejszej opinii, identyfikacja za pomocą danych PNR pasażerów mogących stanowić zagrożenie dla bezpieczeństwa publicznego stanowi część kontroli granicznych. W konsekwencji pasażerowie lotniczy zamierzający przybyć do Kanady i tam przebywać, ponieważ podlegają wspomnianym kontrolom, ze względu na samą istotę tego środka są objęci sprawdzeniem ich danych PNR.

189 W tych okolicznościach okazuje się, że przewidywana umowa nie wykracza poza granice tego, co ściśle konieczne, gdy pozwala na przekazywanie danych PNR wszystkich pasażerów lotniczych do Kanady.

6) *W przedmiocie zatrzymywania i wykorzystywania danych PNR*

190 W celu zapewnienia, by zatrzymanie przekazanych danych PNR, dostęp do tych danych ze strony organów kanadyjskich, o których mowa w przewidywanej umowie, a także wykorzystywanie przez nie rzeczonych danych było ograniczone do tego, co ściśle konieczne, przewidywana umowa powinna – zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Trybunału przytoczonym w pkt 141 niniejszej opinii – zawierać jasne i precyzyjne normy wskazujące, w jakich okolicznościach i na jakich warunkach wspomniane organy mogą je zatrzymywać, mieć do nich dostęp oraz je wykorzystywać.

191 Jeżeli chodzi o zatrzymywanie danych osobowych, należy wskazać, że rozpatrywane uregulowanie powinno w szczególności zawsze spełniać obiektywne kryteria ustanawiające związek między danymi osobowymi podlegającymi zatrzymaniu a zamierzonym celem (zob. podobnie wyroki: z dnia 6 października 2015 r., Schrems, C-362/14, EU:C:2015:650, pkt 93; a także z dnia 21 grudnia 2016 r., Tele2 Sverige i Watson i in., C-203/15 i C-698/15, EU:C:2016:970, pkt 110).

192 Jeżeli chodzi o wykorzystywanie przez określony organ danych osobowych zatrzymanych zgodnie z prawem, należy przypomnieć, że Trybunał orzekł już, że uregulowanie Unii nie może ograniczać się do stawiania wymogu, by dostęp do rzeczonych danych odpowiadał jednemu z celów tego uregulowania, lecz powinno również określać materialne i formalne przesłanki regulujące takie wykorzystywanie (zob. analogicznie wyrok z dnia 21 grudnia 2016 r., Tele2 Sverige i Watson i in., C-203/15 i C-698/15, EU:C:2016:970, pkt 117, 118 i przytoczone tam orzecznictwo).

193 W rozpatrywanej sprawie, jak stwierdzono w pkt 171 niniejszej opinii, przewidywana umowa określa w art. 3 cele przetwarzania danych PNR przez kanadyjski właściwy organ, ustanawia w art. 7 klauzulę niedyskryminacji oraz zawiera w art. 15 postanowienie dotyczące decyzji Kanady podejmowanych w oparciu o zautomatyzowane przetwarzanie tych danych.

194 Ponadto art. 16 ust. 1 przewidywanej umowy stanowi, że dane PNR mogą być zatrzymywane przez Kanadę przez pięć lat od daty ich otrzymania, a w art. 16 ust. 3 tej umowy uściślono, że część tych danych powinna być maskowana po 30 dniach lub po dwóch latach, licząc od tej daty. Skoro postanowienia te nie wprowadzają żadnego rozróżnienia w zależności od tego, których pasażerów to dotyczy, pozwalają one zatem na zatrzymywanie danych PNR wszystkich pasażerów lotniczych.

195 Wreszcie na podstawie art. 16 ust. 4 rzeczony umowy maskowanie danych może zostać usunięte, jeśli konieczne jest przeprowadzenie dochodzeń objętych zakresem art. 3 tej umowy, a maskowanie to jest usuwane bądź przez ograniczoną liczbę szczególnie upoważnionych urzędników, bądź za uprzednim zezwoleniem naczelnika kanadyjskiego właściwego organu lub wyższego urzędnika szczególnie upoważnionego przez naczelnika.

i) W przedmiocie zatrzymywania i wykorzystywania danych PNR przed przybyciem pasażerów lotniczych, podczas ich pobytu w Kanadzie oraz przy jej opuszczeniu

196 Przewidywana umowa pozwala zatem na wykorzystywanie danych PNR wszystkich pasażerów lotniczych do celów wskazanych w jej art. 3 przez cały okres zatrzymania tych danych.

197 I tak, jeżeli chodzi o zatrzymywanie danych PNR i ich wykorzystywanie do chwili opuszczenia Kanady przez pasażerów lotniczych, należy zauważyć, że pozwalają one w szczególności na ułatwienie kontroli bezpieczeństwa i kontroli granicznych. Zatrzymywanie i wykorzystywanie danych PNR w tym celu z samej swej istoty nie może być ograniczone do określonego kręgu pasażerów lotniczych ani podlegać uprzedniej zgodzie sądu lub niezależnego organu administracyjnego. Tak więc zgodnie z ustaleniami przedstawionymi w pkt 186–188 niniejszej opinii należy stwierdzić, że dopóki pasażerowie lotniczy przebywają w Kanadzie lub są w trakcie jej opuszczania, dopóty istnieje konieczny związek między tymi danymi a celem tej umowy, a zatem umowa ta nie wykracza poza granice tego, co ściśle konieczne, z tego jedynie względu, że pozwala na zatrzymywanie i systematyczne wykorzystywanie danych PNR wszystkich pasażerów.

198 Podobnie systematyczne wykorzystywanie danych PNR w celu weryfikowania wiarygodności i aktualności określonych wcześniej modeli i kryteriów, na których opiera się zautomatyzowane przetwarzanie tych danych, jak wskazano w pkt 174 niniejszej opinii, lub w celu określenia nowych modeli i kryteriów tego przetwarzania jest ściśle związane z przeprowadzaniem kontroli, o których mowa w poprzednim punkcie niniejszej opinii, i również należy przyjąć, że nie wykracza ono poza granice tego, co ściśle konieczne.

199 Ponadto należy zauważyć, że podczas pobytu pasażerów lotniczych w Kanadzie i niezależnie od wyniku zautomatyzowanej analizy danych PNR dokonanej przed ich przybyciem do tego państwa trzeciego może się okazać, że kanadyjski właściwy organ posiada wskazówki, zgromadzone w trakcie tego pobytu, z których wyniknie konieczność wykorzystania ich danych w celu zwalczania terroryzmu i poważnych przestępstw międzynarodowych.

200 W odniesieniu jednak do danych PNR w sytuacjach, o których mowa w poprzednim punkcie niniejszej opinii, należy wskazać, że skoro pasażerowie lotniczy zostali – po sprawdzeniu ich danych PNR – wpuszczeni na terytorium tego państwa trzeciego, to wykorzystanie rzeczonych danych podczas ich pobytu powinno opierać się na nowych okolicznościach uzasadniających takie wykorzystanie. Rzeczony wykorzystywanie wymaga więc, zgodnie z orzecznictwem przytoczonym w pkt 141 i 192 niniejszej opinii, norm określających materialne i formalne przesłanki regulujące takie wykorzystywanie w szczególności w tym celu, by chronić rzeczone dane przed ryzykiem nadużyć. Normy takie powinny opierać się na obiektywnych kryteriach, by określić okoliczności i warunki, w jakich kanadyjskie organy wskazane w przewidywanej umowie są upoważnione do ich wykorzystania.

201 W tej kwestii należy zauważyć, że jeżeli istnieją obiektywne elementy pozwalające na uznanie, że dane PNR jednego lub większej liczby pasażerów lotniczych mogłyby rzeczywiście przyczynić się do realizacji celu polegającego zwalczaniu przestępstw terrorystycznych i poważnych przestępstw międzynarodowych, wykorzystanie tych danych nie wykracza poza granice tego, co ściśle konieczne (zob. analogicznie wyrok z dnia 21 grudnia 2016 r., *Tele2 Sverige i Watson i in.*, C-203/15 i C-698/15, EU:C:2016:970, pkt 119 i przytoczone tam orzecznictwo).

202 Ponadto w celu zagwarantowania w praktyce pełnego przestrzegania warunków wymienionych w dwóch punktach poprzedzających kluczowe jest, by wykorzystywanie podczas pobytu pasażerów lotniczych w Kanadzie zatrzymanych danych PNR było co do zasady, z wyjątkiem nagłych, należycie uzasadnionych wypadków, uzależnione od uprzedniej kontroli dokonywanej bądź przez sąd, bądź przez niezależny organ administracyjny, oraz by rozstrzygnięcie tego sądu lub tego organu było wydawane w następstwie uzasadnionego wniosku właściwych organów złożonego w szczególności w ramach postępowań mających na celu zapobieganie przestępstwom, ich wykrywanie lub ściganie (zob. analogicznie wyrok z dnia 21 grudnia 2016 r., Tele2 Sverige i Watson i in., C-203/15 i C-698/15, EU:C:2016:970, pkt 120 i przytoczone tam orzecznictwo).

203 W zakresie, w jakim przewidywana umowa nie spełnia wymogów przedstawionych w dwóch poprzednich punktach, umowa ta nie zapewnia, by wykorzystywanie danych PNR pasażerów lotniczych podczas ich pobytu w Kanadzie przez organy kanadyjskie wskazane w rzeczonyj umowie było ograniczone do tego, co ściśle konieczne.

ii) W przedmiocie zatrzymywania i wykorzystywania danych PNR po opuszczeniu Kanady przez pasażerów lotniczych

204 Pasażerowie lotniczy, którzy opuścili Kanadę, co do zasady zostali już poddani kontroli przy wjeździe do niej oraz przy wyjeździe. Również ich dane PNR zostały zweryfikowane przed ich przybyciem oraz ewentualnie podczas pobytu i przy opuszczaniu tego państwa trzeciego. W tych okolicznościach należy uznać, że pasażerowie ci co do zasady nie stwarzają zagrożenia w zakresie terroryzmu lub poważnych przestępstw międzynarodowych, skoro ani te kontrole, ani te weryfikacje nie wykazały istnienia obiektywnych, wskazujących na to elementów. W każdym razie nie wydaje się, by ogół pasażerów lotniczych, którzy podróżowali do Kanady, stanowił po opuszczeniu tego państwa większe zagrożenie niż inne osoby, które nie podróżowały do tego państwa w okresie ostatnich pięciu lat, a w związku z tym Kanada nie posiada ich danych PNR.

205 Tak więc jeżeli chodzi o pasażerów lotniczych, w odniesieniu do których takiego ryzyka nie zidentyfikowano w chwili ich przybycia do Kanady i aż do opuszczenia przez nich tego państwa trzeciego, okazuje się, że od chwili ich wyjazdu nie istnieje chociażby pośredni związek między ich danymi PNR a celem przewidywanej umowy, który to związek uzasadniałby zatrzymanie tych danych. Rozważania przedstawione przed Trybunałem w szczególności przez Radę i Komisję, a wywodzone z przeciętnego okresu funkcjonowania międzynarodowych sieci poważnej przestępczości oraz czasu trwania i złożoności dochodzeń dotyczących tych sieci, nie mogą uzasadnić trwałego przechowywania danych PNR wszystkich pasażerów lotniczych po opuszczeniu przez nich Kanady do celów ewentualnego dostępu do rzeczonych danych niezależnie od jakiegokolwiek związku ze zwalczaniem terroryzmu i poważnych przestępstw międzynarodowych (zob. analogicznie wyrok z dnia 21 grudnia 2016 r., Tele2 Sverige i Watson i in., C-203/15 i C-698/15, EU:C:2016:970, pkt 119).

206 Okazuje się więc, że trwałe przechowywanie danych PNR ogółu pasażerów lotniczych po opuszczeniu przez nich Kanady nie jest ograniczone do tego, co ściśle konieczne.

207 Jednak w zakresie, w jakim w poszczególnych wypadkach zostaną zidentyfikowane elementy pozwalające na uznanie, że określeni pasażerowie lotniczy mogliby – nawet po opuszczeniu Kanady – stanowić zagrożenie w rozumieniu zwalczania terroryzmu i poważnych przestępstw międzynarodowych, przechowywanie ich danych PNR wydaje się dopuszczalne po upływie ich pobytu w Kanadzie (zob. analogicznie wyrok z dnia 21 grudnia 2016 r., Tele2 Sverige i Watson i in., C-203/15 i C-698/15, EU:C:2016:970, pkt 108).

208 Jeżeli chodzi o wykorzystywanie w ten sposób przechowywanych danych PNR, to powinno ono – zgodnie z orzecznictwem przytoczonym w pkt 201 i 202 niniejszej opinii – opierać się na obiektywnych kryteriach, by określić okoliczności i warunki, w których kanadyjskie organy wskazane w przewidywanej

umowie mogą mieć do nich dostęp w celu ich wykorzystania. Wykorzystanie to powinno również, z wyjątkiem nagłych, należyście uzasadnionych wypadków, być uzależnione od uprzedniej kontroli dokonywanej bądź przez sąd, bądź przez niezależny organ administracyjny, których rozstrzygnięcie zezwalające na wykorzystanie jest wydawane w następstwie uzasadnionego wniosku rzeczonych organów, złożonego w szczególności w ramach postępowań mających na celu zapobieganie przestępstwom, ich wykrywanie lub ściganie.

- 209 Jeżeli chodzi o okres zatrzymania danych PNR pasażerów lotniczych, o których mowa w pkt 207 niniejszej opinii, należy wskazać, że ogólny okres, przewidziany w art. 16 ust. 1 przewidywanej umowy, został wydłużony o rok i sześć miesięcy w stosunku do okresu przewidzianego w umowie z 2006 r. W tej kwestii należy, między innymi w świetle wspomnianych w pkt 205 niniejszej opinii względów podniesionych w szczególności przez Radę i Komisję, przyznać jednak, że pięcioletni okres przewidziany w art. 16 ust. 1 rzeczony umowy nie wykracza poza granice tego, co jest ściśle konieczne do celów zwalczania terroryzmu i poważnych przestępstw międzynarodowych.
- 210 Wreszcie w zakresie, w jakim, z jednej strony art. 9 ust. 2 przewidywanej umowy, który stanowi, że Kanada zatrzymuje dane PNR przechowuje dane PNR „w bezpiecznym środowisku fizycznym, które jest chronione kontrolą dostępu”, oznacza, że dane te powinny być zatrzymywane na terytorium Kanady, a z drugiej strony art. 16 ust. 6 tej umowy, zgodnie z którym Kanada niszczy dane PNR po upływie okresu ich zatrzymania, powinien być rozumiany w ten sposób, że przewiduje on obowiązek nieodwracalnego zniszczenia tych danych, można uznać, że postanowienia te spełniają wymogi jasności i precyzji (zob. analogicznie wyrok z dnia 21 grudnia 2016 r., *Tele2 Sverige i Watson i in.*, C-203/15 i C-698/15, EU:C:2016:970, pkt 122 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 211 W świetle rozważań przedstawionych w pkt 204–206 i 208 niniejszej opinii należy stwierdzić, iż umowa ta nie gwarantuje, że zatrzymanie i wykorzystanie przez organy kanadyjskie danych PNR pasażerów lotniczych po opuszczeniu przez nich Kanady będzie ograniczone do tego, co jest ściśle konieczne.

7) W przedmiocie udostępniania danych PNR

i) Udostępnianie danych PNR organom państwowym

- 212 Artykuły 18 i 19 przewidywanej umowy umożliwiają udostępnianie danych PNR przez kanadyjski właściwy organ innym kanadyjskim organom rządowym oraz organom rządowym innych państw trzecich. Skoro takie udostępnianie faktycznie daje tym organom dostęp do tych danych, a także możliwość ich wykorzystania, udostępnienie to powinno spełniać warunki wykorzystywania danych PNR przypomniane w pkt 200–202 i 208 niniejszej opinii.
- 213 Jeżeli chodzi konkretniej o udostępnianie danych PNR organom rządowym innych państw trzecich, należy dodać, że w art. 19 ust. 1 lit. e) przewidywanej umowy przyznaje się kanadyjskiemu właściwemu organowi uprawnienia dyskrecjonalne do oceny poziomu ochrony zapewnianego w tych państwach.
- 214 W tej kwestii należy przypomnieć, że przekazywanie danych osobowych z Unii do państwa trzeciego może mieć miejsce wyłącznie wówczas, gdy państwo to zapewnia poziom ochrony podstawowych praw i wolności zasadniczo równoważny poziomowi gwarantowanemu w Unii. Ten sam wymóg ma zastosowanie w wypadku udostępniania danych PNR z Kanady do innych państw trzecich, wspomnianym w art. 19 przewidywanej umowy, w celu zapobieżenia obejściu poziomu ochrony przewidzianego w tej umowie poprzez przekazywanie danych osobowych do innych państw trzecich oraz zapewnienia ciągłości poziomu ochrony przyznanego prawem Unii (zob. analogicznie wyrok z dnia 6 października 2015 r., *Schrems*, C-362/14, EU:C:2015:650, pkt 72, 73). W tych okolicznościach udostępnianie takie wymaga istnienia bądź umowy między Unią a danym państwem trzecim

równoważnej rzeczowej umowie, bądź decyzji Komisji przyjętej na podstawie art. 25 ust. 6 dyrektywy 95/46 stwierdzającej, że rzeczone państwo trzecie zapewnia odpowiedni poziom ochrony i obejmującej organy, którym zamierza się przekazywać dane PNR.

- 215 W zakresie, w jakim 18 i 19 przewidywanej umowy nie spełniają wymogów wskazanych w pkt 212–214 niniejszej opinii, umowa ta nie gwarantuje, że udostępnianie danych PNR przez kanadyjski właściwy organ innym kanadyjskim organom rządowym lub organom rządowym innych państw trzecich będzie ograniczone do tego, co jest ściśle konieczne.

ii) Udostępnianie danych PNR osobom fizycznym

- 216 Artykuł 12 przewidywanej umowy pozwala Kanadzie na „poddanie ujawnienia informacji rozsądnym prawnym wymogom i ograniczeniom [...] przy należyтым uwzględnieniu uzasadnionych interesów danej osoby fizycznej”. Tymczasem umowa ta nie określa ani charakteru informacji, która może zostać udostępniona, ani beneficjentów tego udostępnienia, ani tego, w jaki sposób informacja ta może zostać spożytkowana.
- 217 Dodatkowo przewidywana umowa nie definiuje pojęcia „rozsądny[ch] prawnych wymog[ów] i ogranicze[ń]” ani pojęcia „uzasadnionych interesów danej osoby fizycznej”, ani też nie wymaga, żeby udostępnienie danych PNR osobie fizycznej pozostawało w związku ze zwalczania terroryzmu i poważnych przestępstw międzynarodowych ani żeby udostępnienie to było uzależnione od zezwolenia wydanego przez sąd lub niezależny organ administracyjny. W tym stanie rzeczy postanowienie to wkracza poza granice tego, co jest ściśle konieczne.

3. W przedmiocie indywidualnych praw pasażerów lotniczych

- 218 Artykuł 8 ust. 2 zdanie drugie karty gwarantuje, że osoby, których dane osobowe zostały zebrane, mają prawo dostępu do nich oraz prawo do dokonania ich sprostowania.
- 219 Ponadto w odniesieniu do art. 7 karty Trybunał orzekł już, że prawo do poszanowania życia prywatnego ustanowione w tym artykule oznacza, że osoba, której dane dotyczą, może upewnić się, iż te dane osobowe są przetwarzane prawidłowo oraz zgodnie z prawem. Osoba ta, by móc dokonać stosownych sprawdzeń, powinna posiadać prawo dostępu do dotyczących jej danych będących przedmiotem przetwarzania (zob. podobnie wyrok z dnia 7 maja 2009 r., Rijkeboer, C-553/07, EU:C:2009:293, pkt 49).
- 220 Dla zapewnienia przestrzegania tych praw istotne jest, by pasażerowie lotniczy byli informowani o przekazywaniu ich danych PNR do Kanady oraz o ich wykorzystywaniu od chwili, gdy to udostępnienie nie może zagrozić dochodzeniom prowadzonym przez organy rządowe, o których mowa w przewidywanej umowie. Informowanie takie okazuje się de facto konieczne, by umożliwić pasażerom lotniczym skorzystanie z prawa do domagania się dostępu do dotyczących ich danych PNR oraz ewentualnie ich sprostowania, jak również, zgodnie z art. 47 akapit pierwszy karty, wniesienia skutecznego środka prawnego do sądu (zob. analogicznie wyrok z dnia 21 grudnia 2016 r., Tele2 Sverige i Watson i in., C-203/15 i C-698/15, EU:C:2016:970, pkt 121 i przytoczone tam orzecznictwo).

a) Prawo do informacji, dostępu i poprawiania

- 221 O ile art. 12 i 13 przewidywanej umowy ustanawiają na rzecz pasażerów lotniczych prawo dostępu do ich danych PNR oraz prawo do żądania ich poprawiania, o tyle postanowienia te nie wymagają informowania tych pasażerów o przekazywaniu ich danych PNR do Kanady i wykorzystywaniu tych danych.

- 222 W tej kwestii należy zauważyć, że przewidywana umowa ogranicza się do wprowadzenia w art. 11 reguły przejrzystości, zobowiązującej kanadyjski właściwy organ do udostępniania na jego stronie internetowej pewnych ogólnych informacji dotyczących przekazywania danych PNR oraz ich wykorzystywania. Nie ustanawia ona żadnego obowiązku indywidualnego informowania pasażerów lotniczych.
- 223 Ta reguła przejrzystości w sposób wystarczający pozwala na informowanie pasażerów lotniczych o przekazywaniu ich danych PNR do Kanady oraz o wskazanym w pkt 197 i 198 niniejszej opinii systematycznym ich wykorzystywaniu do celów kontroli bezpieczeństwa i kontroli granicznych. Takie ogólne informowanie pasażerów lotniczych przewidziane w art. 11 przewidywanej umowy nie umożliwia im natomiast dowiedzenia się, czy ich dane zostały wykorzystane przez kanadyjski właściwy organ poza tymi kontrolami. Tak więc w sytuacjach wspomnianych w pkt 199 i 207 niniejszej opinii, w których obecne są obiektywne elementy uzasadniające takie wykorzystanie i wymagające uprzedniego zezwolenia wydanego przez sąd lub niezależny organ administracyjny, indywidualne informowanie pasażerów lotniczych okazuje się konieczne. Dotyczy to również wypadków, gdy dane PNR pasażerów lotniczych są udostępniane innym organom rządowym lub osobom fizycznym.
- 224 Jednak takie informowanie powinno się odbywać, zgodnie z orzecznictwem przytoczonym w pkt 220 niniejszej opinii, dopiero od chwili, gdy nie może ono zagrozić dochodzeniom prowadzonym przez organy rządowe, o których mowa w przewidywanej umowie.
- 225 W rzeczonyj umowie należy więc uściślić, że pasażerowie lotniczy, których dane PNR zostały wykorzystane i zatrzymane przez kanadyjski właściwy organ w wypadkach wskazanych w pkt 199 i 207 niniejszej opinii, jak również ci, których dane zostały udostępnione innym organom rządowym lub osobom fizycznym, będą informowani przez ten organ o takim wykorzystaniu lub takim udostępnieniu – w warunkach wskazanych w punkcie poprzedzającym niniejszej opinii.

b) W przedmiocie prawa do środka odwoławczego

- 226 Jeżeli chodzi o prawo do środka odwoławczego, art. 14 ust. 2 przewidywanej umowy stanowi, że Kanada zapewnia, aby każda osoba fizyczna, która uważa, że jej prawa zostały naruszone decyzją lub działaniem związanym z jej danymi PNR, mogła skorzystać ze skutecznych sądowych środków odwoławczych zgodnie z kanadyjskim prawem lub innego środka odwoławczego, który może obejmować rekompensatę.
- 227 W zakresie, w jakim postanowieniem tym jest objęta „każda osoba fizyczna, która uważa, że jej prawa zostały naruszone”, dotyczy ono wszystkich pasażerów lotniczych, niezależnie od ich obywatelstwa, pobytu, miejsca zamieszkania czy obecności na terytorium Kanady. Ponadto, jak zauważyła Rada, należy je rozumieć w ten sposób, że pasażerom przysługuje środek prawny przed sądem, czego wymaga art. 47 akapit pierwszy karty. Okoliczność, że w art. 14 ust. 2 przewidywanej umowy jest mowa o możliwości uzupełnienia „skutecznych sądowych środków odwoławczych” środkiem odszkodowawczym, nie skutkuje – wbrew twierdzeniom Parlamentu – pozbawieniem pasażerów lotniczych takiego skutecznego środka odwoławczego, lecz raczej, jak wskazał rzecznik generalny w pkt 324 swej opinii, może wzmocnić ochronę sądową zainteresowanych osób.

4. W przedmiocie nadzoru nad zabezpieczeniami w dziedzinie ochrony danych PNR

- 228 Zgodnie z art. 8 ust. 3 karty przestrzeganie wymogów wynikających z jej art. 8 ust. 1 i 2 podlega kontroli niezależnego organu.
- 229 Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Trybunału zagwarantowanie niezależności takiego organu kontroli, którego ustanowienie jest również przewidziane w art. 16 ust. 2 TFUE, ma na celu zapewnienie skuteczności i wiarygodności kontroli przestrzegania przepisów w zakresie ochrony osób

fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i powinno być interpretowane w świetle tego celu. Ustanowienie niezależnego organu kontroli stanowi więc istotny element ochrony osób w związku z przetwarzaniem danych osobowych (wyroki: z dnia 9 marca 2010 r., Komisja/Niemcy, C-518/07, EU:C:2010:125, pkt 25; z dnia 8 kwietnia 2014 r., Komisja/Węgry, C-288/12, EU:C:2014:237, pkt 48; a także z dnia 6 października 2015 r., Schrems, C-362/14, EU:C:2015:650, pkt 41).

- 230 W niniejszej sprawie należy zauważyć, że art. 10 ust. 1 zdanie pierwsze przewidywanej umowy stanowi, że przestrzeganie zabezpieczeń ochrony danych podczas przetwarzania danych PNR będzie przedmiotem nadzoru przez „niezależny organ publiczny” lub „inny organ ustanowiony środkami administracyjnymi [...], który sprawuje swoją funkcję w sposób bezstronny i działa w sposób niezależny, co można potwierdzić”. Skoro postanowienie to przewiduje, że rzeczony nadzór będzie sprawowany przez niezależny organ, spełnia ono wymóg ustanowiony w art. 8 ust. 3 karty. Natomiast alternatywny sposób jego zredagowania wydaje się dozwalać, by rzeczony nadzór – w całości lub w części – mógł być zapewniany przez organ, który nie wykonuje swoich zadań całkowicie niezależnie, lecz jest podporządkowany innemu organowi nadzorczemu, od którego może otrzymywać instrukcje, a zatem nie jest chroniony przed wszelkimi wpływami zewnętrznymi mogącymi oddziaływać na jego decyzje.
- 231 W tych okolicznościach – i jak zauważył rzecznik generalny w pkt 316 swej opinii – art. 10 nie zapewnia w sposób wystarczająco jasny i precyzyjny, by nadzór nad przestrzeganiem zawartych w przewidywanej umowie norm dotyczących ochrony osób fizycznych w zakresie przetwarzania danych osobowych był sprawowany przez niezależny organ w rozumieniu art. 8 ust. 3 karty.

IX. Odpowiedź na wniosek o wydanie opinii

- 232 W świetle ogółu powyższych rozważań stwierdzić należy, że:
- 1) decyzja Rady w sprawie zawarcia przewidywanej umowy powinna opierać się łącznie na art. 16 ust. 2 TFUE i art. 87 ust. 2 lit. a) TFUE;
 - 2) przewidywana umowa jest niezgodna z art. 7, 8 i 21, a także z art. 52 ust. 1 karty w zakresie, w jakim nie wyklucza przekazywania z Unii do Kanady danych szczególnie chronionych oraz wykorzystywania i zatrzymywania tych danych;
 - 3) przewidywana umowa, by była zgodna z art. 7 i 8, a także z art. 52 ust. 1 karty, powinna:
 - a) określać w sposób jasny i precyzyjny dane PNR podlegające przekazaniu z Unii do Kanady;
 - b) przewidywać, że modele i kryteria używane przy zautomatyzowanym przetwarzaniu danych PNR będą konkretne i wiarygodne, a także niedyskryminujące; przewidywać, że wykorzystywane bazy danych będą ograniczone do baz wykorzystywanych przez Kanadę w związku ze zwalczaniem terroryzmu i poważnych przestępstw międzynarodowych;
 - c) uzależnić – poza zakresem weryfikacji dotyczących określonych wcześniej modeli i kryteriów, na których opiera się zautomatyzowane przetwarzanie danych PNR – wykorzystywanie tych danych przez kanadyjski właściwy organ podczas pobytu pasażerów lotniczych w Kanadzie i po opuszczeniu przez nich tego państwa, podobnie jak wszelkie udostępnianie tych danych innym organom, od materialnych i proceduralnych przesłanek opartych na obiektywnych kryteriach; uzależnić rzeczony wykorzystywanie i udostępnianie, z wyjątkiem nagłych, należycie uzasadnionych wypadków, od uprzedniej kontroli dokonywanej bądź przez sąd, bądź przez niezależny organ administracyjny, których rozstrzygnięcie zezwalające na wykorzystanie jest wydawane w następstwie uzasadnionego wniosku rzeczonych organów, złożonego w szczególności w ramach postępowań mających na celu zapobieganie przestępstwom, ich wykrywanie lub ściganie;

- d) ograniczyć zatrzymywanie danych PNR po wyjeździe pasażerów lotniczych do tych pasażerów, w odniesieniu do których istnieją obiektywne elementy pozwalające na uznanie, że mogliby oni stanowić zagrożenie w rozumieniu zwalczania terroryzmu i poważnych przestępstw międzynarodowych;
- e) uzależnić udostępnianie danych PNR przez kanadyjski właściwy organ organom rządowym państwa trzeciego od przesłanki istnienia bądź to umowy między Unią a tym państwem trzecim równoważnej przewidywanej umowy, bądź decyzji Komisji przyjętej na podstawie art. 25 ust. 6 dyrektywy 95/46, obejmującej organy, którym zamierza się przekazywać dane PNR;
- f) przewidywać prawo pasażerów lotniczych do indywidualnego informowania w wypadku wykorzystywania dotyczących ich danych PNR podczas ich pobytu w Kanadzie i po opuszczeniu przez nich tego państwa, a także w wypadku udostępnienia tych danych przez kanadyjski właściwy organ innym organom lub osobom fizycznym; oraz
- g) gwarantować, że nadzór nad przestrzeganiem zawartych w przewidywanej umowie norm odnoszących się do ochrony pasażerów lotniczych w zakresie przetwarzania dotyczących ich danych PNR będzie sprawowany przez niezależny organ kontroli.

W konsekwencji Trybunał (wielka izba) wydaje następującą opinię:

- 1) **Decyzja Rady w sprawie zawarcia w imieniu Unii Umowy między Kanadą a Unią Europejską o przekazywaniu i przetwarzaniu danych dotyczących przelotu pasażera powinna opierać się łącznie na art. 16 ust. 2 TFUE i art. 87 ust. 2 lit. a) TFUE.**
- 2) **Umowa między Kanadą a Unią Europejską o przekazywaniu i przetwarzaniu danych dotyczących przelotu pasażera jest niezgodna z art. 7, 8 i 21, a także z art. 52 ust.1 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej w zakresie, w jakim nie wyklucza przekazywania z Unii Europejskiej do Kanady danych szczególnie chronionych oraz wykorzystywania i zatrzymywania tych danych.**
- 3) **Umowa między Kanadą a Unią Europejską o przekazywaniu i przetwarzaniu danych dotyczących przelotu pasażera, by była zgodna z art. 7 i 8, a także z art. 52 ust. 1 karty praw podstawowych, powinna:**
 - a) **określać w sposób jasny i precyzyjny dane dotyczące przelotu pasażera podlegające przekazaniu z Unii Europejskiej do Kanady;**
 - b) **przewidywać, że modele i kryteria używane przy zautomatyzowanym przetwarzaniu danych dotyczących przelotu pasażera będą konkretne i wiarygodne, a także niedyskryminujące; przewidywać, że używane bazy danych będą ograniczone do baz wykorzystywanych przez Kanadę w związku ze zwalczaniem terroryzmu i poważnych przestępstw międzynarodowych;**
 - c) **uzależnić – poza zakresem weryfikacji dotyczących określonych wcześniej modeli i kryteriów, na których opiera się zautomatyzowane przetwarzanie danych dotyczących przelotu pasażera – wykorzystywanie tych danych przez kanadyjski właściwy organ podczas pobytu pasażerów lotniczych w Kanadzie i po opuszczeniu przez nich tego państwa, podobnie jak wszelkie udostępnianie tych danych innym organom, od materialnych i proceduralnych przesłanek opartych na obiektywnych kryteriach; uzależnić rzeczony wykorzystywanie i udostępnianie, z wyjątkiem nagłych, należycie uzasadnionych wypadków, od uprzedniej kontroli dokonywanej bądź przez sąd, bądź przez niezależny organ administracyjny, których rozstrzygnięcie zezwalające na wykorzystanie jest wydawane w następstwie uzasadnionego wniosku rzeczonych organów, złożonego w szczególności w ramach postępowań mających na celu zapobieganie przestępstwom, ich wykrywanie lub ściganie;**

- d) ograniczyć zatrzymywanie danych dotyczących przelotu pasażera po wyjeździe pasażerów lotniczych do tych pasażerów, w odniesieniu do których istnieją obiektywne elementy pozwalające na uznanie, że mogliby oni stanowić zagrożenie w rozumieniu zwalczania terroryzmu i poważnych przestępstw międzynarodowych;
- e) uzależnić udostępnianie danych dotyczących przelotu pasażera przez kanadyjski właściwy organ organom rządowym państwa trzeciego od przesłanki istnienia bądź to umowy między Unią Europejską a tym państwem trzecim równoważnej umowie między Kanadą a Unią Europejską o przekazywaniu i przetwarzaniu danych dotyczących przelotu pasażera, bądź decyzji Komisji przyjętej na podstawie art. 25 ust. 6 dyrektywy 95/46/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 października 1995 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w zakresie przetwarzania danych osobowych i swobodnego przepływu tych danych obejmującej organy, którym zamierza się przekazywać dane dotyczących przelotu pasażera;
- f) przewidywać prawo pasażerów lotniczych do indywidualnego informowania w wypadku wykorzystywania odnoszących się do nich danych dotyczących przelotu pasażera podczas ich pobytu w Kanadzie i po opuszczeniu przez nich tego państwa, a także w wypadku udostępnienia tych danych przez kanadyjski właściwy organ innym organom lub osobom fizycznym; oraz
- g) gwarantować, że nadzór nad przestrzeganiem zawartych w umowie między Kanadą a Unią Europejską o przekazywaniu i przetwarzaniu danych dotyczących przelotu pasażera norm odnoszących się do ochrony pasażerów lotniczych w zakresie przetwarzania odnoszących się do nich danych dotyczących przelotu pasażera będzie sprawowany przez niezależny organ kontroli.

Lenaerts	Tizzano	Bay Larsen
von Danwitz	Da CruzVilaça	Berger
Prechal	Vilaras	Rosas
Levits	Šváby	Jarašiūnas
Lycourgos		

Opinię ogłoszono na posiedzeniu jawnym w Luksemburgu w dniu 26 lipca 2017 r.

Sekretarz	Prezes
A. Calot Escobar	K. Lenaerts